

2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011

FAALİYET
RAPORU

Savunma Sanayii Müsteşarlığı

“...harp sanayii tesisatımızı daha ziyade inkişaf ve tevsi için alınan tedbirlere devam edilmeli ve endüstrileşme mesaimizde de ordu ihtiyacı ayrıca göz önünde tutulmalıdır...”

M. Atatürk

İçindekiler

Şekiller	4
Tablolar	5
Kısaltmalar	6
Bakan Sunuşu	9
Önsöz	10

I. Genel Bilgiler

A. Misyon, Vizyon, İlike ve Değerler	14
B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar	15
C. İdareye İlişkin Bilgiler	18
1. Fiziksel Yapı	18
2. Teşkilat Yapısı	18
3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar	19
4. İnsan Kaynakları	20
5. Sunulan Hizmetler	22
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	27

II. Amaç ve Hedefler

A. Stratejik Amaçlar	30
B. Temel Politika ve Öncelikler	32

III. Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

A. Mali Bilgiler	38
B. Faaliyet Bilgileri	41
1. Yapılabilirlik Etütleri	41
2. Tedarik Süreci İyileştirme Faaliyetleri	42
3. Sözleşme Tipleri ve Maliyet Analizi	43
4. Sanayi ve Teknoloji Yönetimi Faaliyetleri	44
5. İhracatı Geliştirme Faaliyetleri	47
6. Kalite-Test ve Sertifikasyon Faaliyetleri	50
7. Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	51
8. Stratejik İnsan Kaynakları Uygulamaları	53
9. Bilgi ve Süreç Yönetimi Faaliyetleri	54
10. Diğer Hizmet ve Faaliyetler	55
C. Proje Yönetimi	56
D. 2008 Yılı Performans Sonuçları	78

IV. Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi

V. Öneri ve Tedbirler

İçindekiler

Şekiller

Şekil 1: 3238 Sayılı Kanun ile Getirilen Sistem.....	15
Şekil 2: MSB Teşkilatı.....	16
Şekil 3: SSM Teşkilat Yapısı.....	18
Şekil 4: SSM Personelinin Yıllar İtibarı İle Dağılımı.....	21
Şekil 5: Personelin Unvanlara Göre Dağılımı.....	21
Şekil 6: Personelinin Eğitim Durumu.....	21
Şekil 7: IX. Kalkınma Planı Stratejisi - SSM Stratejik Plan İlişkisi.....	33
Şekil 8: Tedarik Yaklaşımlarının Dönemsel Gelişimi.....	35
Şekil 9: 1986-2008 SSDF Gelir-Gider Durumu.....	40
Şekil 10: PPBS Sürecinde Yapılabilirlik Etütleri.....	41
Şekil 11: Adet Bazında Tedarik Proje Modellerinin Dağılımı.....	57
Şekil 12: Sözleşme Bedeli Bazında Proje Modeli Dağılımı.....	57
Şekil 13: 2008 Yılında İmzalanan Sözleşmelerin Bedel Bazında Proje Modeli Dağılımı.....	58
Şekil 14: Projelerin Aşamaları.....	59
Şekil 15: TSK İhtiyaçlarının Yurtiçinden Karşılama Oranı.....	78
Şekil 16: 5 Yıllık Birikimli Verilerle Türkiye'nin İhracat-İthalat Sıralaması.....	78
Şekil 17: Türk Savunma Sanayii Firmalarının Toplam Dolaysız Cirosu.....	79
Şekil 18: Türk Savunma Sanayinin İhracat Performansı.....	79
Şekil 19: Türk Savunma Firmalarının Ar-Ge Harcamaları.....	79
Şekil 20: Tedarik Projelerinde Süreler.....	80
Şekil 21: Proje Başına Personel Sayıları.....	80

Tablo 1: Donanım Altyapısı.....	19
Tablo 2: SSM Kadro Durumu.....	20
Tablo 3: 2008 Yılı Programı kapsamında SSM Faaliyetleri.....	34
Tablo 4: SSM Tedarik Yaklaşımı.....	35
Tablo 5: Bütçe Uygulama Sonuçları.....	38
Tablo 6: Ödenek Durum Bilgisi.....	39
Tablo 7: 2008 Yılında Gerçekleştirilen Yapılabilirlik Etütleri.....	42
Tablo 8: Sivil Havacılık İhracatı.....	47
Tablo 9: Savunma Sanayii Fuarları.....	48
Tablo 10: 2008 Yılı Off-set Gerçekleşmelerinin Kategorilere Göre Dağılımı.....	49
Tablo 11: Uluslararası İşbirliği Projeleri.....	51
Tablo 12: Tedarik Faaliyetlerinin Etkinleştirilmesine İlişkin Performans Göstergeleri.....	80
Tablo 13: Sanayi ve Teknoloji Yönetiminin Etkinleştirilmesine Yönelik Performans Göstergeleri.....	81
Tablo 14: Uluslararası İşbirliğinin Geliştirilmesine Yönelik Performans Göstergeleri.....	82
Tablo 15: Kurumsal Yapının Etkinleştirilmesine Yönelik Performans Göstergeleri.....	83

Tablolar

Kısaltmalar

AGS.....	İttifak Satın Gözetleme
Ar-Ge.....	Araştırma ve Geliştirme
BİD.....	Bilgi İstek Dokümanı
DPT.....	Devlet Planlama Teşkilatı
EHTES.....	Elektronik Harp Test ve Eğitim Sahası
EMI/EMC.....	Electromagnetic Interference/Electromagnetic Compatibility
GENESIS.....	Gemi Entegre Savaş İdare Sistemi
İHA.....	İnsansız Hava Aracı
İTEP.....	İleri Teknoloji ve Endüstri Parkı
İTÜ.....	İstanbul Teknik Üniversitesi
JSF.....	Müşterek Taarruz Uçağı
KOBİ.....	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler
MEBS.....	Muhabere Elektronik Bilgi Sistemleri
MİLGEM.....	Denizaltı Savunma Harbi Keşif ve Karakol Gemisi
MKEK.....	Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu
MOU.....	Mutabakat Muhtrası

MSB.....	Milli Savunma Bakanlığı
NAMSA.....	NATO İkmal ve Bakım Teşkilatı
NATO.....	Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
ODTÜ.....	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
OYTEP.....	On Yıllık Temin/Tedarik Programı
PTD.....	Proje Tanımlama Dokümanı
SASAD.....	Savunma Sanayii İmalatçılar Derneği
SHP.....	Stratejik Hedef Planı
SSDF.....	Savunma Sanayii Destekleme Fonu
SSİK.....	Savunma Sanayii İcra Komitesi
SSM.....	Savunma Sanayii Müşerarlığı
STANAG.....	NATO Standardizasyon Antlaşmaları
TÇD.....	Teklif Çağrı Dosyası
TOBB.....	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TSK.....	Türk Silahlı Kuvvetleri
TÜBİTAK.....	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

Kısaltmalar

Bakan Sunuşu

Kurumsal faaliyet raporları, belirlenen vizyona ulaşmak için o yıla ait planlı faaliyetlerin ne ölçüde gerçekleştiğini tespit etmesi ve gelişim sürecine ışık tutması bakımından önem taşımaktadır.

2008 yılı Savunma Sanayii Müsteşarlığı için 2007-2011 Stratejik Planı'nda belirlenen dört stratejik öncelik kapsamında yer alan "Kurumsal Yapı" ile ilgili gelişmelere ağırlık vermesi bakımından anlamlıdır. 2005 yılı itibarıyla değişim sürecini başlatmış olan SSM, 2008 yılında daha çok kurumsal kapasitesini geliştirme yönünde stratejik adımlarını hızlandırmaya gayret etmiştir.

Ülkemizin savunma ve güvenliğine yönelik sistem ihtiyaçlarının özgün tasarımlarla karşılanması vizyonu istikametinde; Savunma Sanayii ve Alt Sektör Stratejileri, Ar-Ge Yol Haritası ve Yan Sanayi Entegrasyonu başlıkları altında çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Savunma sanayimiz için yön birliği sağlaması hedeflenerek yazılı hale getirilen bu fikirlerin, önümüzdeki yıllarda olumlu sonuçlar vereceğine olan inancım tamdır.

Bununla birlikte, 2004 yılından itibaren sürekli gelişim kaydeden savunma sanayimiz için 2008 yılı da önemli bir ilerleme yılı olmuştur. Sektörün cirosu bir önceki yıla göre %15 artarak 2,317 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanı sıra "savunma ve havacılık ihracatı" toplamda 783,9 milyon dolara ulaşmıştır. Gerçekleşmelerde dikkat çeken bir diğer husus ise; firmalarımızın gerçekleştirdiği Ar-Ge faaliyetlerinin 510 milyon dolarlık hacme ulaşmasıdır. Bu hacmin 228 milyon dolar firmalarımızın öz kaynaklarıyla gerçekleştirdikleri Ar-Ge harcamalarının sonucu olup, bir önceki yıla oranla % 90 gibi çok önemli bir artış göstermiştir.

Bu gelişmelerin sonucu olarak, Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarının yurtiçinden karşılanma oranı %44,2 olarak gerçekleşmiş; dışa bağımlılığın azalmasına ve ordumuzun caydırıcılığına önemli katkı sağlamıştır.

Stratejik yönetim yaklaşımını benimseyerek faaliyetlerini hedef bazlı sürdüren, 2008 yılı içerisinde bu başarılı sonuçların elde edilmesinde emeği geçen tüm Müsteşarlık çalışanlarına ve çalışmalarına katkı sağlayan tüm kişi ve kuruluşlara teşekkür ederim.

M. Vecdi Gönül
Milli Savunma Bakanı

Önsöz

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin modernizasyonu ile birlikte savunma sanayiinin geliştirilmesi görevini de başarılı bir şekilde gerçekleştirmekte olan Savunma Sanayii Müsteşarlığı, 2007-2011 dönemini kapsayan Stratejik Planı'nın ikinci yılı sonuçlarını almış bulunmaktadır. Uygulamanın ilk yılında olduğu gibi ikinci yılın sonunda da planda ortaya konulan hedefler doğrultusunda somut ilerlemeler kaydedilmiştir.

Müsteşarlığımızın 2008 yılı faaliyetlerinde, stratejik planın çatısını oluşturan dört ana temadan özellikle "Sanayileşme ve Teknoloji Yönetimi" ile "Kurumsal Yapının Etkinleştirilmesi" alanları öne çıkmaktadır.

Müsteşarlığımızın vizyonu olarak benimsediği "savunma sanayiine yön verme" hedefinin somutlaştırılması adına, sektöre rehberlik edecek dokümanların hazırlanmasına öncelik verilmiştir. Sektörün uzun vadeli gelişiminin yönlendirilmesi konusunda ana çerçeveyi çizen Savunma Sanayii Sektörel Strateji Dokümanı'nın yanı sıra Kara Araçlar, Havacılık ve Uzay, Deniz Platformları, Muhabere ve Elektronik Sistemler, Elektronik Harp ve Algılayıcılar, Roket, Füze ve Mühimmat alanlarında detayları içeren Alt Sektör Strateji Dokümanlarının taslakları hazırlanmış olup 2009 yılı içerisinde kamuoyu ile paylaşılması planlanmaktadır.

Savunma sistem ihtiyaçlarının yurtiçinden karşılanma oranının artırılması hedefi çerçevesinde; kalifiye edilmiş alt yüklenici sayısının artırılması amacıyla "Yan Sanayi Entegrasyon Prosedürü"; planlı ve bilinçli bir teknoloji yönetimi altyapısının tesisi için ilk adım olarak "Savunma Ar-Ge Yol Haritası" hazırlanmıştır. Yol haritası, Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen kritik alt sistem, bileşen ve teknoloji bazında bağımlılığın azaltılması hedefiyle oluşturulmuştur. Tahsis edilen kaynakların etkin olarak kullanılmasına yönelik olarak, uygun Ar-Ge projelerinin belirlenmesi, önceliklendirilmesi ve planlı bir şekilde yürütülebilmesi için kamuya yardımcı olmak üzere şekillendirilen Mükemmeliyet Ağları (MÜKNET) yaklaşımının savunma sanayii ve teknoloji alt yapısının gelişiminde önemli rol oynayacağı değerlendirilmektedir.

2008 yılı itibarıyla yazılı hale getirilen bütün bu hedef ve yaklaşımlar, yaşayan dokümanlar olarak paylaşılmakta ve ilgili tarafların geri beslemeleriyle geliştirilerek sektörde yön birliği sağlama amacını taşımaktadır.

Diğer taraftan 2008 yılı, kurumsal yapının etkinleştirilmesine yönelik önemli adımların atıldığı ve özellikle mevzuat altyapısının geliştirilerek deneyimlerin kurumsallaştırılması adına verimli bir yıl olmuştur. Başta 3238 sayılı kuruluş kanunumuz olmak üzere, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/b maddesi kapsamındaki istisna şartlarının tanımlandığı Bakanlar Kurulu Kararı, Proje Yönetim Yönergesi, Savunma Sanayii İcra Komitesi Yönergesi ve Kaynak Yönetim Yönergesi gibi önemli mevzuat çalışmaları başlatılmış ve günümüz ihtiyaçları çerçevesinde yeniden kaleme alınarak ilgili tarafların görüşlerine açılmıştır. Teklif Değerlendirme Usul ve Esasları Yönergesi, Yüklenici ve Alt Yüklenici Firmalardaki SSM Ofisi Çalışma Usul ve Esasları Yönergesi ile Son Kullanıcı Belgesi Usul ve Esasları Yönergesi onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Üstlendiği projeleri başarıyla sonuçlandıran ve Silahlı Kuvvetlerimizin modernizasyonuna önemli katkı sağlayan Müsteşarlığımız, paydaşlarına güven verdiği ölçüde artan iş yükü ile karşılaşmaktadır. Yürütmekte olduğu proje sayısı her geçen yıl artan Müsteşarlığımız nitelik ve

nicelik açısından personel yapısını güçlendirmeye çalışmaktadır. Bu çerçevede artan iş yükümüzü karşılayabilmek amacıyla yarışma sınavı ile 61 yeni ve nitelikli personelin Müsteşarlıkta göreve başlaması sağlanmıştır.

Sonuç olarak, ülkemizin savunma ve güvenliği için kritik öneme haiz projelerin yürütüldüğü Müsteşarlığımızda bir yandan savunma sanayiinin geliştirilmesi yönünde atılan somut adımlar, diğer yandan, kurumsal gelişim hedeflerimize ulaşmak için ortaya koyduğumuz yol haritasının ikinci yılının başarılı bir şekilde tamamlandığı değerlendirilmektedir.

Elbette, bu seviyelere gelinmesinde en önemli rolü kısıtlı imkanlar ile çalışan, tecrübeli uzman çalışanlarımız oluşturmaktadır. Kendilerine ve bu çalışmalarda bizlerin en büyük destekçisi olan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin değerli mensuplarına teşekkürü bir borç bilirim.

Saygılarımla

Murad Bayar
Savunma Sanayii Müsteşarı

Önsöz

I. Genel Bilgiler

A

Genel Bilgiler

Misyon, Vizyon, İlke ve Değerler

Misyon

Ülkemizin savunma ve güvenliğine yönelik TSK ve kamu kurumlarının sistem ihtiyaçlarını karşılamak, Savunma sanayiinin geliştirilmesine yönelik strateji ve yöntemleri belirlemek ve uygulamak

Vizyon

Ülkemizin stratejik savunma ve güvenlik ihtiyaçlarına teknolojik gelişmeler doğrultusunda özgün yurtiçi çözümler sunan, uluslararası pazara entegre ve rekabetçi bir savunma sanayiine yön veren uzman tedarik kurumu olmak

İlke ve Değerler

- Uzman
- Liyakati Esas Alan
- Şeffaf
- Güvenilir
- Yenilikçi
- Nesnel
- Paydaş Odaklı

B

Yetki, Görev ve Sorumluluklar

1985 yılında 3238 sayılı Kanun'la "Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı" kurulmuş, daha sonra Başkanlık, 1989 yılında 390 sayılı Kanun Hükmünde Kararname¹ ile Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) olarak yeniden yapılandırılmıştır.

3238 sayılı Kanun, tamamıyla yeni bir savunma sanayii anlayışının yanı sıra, son derece esnek ve hızlı işleyen bir sistem getirmiştir. Tedarik ve savunma sanayiinin geliştirilmesi görevlerinin birleştirilmesini öngören gelişmiş ülke örneklerine benzer bu sistemin beş temel mekanizmasını; Savunma Sanayii Yüksek Koordinasyon Kurulu, Savunma Sanayii İcra Komitesi (SSİK), SSM, Savunma Sanayii Destekleme Fonu (SSDF) ve Denetim Kurulu oluşturmaktadır.

Şekil 1: 3238 Sayılı Kanun ile Getirilen Sistem

Genel Bilgiler

¹ 390 sayılı KHK, 1991 yılında 3704 sayılı Kanunla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Genel Bilgiler

Savunma Sanayii Yüksek Koordinasyon Kurulu

Başbakan'ın başkanlığında 13 üyenin iştirakiyle yılda en az iki kez toplanması öngörülen Kurulun görevleri;

- Bakanlar Kurulu tarafından onaylanan genel strateji doğrultusunda, planlama ve koordinasyonun sağlanmasını takip etmek, düzenleyici direktifler vermek ve
- Genelkurmay Başkanlığınca hazırlanan Stratejik Hedef Planına (SHP) uygun olarak SSDF ile tedariki öngörülen silah sistemleri ile araç ve gereçlerin tedarik şeklini tespit etmektir.

Savunma Sanayii İcra Komitesi

3238 sayılı Kanun çerçevesinde oluşturulan ve sistemin asıl karar mekanizması olan SSK'nin üyeleri; Başbakan, Genelkurmay Başkanı ve Milli Savunma Bakanı'dir.

İcra Komitesi'nin başlıca görevlerini;

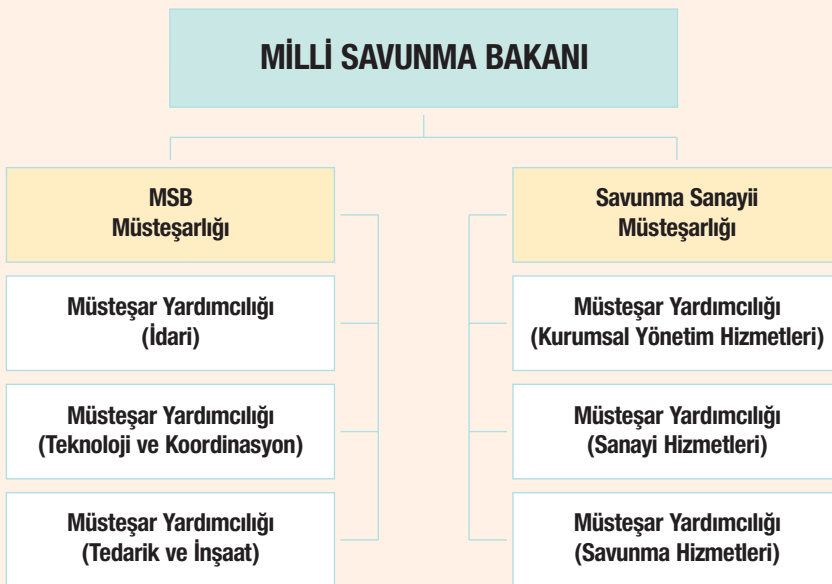
- Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) için Stratejik Hedef Planına (SHP) göre temini gerekli olan modern silah, araç ve gereçlerin üretimi, yurt içinden gereği halinde yurt dışından tedariki hususunda karar almak,
- Sağlanacak modern silah, araç ve gereçlerin araştırılması, geliştirilmesi, prototip imali, avans verilmesi, uzun vadeli siparişler ile diğer mali ve ekonomik teşviklerin tespiti istikametinde SSM'ye talimat vermek,
- SSDF'nin kullanım esaslarını tespit etmek şeklinde özetlemek mümkündür.

Savunma Sanayii Müsteşarlığı

3238 sayılı Kanun ile oluşturulan sistemin yürütme mekanizması, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı, tüzel kişiliği haiz, özel bütçeli bir kuruluş olan SSM'dir.

3238 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile Müsteşarlığa tevdi edilen görevler aşağıda sıralanmıştır.

- İcra Komitesi'nin aldığı kararları uygulamak,
- Proje bazında yıllar itibarıyla verilecek olan alımların programlarını sipariş sözleşmesine bağlamak,
- Mevcut milli sanayii, savunma sanayii ihtiyaçlarına göre reorganize ve entegre etmek, yeni teşebbüsleri teşvik ve bu entegrasyona ve ihtiyaçlara göre yönlendirmek, yabancı sermaye ve teknoloji katkısı imkanlarını araştırmak, teşebbüsleri yönlendirmek, bu konudaki Devlet katılımını planlamak,
- Fon kaynaklarını dikkate alarak alım programlarını ve finansman modellerini belirlemek,

Şekil 2: MSB Teşkilatı

- İhtiyaç duyulan modern silah, araç ve gereçlerin özel veya kamu kuruluşlarında imalatını planlamak,
- Gerekliğinde özel, kamu veya karma nitelikli yeni yatırımları dışa açık olmak kaydıyla desteklemek,
- Modern silah, araç ve gereçleri araştırmak, geliştirmek, prototiplerin imalini sağlamak, avans vermek, uzun vadeli siparişler ve diğer mali ve ekonomik teşvikleri tespit etmek,
- İşin özelliğine göre yıllar içinde yapılacak alımın şartlarını, MSB tarafından belirlenecek şartname ve standartları dikkate alarak teknik ve mali konuları kapsayan kontratları yapmak,
- Savunma sanayii ürünleri ihracatı ve off-set ticareti konularını koordine etmek,
- Fondan kredi vermek veya yurt içinden ve yurt dışından kredi almak ve gerektiğinde yerli ve yabancı sermayeli şirketler kurmak ve iştirak etmek,
- Üretilen malın sözleşme muhteviyatına uyup uymadığını, kalite kontrolleri ile sözleşme şartlarının yerine getirilip getirilmediğini takip etmek ve
- Uygulama aksaklıklarının ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde çözümlenmesini temin etmek.

Bu çerçevede, SSM tarafından gerçekleştirilen görevlerin ana eksenini, TSK'nın modernizasyonuna yönelik projelerin yürütülmesi ile sanayileşme faaliyetleri teşkil etmektedir.

Savunma Sanayii Destekleme Fonu

3238 sayılı Kanununun 12. maddesi ile TSK'nın modernizasyonunun sağlanması ve Türkiye'de modern savunma sanayiinin kurulması için gerekli kaynağın, genel bütçe dışında devamlı ve istikrarlı bir şekilde temini amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ve Müsteşarlık emrinde SSDF kurulmuştur.

SSDF'den yapılan harcamalar, SSİK kararları doğrultusunda; sanayinin teşviki, kredi, sermaye iştiraki ve proje bedellerinden oluşmaktadır. Her ne kadar, SSM sorumluluğunda yürütülen projelerin finansmanın esas itibarıyla SSDF'den karşılanması amaçlanmışsa da 3238 sayılı Kanunla, büyük ölçüde finansman gerektiren projeler için yurt dışından devlet destekli kredi temini imkanı da getirilmiştir.

Savunma Sanayii Denetleme Kurulu

Savunma Sanayii Denetleme Kurulu, Müsteşarlık ve Fon'un her türlü işlemini denetlemek üzere Başbakanlık, Milli Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'nca iki yıllığına görevlendirilen birer temsilciden oluşmaktadır.

Genel Bilgiler

C

Genel Bilgiler

İdareye İlişkin Bilgiler

1. Fiziksel Yapı

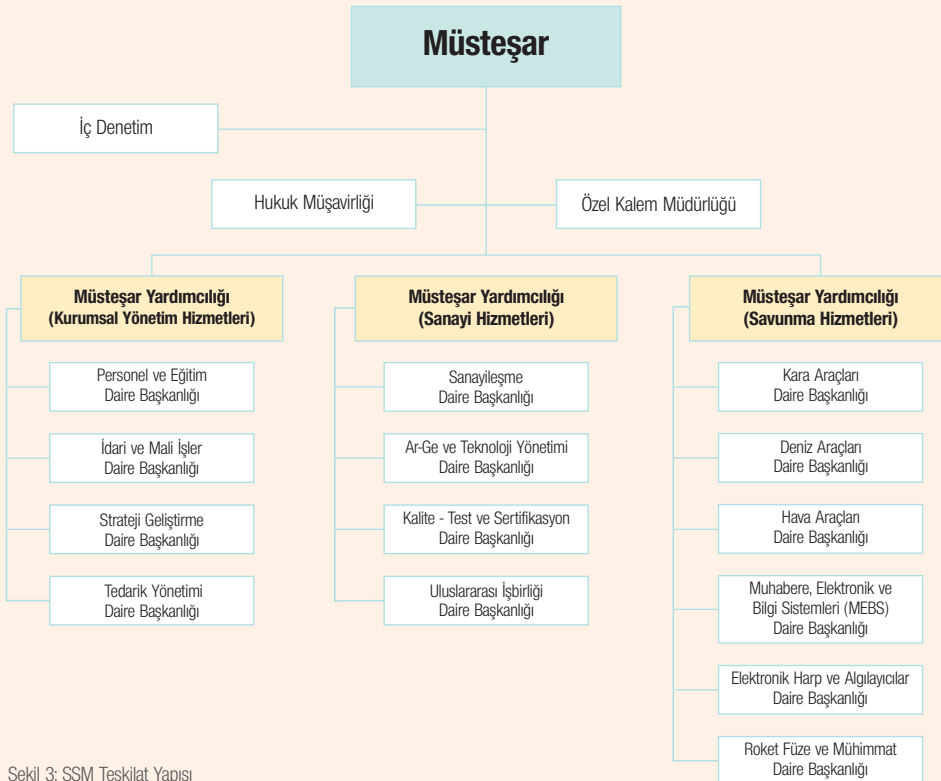
SSM faaliyetlerini halen Ziyabey Caddesi 21.Sokak No: 4 Balgat/ANKARA adresinde bulunan ve Kasım 2006 itibarıyla kiralanan binasında sürdürmektedir. Ayrıca Kurumun, Ankara'da 28 adet personel lojmanı mevcuttur.

2. Teşkilat Yapısı

SSM; kendine tevdi edilmiş bulunan görevleri Müsteşar'a bağlı Kurumsal Yönetim Hizmetleri, Savunma Hizmetleri ve Sanayi Hizmetleri Müsteşar Yardımcılıkları ile bunlara bağlı 14 Daire Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliği vasıtasıyla ihtisas birimleri ve proje yönetimine dayalı bir organizasyonel yapı içerisinde yerine getirmektedir.

Bu yapı içerisinde, Müsteşarlığın kurumsal yapısının geliştirilmesine yönelik hizmetler Personel ve Eğitim, Strateji Geliştirme, Tedarik Yönetimi ve İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. TSK ve diğer güvenlik kurumlarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik tedarik faaliyetleri Kara Araçları, Hava Araçları, Deniz Araçları, Muhabere, Elektronik ve Bilgi Sistemleri, Elektronik Harp ve Algılayıcılar ve Roket-Füze ve Mühimmat Daire Başkanlıkları tarafından yürütülmektedir. Sanayileşme faaliyetleri ise Sanayileşme, Ar-Ge ve Teknoloji Yönetimi, Uluslararası İşbirliği ve Kalite-Test ve Sertifikasyon Daire Başkanlıkları tarafından gerçekleştirilmektedir.

Hizmet binası Ankara'da olan SSM'nin taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Şekil 3: SSM Teşkilat Yapısı

3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Müsteşarlığımızda kişisel bilgisayarlar ve yerel alan ağından oluşan bir bilişim altyapısı mevcuttur. Her personelin bilgisayarı, e-posta adresi ve internet erişimi mevcuttur. Portal yazılımı üzerinden kurum içinde bir bilgi paylaşım platformu oluşturulmuştur. Bunlara ilaveten e-Dönüşüm Türkiye Projesi kapsamında e-Savunma Sanayii Projesi başlatılmış olup doküman yönetimi ve elektronik imza kullanımı, iş akış/süreç yönetimi ve kurumsal kaynak yönetim sistemlerinin kurulmasına yönelik faaliyetler halen devam etmektedir. Sistem kabul işlemleri kapsamında, gerekli eğitimler verilmiş olup, kurum içi dahili haberleşme son kullanıcının hizmetine sunulmuştur. Böylece kurum içi haberleşmelerin elektronik imzalı olarak tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilmesi noktasına ulaşılmıştır. Bu sistemlerin sağlıklı ve güvenilir bir şekilde işleyişini sağlamak üzere donanım ve ağ altyapısında gerekli iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Mevcut donanım altyapısı tabloda verilmektedir.

BİLİŞİM CİHAZLARI	ADET
Ağ Anahtarları	21
Depolama Sistemi	1
Dizüstü Bilgisayar	68
Evrak imha makinası	14
Faks cihazı	6
Fotokopi	14
Kişisel Bilgisayar (PC)	449
Projeksiyon	29
Sunucu Bilgisayar	21
Tarayıcı	26
Telefon Abone Terminali	340
Telefon Santrali (ISDN)	1
Yazıcı	148

Tablo 1: Donanım Altyapısı

Genel Bilgiler

Genel Bilgiler

4. İnsan Kaynakları

SSM personeli, 3238 sayılı Kanunun 8. maddesine göre 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabidir. Müsteşarlığa ayrıca, 3238 sayılı Kanunun 8. maddesinin 3. fıkrasına göre, 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılmasına dair hükümlerine bağlı kalmaksızın, özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda "Sözleşmeli Personel" çalıştırabilme imkanı verilmiştir. Bununla birlikte, 3238 sayılı Kanun, diğer kamu kurum ve kuruluşları personelinin de maaşsız izinli ve sözleşmeli olarak SSM'de çalıştırılabilmesine imkan sağlamaktadır.

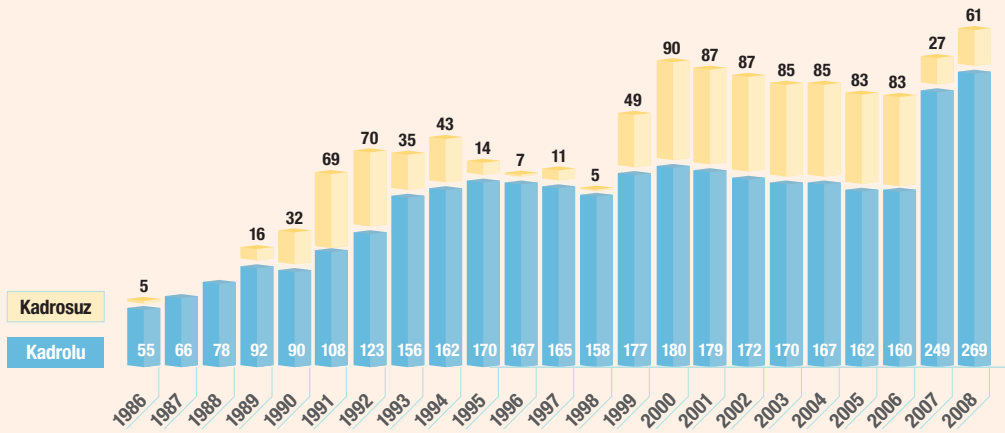
Bu esaslar çerçevesinde, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla SSM'de istihdam edilen personel mevcudu, 269'u kadrolu ve 61 kadrosuz sözleşmeli personel olmak üzere toplam 330 kişidir.

2008 sonu itibarıyla, Müsteşarlığımızın dolu ve boş kadro durumu Tablo-2'de gösterilmiştir.

UNVANI	SERBEST	BOŞ	DOLU
Müsteşar	1	-	1
Müsteşar Yardımcısı	3	-	3
I. Hukuk Müşaviri	1	-	1
Daire Başkanı	14	1	13
Daire Tabibi	1	-	1
Şube Müdürü	19	1	18
Müşavir Avukat	1	-	1
Uzman	171	10	161
Uzman Yardımcısı	74	31	43
Savunma Uzmanı	1	1	0
Mali Hizmetler Uzmanı	4	2	2
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	2	2	0
İç Denetçi	5	4	1
Destek Personeli (Şef, Memur, Bilgisayar İşletmeni, Teknisyen, Sekreter, Şoför)	32	9	23
Araştırmacı (Özelleştirme)	5	4	1
GENEL TOPLAM	334	65	269

Tablo 2: SSM Kadro Durumu

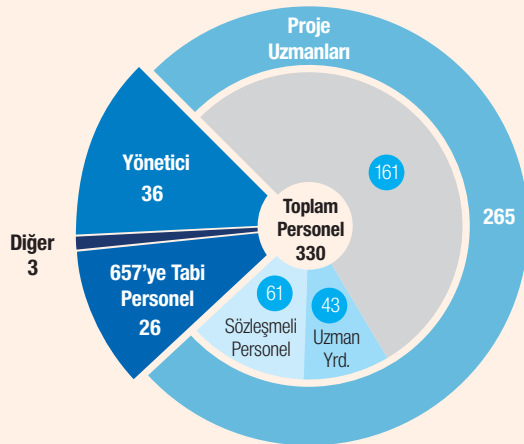
Kadrolu ve kadrosuz personelin yıllar itibarıyla sayılarına ilişkin bilgi Şekil 4'te gösterilmektedir:

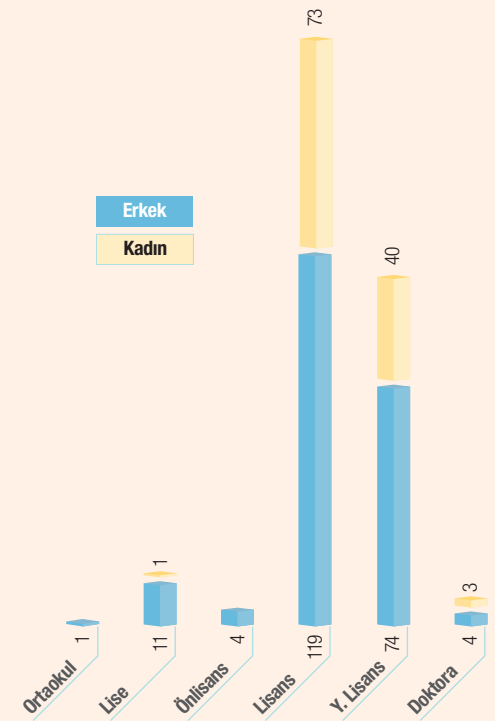
Şekil 4: SSM Personelinin Yıllar İtibarı İle Dağılımı

SSM personelinin unvanlara göre dağılımı ise Şekil 5'te gösterilmektedir:

SSM personelinin kadın ve erkek dağılımını da gösteren eğitim durumu özeti Şekil 6' da gösterilmektedir:

Şekil 5: Personelin Unvanlara Göre Dağılımı

Şekil 6: Personelin Eğitim Durumu

Genel Bilgiler

5. Sunulan Hizmetler

SSM tarafından yürütülen faaliyetlerin ana amacı, ülkemizde modern bir savunma sanayii altyapısının oluşturulması ve TSK'nın modernizasyon ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Bu çerçevede, SSM tarafından sunulan hizmetleri özetle; savunma sistemleri tedariki ve tedarik yönetimi, savunma sanayiinin yönlendirilmesi, teknoloji yönetimi, sanayii katılımı ve off-set faaliyetlerinin yürütülmesi, uluslararası işbirliği, ihracatın koordinasyonu ile kalite, test ve sertifikasyon hizmetleri olarak sıralamak mümkündür.

Müşteşar Kurumsal Yönetim Hizmetleri Yardımcılığı

Personel ve Eğitim Dairesi Başkanlığı

İnsan kaynakları planlaması, işe alma, eğitim ve geliştirme, uygun kurum kültürü oluşturma, kariyer planlama, başarı değerlendirme ve ödüllendirme süreçlerinin tümünü kapsayan İnsan Kaynakları Yönetimi faaliyetlerini yürütmek Dairenin başlıca görevlerini teşkil etmektedir. Bu çerçevede, insan kaynaklarını geliştirmek için oryantasyon, eğitim ve kariyer planlarını diğer birimlerle koordine ederek hazırlamak ve uygulamak, başarı değerlendirme ve ödüllendirme sistemini oluşturmak ve hayata geçirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, personel özlük işlemlerini yürütmek, personel veri tabanını güncellemek ve istatistikleri tutmak, personel ödemelerini ve ödemelerle ilgili raporlamaları yapmak, personel maliyetlerini izlemek, sosyal faaliyetler ve organizasyonlar düzenlemek vb. faaliyetler yürütülmektedir.

İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı

Ana faaliyetlerin aksamadan yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan araç, gereç, kırtasiye ve her türlü sarf malzemelerinin temin edilmesi, korunması ve hizmete sunulmasını sağlamak, Müşteşarlığın güvenlik, ulaştırma ve temizlik hizmetlerini ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yerine getirmek, lojmanlarının kontrolü, bakım ve onarımları ile tahsis işlemlerini yapmak, daire tabipliği ile ilgili faaliyetleri koordine etmek ve Müşteşarlığın kullanımında bulunan her türlü makine, araç ve gerecin bakım ve idamesini sağlamak gibi destek hizmetleri İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60. maddesi ve 5436 sayılı Kanununun 15. maddesi uyarınca 2006 yılında kurulmuştur. Daire bünyesinde,

Söz konusu hizmetlere ilişkin bilgiler, Müşteşar Yardımcılıkları ve bağlı Daire Başkanlıkları bazında aşağıda özetlenmiştir.

stratejik yönetim ve planlama, performans ve kalite ölçütleri geliştirme ve mali hizmetler fonksiyonları çerçevesindeki görevler yerine getirilmektedir.

Bu kapsamda, Müşteşarlığın stratejilerini ve politikalarını geliştirmek; amaç ve hedeflerini belirlemek; kurumun faaliyet sonuçlarını periyodik olarak gözden geçirmek, değerlendirmek ve gerekli tedbirleri önermek, muhasebe hizmetlerini yürütmek, performans programını, bütçe ve ayrıntılı finansman programını hazırlamak ve ön mali kontrol faaliyetlerini gerçekleştirmek Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'nın başlıca görevleri arasında yer almaktadır.

Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı

Daire Başkanlığının görevi Müşteşarlığın yönetim ve işleyişinin geliştirilmesi ve savunma sanayii ve ihtiyaç sahibi makamlar nezdinde etkinliğinin artırılmasıdır. Bu amaçla; dünyada benzeri alanlarda uygulanmakta olan yönetim modellerini araştırarak, analizini yapmak, Müşteşarlığın tüm birimlerine, görevlerini yazılı ve onaylanmış dokümanlarla, maliyet-etkin modellerle, daha hızlı ve hatasız süreçlerle yapabilmeleri için destek sağlamak, kurum içerisinde bilgi paylaşımını kolaylaştırmak, kurumsal hafızanın saklanması ve erişilmesi için ortam hazırlamak, endüstriyel ilişkileri düzenlemek amacıyla savunma sanayiinin ve ihtiyaç sahibi makamların Müşteşarlıkla ilgili süreçlerine katılım sağlamak gerçekleştirilen temel faaliyetlerdir.

2008 yılı için söz konusu temel faaliyetler Müşteşarlıkta yürürlükte olan yönerge ve iç düzenleyici dokümanların güncellenmesinden hali hazırda kullanılmakta olan binaya yerel alan ağı döşetilmesine, standart sözleşme metninin güncellenmesinden benzer teşkilatların incelenmesine kadar çok geniş bir iş spektrumunu kapsamaktadır.

Müşteşar Sanayi Hizmetleri Yardımcılığı

Sanayileşme Daire Başkanlığı

Daire, SSM tarafından yürütülmekte olan projeler çerçevesinde gerçekleştirilen sanayi katılımı/off-set (SK/O) faaliyetlerinin koordine edilmesini, bu konuda meydana gelen gelişmeleri dikkate alarak yeni politikalar oluşturulmasını, imzalanmış SK/O sözleşmelerinin takip edilmesini, SK/O düzenlemeleriyle ilgili olarak teklife çağrı dosyalarında ve sözleşmelerde yer alacak bölümlerin hazırlanmasını ve ilgili sözleşme görüşmelerinin yürütülmesini sağlamaktadır.

Ayrıca, sektör stratejileri ve yan sanayi entegrasyon prosedürünün koordinasyonu ve takibi yapılmaktadır. Küçük ve orta ölçekli firmalar ile sanayi kuruluşları arasında karşılıklı iş birliği ve iş paylaşımının sağlanması için savunma sanayii alanında, sempozyum, seminer veya toplantılar organize edilmesi ve aktif olarak desteklenmesi görevleri de gerçekleştirilmektedir.

Ar-Ge ve Teknoloji Yönetimi Daire Başkanlığı

Müşteşarlığımıza kuruluş kanunuyla tevdi edilen araştırma-geliştirme görev ve sorumluluğu çerçevesinde Daire, TSK ihtiyaçları kapsamında yürütülen sistem tedarik projelerinin gereksinim duyduğu teknoloji alt yapısını yol haritası bazı olarak oluşturmak ve desteklemek faaliyetlerini yürütmektedir. Bu kapsamda aşağıda özetlenen faaliyetler Daire tarafından gerçekleştirilmektedir:

- Müşteşarlığın Ar-Ge politikasını oluşturmak ve savunma Ar-Ge yol haritasını hazırlamak,
- Ar-Ge politikası çerçevesinde MÜKNET'lerin faaliyete geçmesini ve koordinasyonu sağlamak
- Savunma sanayii firmalarının Avrupa Birliği (AB) Çerçeve Programları kapsamındaki güvenlik, bilgi ve iletişim ile havacılık ve uzay konularındaki projelere ve etkinliklere katılımlarını teşvik etmek,
- Ana sistem projelerinde Ar-Ge ve teknoloji katkısımkanlarını araştırmak ve özgün ürün tasarımı, prototip geliştirilmesi ve entegrasyona yönelik projelerin gerçekleştirilmesini sağlamak,
- Savunmaya yönelik Ar-Ge çalışmalarının yönlendirilmesi konusunda paydaşlarla (TSK, MSB, DPT, TÜBİTAK vb.) koordinasyon sağlamak,
- İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Ar-Ge işbirliği faaliyetlerini koordine etmek.

Ar-Ge ve Teknoloji Yönetimi Daire Başkanlığı bünyesinde SSDF ve TÜBİTAK kaynaklı olmak üzere sözleşmesi imzalanmış toplam 26 adet proje yürütülmektedir.

Kalite-Test ve Sertifikasyon Daire Başkanlığı

Tedarik faaliyetleri kapsamında, ürüne ve sisteme yönelik kalite, sanayi güvenliği, kalifikasyon ve sertifikasyon ile ilgili strateji ve politikaları oluşturmak, bu faaliyetleri yürütmek, ilgili konularda ulusal ve uluslararası organizasyonlara katılım sağlamak ve SSM'yi bu organizasyonlarda temsil etmek görevleri KTS Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Projelere yönelik kalite, kalifikasyon ve sertifikasyon faaliyetleri, projelerin konsept safhasından başlayarak ürünlerin ihtiyaç makamına teslim edilmesine kadar olan süreç içerisinde yürütülmektedir.

Bu bağlamda, Yüklenici/Alt Yüklenici tesislerinde açılan SSM Ofislerinde Kalite Güvence Temsilcisi görevlendirilerek ürün geliştirme faaliyetleri takip edilmekte, kontrolleri yapılmakta ve kabul işlemleri yürütülmektedir; Ayrıca, çok uluslu projelerde ulusal firmaların kalite esaslarına uygunluğunu sağlamak ve bu doğrultuda yönlendirmek, hava araçları projeleri çerçevesinde uluslararası kabul görmüş standartlara göre uçuşa uygunluğunu denetlemek, yüklenici firmaların kalite ve sanayi güvenliği sistemlerine uygunluğunu periyodik olarak denetlemek ve uygun bulunanlara uyumluluk sertifikası vermek, yürütülen projeleri sanayi güvenliği ve imzalanan sözleşmeye uygunluk bakımından kontrol ve takip etmek KTS Daire Başkanlığının önemli görevleri arasında yer almaktadır.

Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı

Daire, yürütülmekte olan proje faaliyetleri ile savunma sanayinin geliştirilmesine yönelik diğer tüm faaliyetler esnasında ihtiyaç duyulan uluslararası savunma sanayi işbirliği imkanlarını araştırmak ve dış politika hedefleri ile uyumlu bir şekilde hayata geçirmek görevlerini üstlenmiştir. Türk savunma sanayinin uluslararası alanda ihracat ve işbirliği potansiyelini yakalayabilmesini amaçlayan Daire Başkanlığı; ulusal ve uluslararası platformlarda Müşteşarlığı temsil etmektedir.

Genel Bilgiler

Genel Bilgiler

Müşteşar Savunma Hizmetleri Yardımcılığı

Kara Araçları Daire Başkanlığı

Kara Araçları Daire Başkanlığı; ülkemizin savunma ve güvenliğine yönelik TSK ve kamu kuruluşlarının kara konulu sistem ihtiyaçlarını öncelikle yerli sanayide mevcut yeteneklerin azami ölçüde kullanılması ve/veya geliştirilmesi suretiyle, zamanında ve maliyet etkin bir şekilde karşılama ve ulusal savunma sanayii altyapısının güçlendirilmesi amacıyla tedarik faaliyetlerinde her türlü planlama, koordinasyon, yönlendirme, yürütme ve denetim faaliyetlerini yerine getirme ve yerli sanayii organize etme görevlerini; Araç Grubu ve Özel Projeler Grubu, Tank Grubu ve Amfibi ve Paletli Araç Grubu olmak üzere üç proje grubu ile yerine getirmektedir.

Daire tarafından yürütülen projeler arasında milli imkânlar kullanılarak geliştirilecek ve mülkiyet hakları tamamen ülkemize ait olacak "ALTAY" milli tank geliştirme projesi, Ar-Ge çalışmaları neticesinde ülkemizde geliştirilen "Nükleer Biyolojik Kimyasal (NBC) Koruyucu Elbise Takımı" ve yine bir ilk olarak Türk mühendisleri tarafından yurt içi tasarım, geliştirme ve seri üretim yoluyla tedarik edilecek olan "Seyyar Yüzücü Hücum Köprüsü" yer almakta olup; Kara Araçları Daire Başkanlığı tarafından, üç grup altında toplam 16 adet proje yürütülmektedir.

Deniz Araçları Daire Başkanlığı

Temel görevi, ülkemizin güvenliğine ilişkin deniz platformu ihtiyaçlarını, zamanında ve maliyet etkin bir şekilde karşılamak ve ulusal savunma sanayii altyapısının güçlendirilmesi amacıyla tedarik faaliyetlerinde her türlü planlama, koordinasyon, yönlendirme, yürütme ve denetim faaliyetlerini yerine getirmek ve yerli sanayii organize etmektir.

Daire Başkanlığı, mevcut gemi inşa ve yan sanayinin; ülkemizin güvenlik ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde geliştirilmesi ve ihracat potansiyeline sahip, yüksek teknoloji ürünü denizaltı, bot, muharip ve yardımcı sınıf gemileri yurt içi tasarım yoluyla inşa edebilecek düzeye ulaşabilmesine yönelik çalışmalar da yürütmektedir. Bu çerçevede, Deniz Araçları Daire Başkanlığı; Amfibi Gemi, Bot, Harp Gemisi ve Destek Gemisi olmak üzere dört grup bünyesinde toplam 26 adet proje yürütmektedir.

Hava Araçları Daire Başkanlığı

TSK ve diğer kamu kurumlarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak SSM tarafından yürütülmekte olan tüm havacılık projeleri, Hava Araçları Daire Başkanlığı'nın sorumluluğunda bulunmaktadır.

Daire bünyesinde;

- uçak, helikopter ve insansız hava aracı gibi hava platformlarının tedarik ve modernizasyonu,
- hava araçları için bakım-onarım altyapısı kurulmasına

yönelik projeler hayata geçirilmektedir. Bu projelerde, yurtiçi geliştirme, konsorsiyum yoluyla geliştirme, ortak üretim, doğrudan alım gibi yöntemler kullanılmakta ve her bir projede, kullanıcı ihtiyaçlarının maliyet-etkinlik çerçevesinde karşılanması hedefinin yanı sıra, ulusal havacılık sanayiinin teknolojik altyapısının geliştirilmesi ve yeteneklerinin artırılması da amaçlanmaktadır.

Hava Araçları Daire Başkanlığı'nda; Helikopter, İnsansız Hava Aracı, Modernizasyon/Entegrasyon ve Uçak olmak üzere dört grup bünyesinde toplam 29 adet proje yürütülmektedir.

Muhabere Elektronik ve Bilgi Sistemleri (MEBS) Daire Başkanlığı

TSK'nın modernizasyonunun sağlanabilmesi amacıyla, yerli sanayi imkan ve kabiliyetlerinden azami ölçüde yararlanmak suretiyle, kullanıcı ihtiyaçlarına ve endüstriyel hedeflere uygun olarak komuta kontrol, atış kontrol, muhabere, uydu, simülatör vb. sistem ya da yazılım projeleri MEBS Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Bu çerçevede Daire'de; Komuta Kontrol Haberleşme (C3), Uydu Radar ve İstihbarat ve Uygulama Yazılımı ve Simülatörler olmak üzere üç grupta toplam 35 adet proje yürütülmektedir.

Genel Bilgiler

Genel Bilgiler

Elektronik Harp ve Algılayıcılar Daire Başkanlığı

Daire, ülkemizin savunma ve güvenliğine yönelik olarak, TSK ve diğer kamu kuruluşlarının elektronik harp ve algılayıcılar alanındaki ihtiyaçlarının azami yurt içi imkan ve kabiliyetler kullanılarak karşılanması amacıyla tedarik projeleri yürütmektedir. Elektronik harbin ana unsurlarını oluşturan elektronik destek, elektronik taarruz, kendini koruma, simülasyon ve eğitim alanlarındaki ihtiyaçların karşılanması amacıyla Türkiye'de tasarım, geliştirme, üretim, bakım ve idame altyapısının oluşturulması yönünde çalışmalar Daire Başkanlığı görevlerinin ana unsurlarını oluşturmaktadır.

Bu çerçevede; Elektronik Harp ve Algılayıcılar Daire Başkanlığı bünyesinde Helikopter Elektronik Harp, Kara Konuşlu ve Deniz Elektronik Harp, Muharip Uçak Elektronik Harp ve El Yapımı Patlayıcılar olmak üzere dört grupta toplam 18 proje yürütülmektedir.

Roket-Füze ve Mühimmat Daire Başkanlığı

TSK'nın roket, füze, mühimmat ve hafif silah ihtiyaçlarını, kullanıcının performans ve takvim beklentilerini dikkate alarak maliyet-etkin tedarik modelleri ile karşılamak Dairenin temel yaklaşımını göstermektedir. Bu alanda faaliyet gösteren firma, kurum ve kuruluşları teknolojik gelişmeler doğrultusunda yurt içi çözümler sunabilen, uluslararası işbirliğine açık ve rekabetçi bir yapıya kavuşturmak hedefleri kapsamındaki faaliyetler Roket-Füze ve Mühimmat Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Bu çerçevede, Roket-Füze ve Mühimmat Daire Başkanlığı bünyesinde, Hava Savunma, Güdümlü Füze, Silah ve Mühimmat olmak üzere üç grup tarafından toplam 22 adet proje yürütülmektedir.

Hukuk Müşavirliği

Müşavirlik, Müsteşarlık ile ilgili mevzuat çalışmalarını yürütmek, diğer kurumlardan gelen mevzuat taslaklarına ve birimlerce talep edilen hususlara ilişkin hukuki görüş bildirmek, yürütülen projelerin başlangıç safhasından itibaren her türlü konuda hukuki destek sağlamak, Adli ve İdari Yargı Davalarının yanı sıra Uluslararası Tahkim Davalarını Müsteşarlık adına takip etmek ve

üçüncü taraflara karşı ilgili mercilerde Müsteşarlığı temsil etmek ve her türlü avukatlık hizmetlerini yerine getirmek, icra işlemlerinin takip edilmesi ve alacakların hukuki yollardan tahsilinin sağlanması için gerekli işlemleri yapmak görevlerini yerine getirmektedir.

Özel Kalem Müdürlüğü

Müsteşarlıkta yapılacak tören ve protokol hizmetleri, Müsteşarlık Genelgelerinin yayımlanması, basınla ilgili faaliyetlerin koordinasyonu ve takibi ile Bilgi Edinme Kanunu kapsamındaki görevler Özel Kalem Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

İç Denetim

5018 sayılı kanun hükümlerine göre Müsteşarlığımıza tahsis edilen iç denetçi kadrolarına bir adet atama yapılmış olup iç denetim biriminin oluşturulmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. İç denetim faaliyetlerine esas teşkil edecek düzenlemeler kapsamında SSM iç denetim yönergesi çıkarılmış, 2008 - 2010 yıllarını kapsayan iç denetim planı çerçevesinde oluşturulan 2008 yılı iç denetim programı gereğince kurumumuzda iç denetime yönelik ilk uygulamalar yapılmış ve iç denetim raporu hazırlanmıştır.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

Denetim

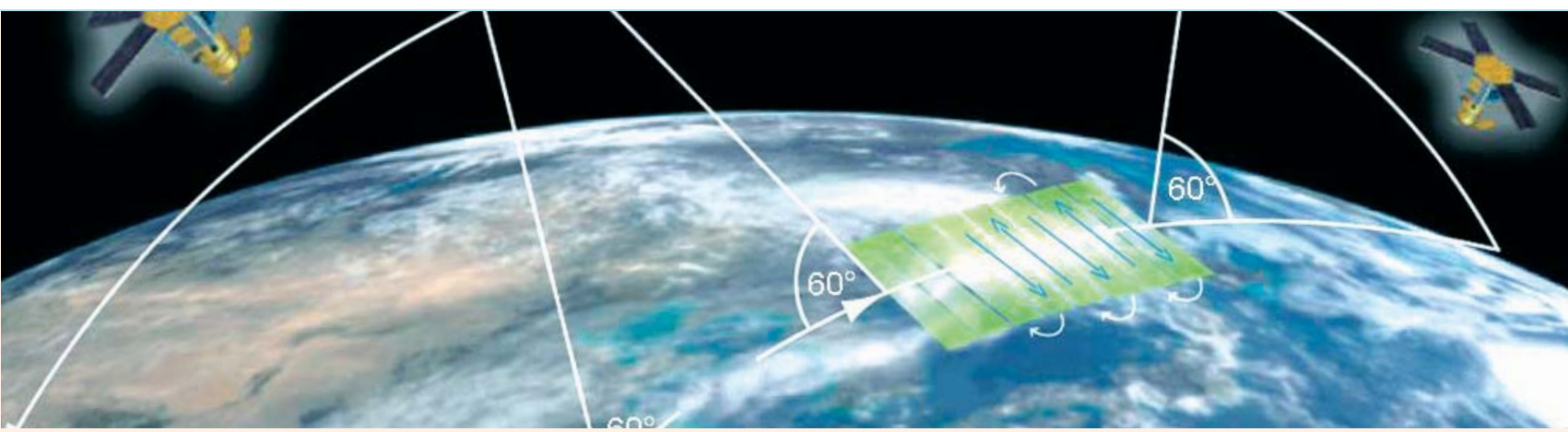
3238 sayılı Kanununun 17. maddesi gereği; SSM ve SSDF'nin her türlü iş ve işlemleri Başbakanlık, Millî Savunma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından atanan üç denetçiden oluşan bağımsız bir Denetleme Kurulu tarafından denetlenmektedir. Bununla birlikte, 5018 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte, Müsteşarlığın dış denetimi Kanunun öngördüğü şekilde Sayıştay Başkanlığı tarafından, iç denetimi ise İç Denetçi tarafından yapılmaktadır.

İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı Kanun'un öngördüğü iç kontrol sisteminin oluşturulması kapsamında, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesinde İç Kontrol Şube Müdürlüğü kurulmuş olup, Şube Müdürlüğü'nün faaliyetleri ile ilgili olarak hazırlanan "SSM İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol ile Ödemelerin Gerçekleştirilmesine İlişkin Esas ve Usuller" 01.02.2007 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

5018 sayılı Kanun ve 26 Aralık 2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği gereğince, Müsteşarlığımız iç kontrol sisteminin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması amacıyla "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Taslağı Hazırlama Grubu" oluşturulmuştur. Bahse konu Çalışma Grubu, konuya ilişkin raporu ve Eylem Planı taslağını hazırlamış olup, üst yönetici tarafından onaylanmasını müteakip 2009 yılı içerisinde Maliye Bakanlığı ile paylaşılması planlanmaktadır.

Genel Bilgiler

II. Amaç ve Hedefler

Stratejik Amaç 3: Uluslararası işbirliğini gözeterek çok taraflı sanayi, savunma ve güvenlik projelerine aktif katılım sağlamak

Hedef 3.1: 2011 yılına kadar savunma alanındaki en az dört çok uluslu projeye başlangıç aşamasından itibaren katılım sağlanacak ve en az bir uluslararası proje ülkemiz liderliğinde gerçekleştirilecektir.

Hedef 3.2: NATO savunma projelerinde Türk savunma sanayiinin payı 2011 yılı sonuna kadar dört katına çıkarılacaktır.

Stratejik Amaç 4: Kurumsal yapıyı etkinleştirmek

Hedef 4.1: Stratejik insan kaynakları yaklaşımını esas alan uygulamalar 2008 yılı sonuna kadar hayata geçirilecektir.

Hedef 4.2: Müsteşarlık personelinin en az % 50'sine konuyla ilgili olarak her yıl ortalama 40 saat eğitim ve öğretim verilecektir.

Hedef 4.3: Müsteşarlıkta üretilen bilginin etkin ve verimli yönetiminin, paylaşımının, güvenliğinin sağlanması ve buna yönelik altyapı 2008 yılı sonuna kadar oluşturulacak ve uygulanacaktır.

Hedef 4.4: 2008 yılı sonuna kadar Müsteşarlığın tüm birimlerine ait iş akış süreçleri tanımlanacak ve gerekli iyileştirmeler yapılacaktır.

Amaç ve Hedefler

Amaç ve Hedefler

Temel Politika ve Öncelikler

1. Dokuzuncu Kalkınma Planı

IX. Beş Yıllık Kalkınma Planında "Küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" olarak belirlenen vizyona ulaşmak için stratejik amaçlar ve hedefler belirlenmiştir. Temel ilkeler ise, düzenleme ve denetleme işlevlerinin güçlendirilmesi ve politikalar oluşturulurken kaynak kıstı göz önünde bulundurulurken önceliklendirme yapılması olarak tespit edilmiştir.

Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın ekonomik ve sosyal gelişme eksenleri arasında yer alan

- rekabet gücünün artırılması,
- kamu hizmetlerinde kalite ve etkinliğin artırılması

başlıkları Müsteşarlığımız Stratejik Planı'nda da yerini almıştır. Bu çerçevede bahse konu başlıklar ile ilgili olarak geliştirilen stratejiler izleyen paragraflarda sunulmuştur.

Rekabet Gücünün Artırılması

Rekabet gücünün artırılması stratejik amacının altında yer alan "İş Ortamının İyileştirilmesi" hedefinde, başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerde kurumsal yönetişimin geliştirilmesi ve KOBİ'lerin uygun koşullarda çeşitlendirilmiş finansman imkanlarına erişiminin kolaylaştırılması öngörülmektedir. Ulusal savunma sanayinin geliştirilmesi görevini yerine getirmekle yükümlü olan Müsteşarlığımız, savunma ihtiyaçlarının yurtiçi imkanlarla karşılanma oranını 2010 yılına kadar %50'ye çıkarmayı hedeflemiştir. Bu hedef istikametinde, savunma projeleri kapsamında minimum %50 sanayi katılımı ve off-set yükümlülüğü getirilmesinin yanı sıra, KOBİ'lere iş payı verilmesi zorunluluğuna da teklife çağrı dosyalarında yer verilmektedir.

Ayrıca; rekabet gücünün artırılması amacıyla, bilgi ve iletişim teknolojilerinden azami ölçüde faydalanılması öngörülmektedir. Müsteşarlık faaliyetlerine etkinlik ve hız kazandırılması, dış paydaşlardan elde edilecek bilgilerin bilgi teknolojisi kullanılarak toplanması ve analiz edilerek kurum süreçlerine girdi sağlaması hedefleri ile başlatılan E-savunma sanayii projesi kapsamında Müsteşarlık iş süreçlerinin elektronik ortama geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Projenin önemli aşamalarından olan "Evrak, Doküman Arşiv ve Süreç Yönetim Sistemi" kurum içi dahili haberleşme modülü kullanıma sunulmuştur. Halihazırda kurum içi haberleşmeler elektronik imzalı olarak tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. 2009 yılında e-imzalı doküman üretme, gelen ve giden evrak süreçlerinin tamamlanarak kullanıma açılması hedeflenmektedir.

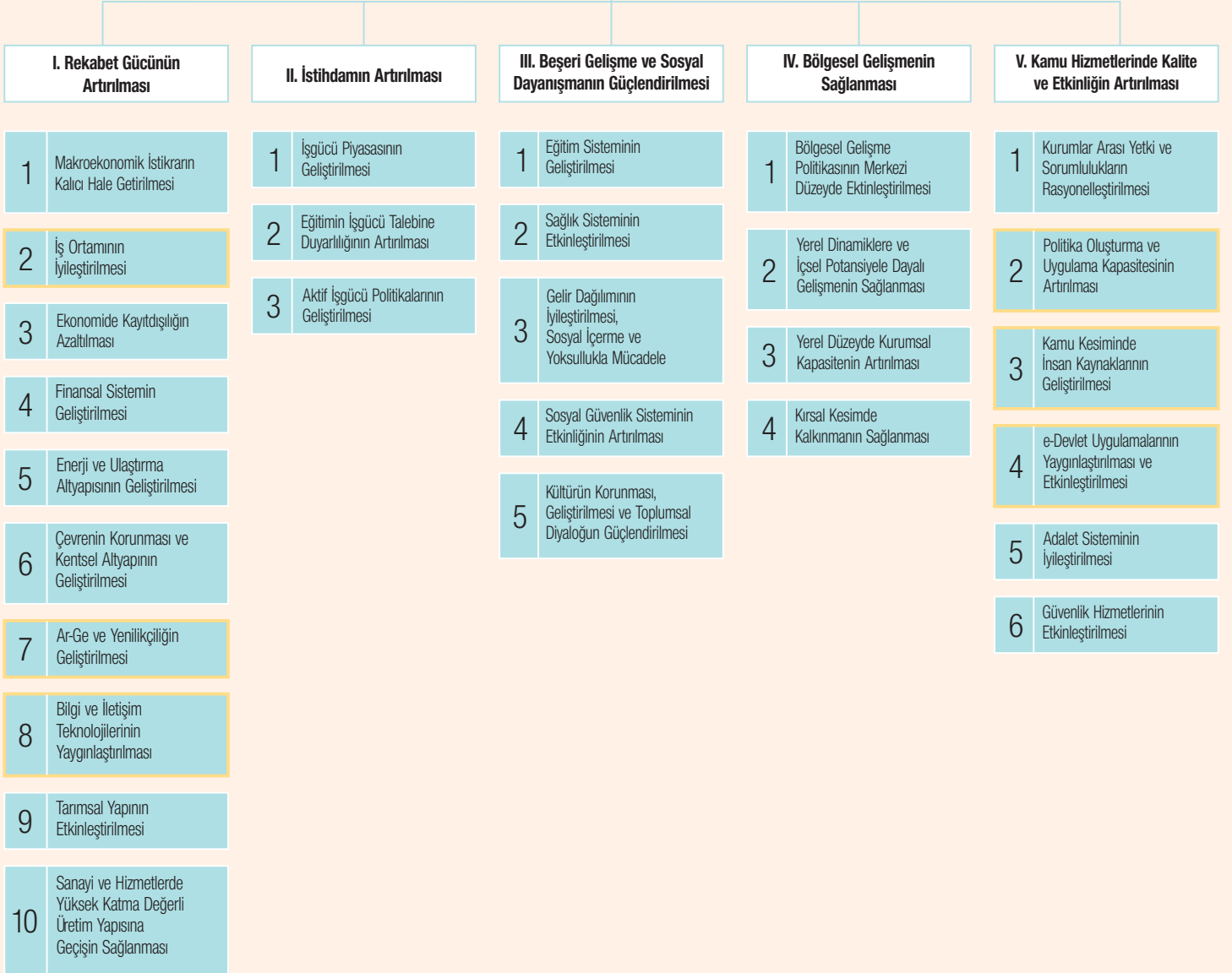
Aynı stratejik amaç altında yer alan "Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi" hedefi kapsamında; sanayi ve hizmet sektöründe yüksek katma değerli üretim yapısına geçişin sağlanması hedeflenmektedir. Sektörün rekabet gücünü artırmak ve dünya savunma pazarından daha fazla pay alabilmelerini sağlamak üzere, yüksek katma değerli mal üretiminin artırılması ve firmaların özgün tasarım ve marka yaratabilen, teknoloji üreten, yenilikçi ve kurumsallaşmış bir yapıya dönüşmesi için yönlendirilmesi ve desteklenmesi planlanmaktadır. Ayrıca ileri teknoloji ürünlerinin yurt içinde üretimini gerçekleştirmek üzere Ar-Ge faaliyetlerine önem verilmesi ve Ar-Ge harcamalarının gayri safi milli hasıla içindeki payı ve bu payın içinde özel sektörün ağırlığını artırmaya yönelik tedbirler alınması öngörülmüştür. Bu kapsamda; Müsteşarlığımızın yürüttüğü projelerde özgün geliştirmeye dayalı proje modellerine ve Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilmesi hedeflenmektedir. Bununla birlikte, savunma sanayinin günün gerektirdiği sanayileşme hedeflerine uygun yeteneklere sahip olması için alt sektör politikalarının oluşturulması ve bu çerçevede sistem projesi ile ilişkilendirilebilecek temel ve uygulamalı Ar-Ge projelerini gerçekleştirmek üzere, sistem proje bütçelerinin % 2'sinin Ar-Ge projelerine ayrılması sağlanmaktadır.

Buna ilaveten; oluşturulan Müsteşarlık Ar-Ge konsepti çerçevesinde, Savunma Ar-Ge Yol Haritası ve Mükemmeliyet Ağları (MÜKNET) vasıtasıyla savunma sanayi alt yapısının gelişimine önemli ölçüde katkı sağlanacağı değerlendirilmektedir.

DOKUZUNCU KALKINMA PLANI STRATEJİSİ (2007-2013)

İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye

EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞME EKSENLERİ

Şekil 7: IX. Kalkınma Planı Stratejisi - SSM Stratejik Plan İlişkisi

Amaç ve Hedefler

Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması

Bu stratejik amaç altında yer alan "Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması" hedefi ile kamu idarelerinde politika oluşturma, maliyetlendirme, uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerinin kalitesinin artırılması amaçlanmıştır.

Kurulduğu günden bu yana değişime ve gelişime açık bir yapısı olan Müsteşarlığımız, yürüttüğü çalışmaların planlı ve sonuç odaklı olarak sürdürülebilmesini teminen stratejik yönetim yaklaşımını fırsat olarak değerlendirmiş ve 2007–2011 dönemini kapsayacak şekilde stratejik planlarını hazırlayan pilot ve öncü kuruluşlardan birisi olmuştur. Stratejik yönetim yaklaşımının başarılı olabilmesi için ölçme, izleme ve değerlendirme süreçlerinin oluşturulması gereğinden hareketle, Müsteşarlığımız faaliyetlerini ve performans programı kapsamında belirlenen performans göstergelerinin izlenmesi için bilgi teknolojisi imkanlarının azami olarak kullanıldığı bir bilgi sistemi kurulması çalışmaları; "e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi" hedefine yönelik olarak başlatılan e-Savunma Sanayii projesi kapsamında yürütülecektir.

"Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi" hedefine yönelik olarak, stratejik insan kaynakları yaklaşımına geçişi temel alan bir yapı öngörülmüş ve

2007-2011 dönemi Stratejik Planı içerisinde bu alana yönelik stratejiler oluşturulmuştur

Bu kapsamda; 2008 yılı itibarı ile göreve başlayan personel için düzenlenen ve kurumun iç ve dış paydaşlarının tanıtımı, memuriyet ve çalışma hayatı ile ilgili temel bilgilendirmeler ve yetkinlik arttırıcı kişisel gelişime yönelik eğitimlerin yanı sıra, Müsteşarlığın yakın çalışma ortağı olan kurumlara ziyaretleri içeren iki ayrı oryantasyon programı ile hem kurum kültürüne hem de memuriyet hayatlarına adaptasyonları sağlanmıştır. Ayrıca yeni göreve başlayan personel için "Beş Yıllık Eğitim Planı" oluşturulmuştur.

2008 yılı içerisinde ilk olarak Müsteşarlığımızın eğitim ihtiyaçları bir plan dahilinde karşılanmıştır. Mesleki eğitimler, kişisel gelişim eğitimleri ve yöneticilere yönelik eğitimlerden oluşan eğitim planı tüm birimlerin ihtiyaçlarını yanı sıra Müsteşarlığımız görev tanımları da dikkate alınarak oluşturulmuştur. Bu kapsamda, Stratejik Plan'da öngörülen 6.000 saat eğitim hedefinin ötesinde Müsteşarlık personeline toplam 6.702 saat eğitim alınmıştır.

2. 2008 Yılı Hükümet Programı

2008 Yılı Hükümet Programı kapsamında, Müsteşarlığımız sorumluluğunda gerçekleştirilmesi öngörülen faaliyetlere ilişkin bilgiler Tablo 3'tedir.

EKSEN	TEDBİR NO	ÖNCELİK / TEDBİR	YAPILACAK İŞLEM VE AÇIKLAMA	GERÇEKLEŞMELER
Rekabet Gücünün Artırılması	İHY-01.0901	Savunma sanayiinin özgün yurtiçi çözümler sunacak ve uluslararası alanda rekabet edecek şekilde geliştirilmesine yönelik stratejiler ve politika belgeleri hazırlanacaktır.	Savunma sistem ihtiyaçlarının yurtiçinden karşılanma oranı artırılabilecektir. Bu kapsamda; - Savunma Sanayii Stratejisi - Alt Sektör Stratejileri - Yan Sanayii (KOBİ) Entegrasyon Prosedürü - Savunma Ar-Ge Yol Haritası ve Teknoloji Kazanım Planı hazırlanacaktır.	Savunma sistem ihtiyaçlarının yurtiçinden karşılanma oranı 2008 yılında %44,2 olarak gerçekleşmiştir. 1. Savunma Sanayii Strateji Dokümanı ve altı adet Alt Sektör Strateji Dokümanının taslaqları oluşturulmuş olup, dokümanların 2009 yılı içerisinde yayımlanması planlanmaktadır. 2. Yan Sanayii Entegrasyon Prosedürü" ne ait çalışmalar devam etmektedir. 3. Savunma Ar-Ge Yol Haritası hazırlanmıştır.
Rekabet Gücünün Artırılması	İHY-01.0902	Savunma sanayiinde faaliyet gösteren ihracatçıların desteklenmesi için ihracat kredi mekanizması oluşturulacaktır.	Kaynağın bir kısmı Savunma Sanayii Destekleme Fonundan karşılanmak üzere, savunma sanayii ihracatçıları, ithalatçı ülkelere kredi açılması yoluyla desteklenecektir. 2008 yılında üç kuruluş arasında genel protokol imzalanacak ve uygulama esasları belirlenecektir.	Savunma sistem ihracat kredisi verilmesi konusunda, mevzuattan kaynaklanan sıkıntılar bulunmaktadır. Sıkıntılıların aşılması yönünde çalışmalar devam etmektedir.
Rekabet Gücünün Artırılması	İHY-01.0904	Kullanıcı ihtiyaçlarına ve endüstriyel hedeflere uygun olarak tedarik faaliyetlerinin etkinleştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.	Kullanıcı ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yönelik olarak tespit edilecek sistem projeleri için yapılabilecek etütleri gerçekleştirilecektir.	Genelkurmay Başkanlığı ve MSB Müsteşarlığı ile yapılan koordinasyon sonucunda, Savunma Planlama sürecine SSM katılımı kurumsallaştırılmıştır. Bu çerçevede SSM tarafından yürütülecek projelerin OYTEP öncesi yapılabilecek etütleri Müsteşarlığımız tarafından gerçekleştirilmektedir.

Tablo 3: 2008 Yılı Programı kapsamında SSM Faaliyetleri

3. Tedarik Yaklaşımı

Müşterilerimiz tarafından ulusal savunma sanayii altyapısının güçlendirilmesi ve TSK'nın modernizasyon ihtiyaçlarının karşılanması hedefleri doğrultusunda hayata geçirilen projelerde yurt içi tasarım, üretim ve teknoloji kazanımı gibi hususlara önem verilmektedir.

TSK ihtiyaçlarının yurt içinden karşılanma oranını artırmak amacıyla, tedarik yaklaşımının temelini oluşturan unsurlar aşağıdadır.

ÖNCELİK	STRATEJİLER
Yurtiçi Geliştirme	<ul style="list-style-type: none"> • Öncelikle yurt içi geliştirme modellerinin uygulanması ve savunma sanayii ürün portföyünün zenginleştirilmesi, • Küçük ve orta boy işletmelere (KOBİ) verilen iş payının, sözleşme ile teminat altına alınması, • Yan sanayide, ana sistem üreticileri tarafından kalifiye edilmiş taşeron sayısının artırılması için "Yan Sanayii Entegrasyon Prosedürü" oluşturulması, • "Savunma Ar-Ge Yol Haritası" kapsamında öncelikli alt sistem, bileşen ve teknoloji geliştirmeyi içeren Ar-Ge projelerinin ve bu projelerin yürütülmesi için mükemmeliyet ağlarından faydalanılması
Ortak Geliştirme ve Konsorsiyum	<ul style="list-style-type: none"> • Ulusal pazar için geliştirilen maliyet etkin olmadığı durumlarda ortak geliştirme veya konsorsiyumlara ortak olma ve tasarım ve risk ortağı olma potansiyelinin geliştirilmesi.
Yurtdışından Hazır Alım	<ul style="list-style-type: none"> • Yukarıdaki önceliklerin sağlanamaması durumunda yurtdışından alım yoluna gitme ve bu tür projelerde ortak imalat ve off-set yoluyla ulusal sanayimize iş imkanları yaratılması.

Tablo 4: SSM Tedarik Yaklaşımı

ÖRNEK PROJELER

- ÇOK NAMLULU ROKETATAR
- GENEL MAKSAT HELİKOPTERİ
- TAARRUZ HELİKOPTERİ
- SAHİL GÜVENLİK BOTU

- HAFİF NAKLİYE UÇAĞI
- ZİRHİLİ MUHAREBE ARACI
- MOBİL RADAR KOMPLEKSİ
- HF SSB TELSİZ

- KAİDEYE MONTELİ STİNGER
- ANİ MÜDAHALE BOTU
- İNSANSIZ HAVA ARACI
- BAŞLANGIÇ VE TEMEL EĞİTİM UÇAĞI

Şekil 8: Tedarik Yaklaşımlarının Dönemsel Gelişimi

Amaç ve Hedefler

III. Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Mali Bilgiler

SSM 2008 Mali Yılı İdari Bütçesinin uygulama sonuçları ve temel mali tablolara ilişkin açıklamalar aşağıda sunulmuştur.

Bütçe Uygulama Sonuçları

Müştaşarlık 2008 yılından tahsis 27.416.000 TL'lik başlangıç ödeneğinin 22.067.861 TL'lik kısmı harcanmıştır. Gider türleri itibariyle harcamaların dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE SSM ÖZEL BÜTÇESİ								
KOD	AÇIKLAMA	2008				2009	2010	2011
		BÜTÇE ÖDENEĞİ			HARCAMA			
		KESİNLEŞEN BÜTÇE ÖDENEĞİ	EKLENEN	DÜŞÜLEN		KESİNLEŞEN BÜTÇE ÖDENEĞİ	BÜTÇE TAHMİNİ	BÜTÇE TAHMİNİ
01	Personel Giderleri	10.966.000	1.930.000	0	11.219.513	13.148.000	14.447.000	15.838.000
02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	800.000	172.750	0	681.888	776.000	837.000	902.000
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.565.000	2.489.500	0	8.212.873	10.140.000	10.821.000	12.707.000
04	Faiz Giderleri	0	0	0	0	0	0	0
05	Cari Transferler	315.000	355.750	0	645.900	525.000	540.000	592.000
06	Sermaye Giderleri	5.770.000	850.000	850.000	1.307.687	2.000.000	2.174.000	2.600.000
07	Sermaye Transferleri	0	0	0	0	0	0	0
08	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0
09	Yedek Ödenekler	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM		27.416.000	5.798.000	850.000	22.067.861	26.589.000	28.819.000	32.639.000

Tablo 5: Bütçe Uygulama Sonuçları (TL)

Mal ve hizmet alım giderleri tertibinde; tüketime yönelik mal ve malzeme alımları, yolluklar, hizmet alımları, temsil ve tanıtma giderler, menkul mal, gayri maddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderleri ile tedavi ve cenaze giderleri yer almaktadır.

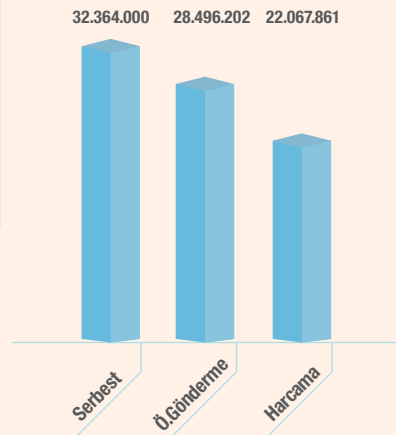
Sermaye Giderleri tertibinde Hizmet Binası Projesine ilişkin gayrimenkul sermaye üretim giderleri ve diğer sermaye giderleri ile Bilgisayar Alımı Projesine ilişkin mamul mal alımları ve gayri maddi hak alımları bulunmaktadır.

ÖDENEK DURUM BİLGİSİ

Yıl	2008		
Kurumsal	40.28	SAVUNMA SANAYİ MÜSTEŞARLIĞI	
Fonksiyonel			
Finans	2	Özel Bütçeli İdareler	
Ekonomik			
Kanun	27.416.000	Eklene	5.798.000
KBÖ	27.416.000	Düşülen	850.000
Kesinti	0	Ödenek	32.364.000
Kes. %	0	Serbest	32.364.000
		Bloke	0

Gerçekleşme

Serbest	32.364.000
Ö.Gönderme	28.496.202
Harcama	22.067.861
Kul.Ö.Gönderme	3.867.798
Avans	

Tablo 6: Ödenek Durum Bilgisi

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

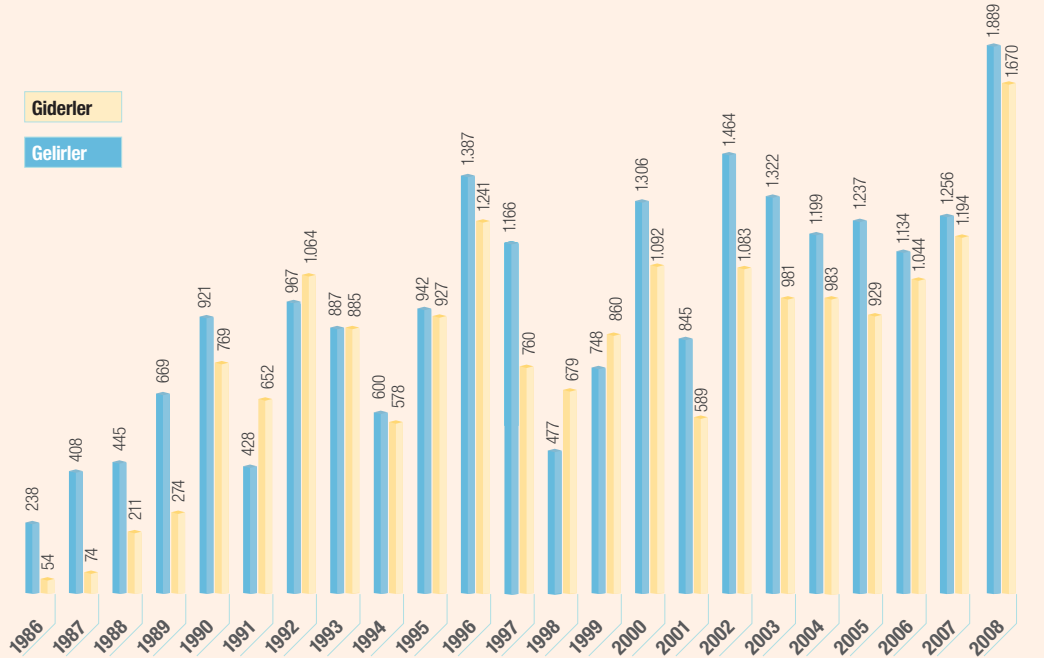
Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Müşteriliğin 2008 yılı harcamalarının başlangıç ödeneğine oranı; Müşteriliğin 2008 yılı harcamalarının başlangıç ödeneğine oranı; personel giderlerinde %102,31, sosyal güvenlik kurumlarna yapılan devlet prim giderlerinde %85,23, mal ve hizmet alımlarında %85,86, cari transferlerde %205, sermaye giderlerinde %22,66 ve genel toplamda %80,49 olarak gerçekleşmiştir.

SSDF Gelir-Gider Durumu

SSDF'nin 1986 yılından itibaren gelir ve gider durumu aşağıda verilmektedir.

Şekil 9: 1986-2008 SSDF Gelir-Gider Durumu (milyon \$)

2008 yılında SSDF giderlerindeki gözle görülür artış, ATAK Helikopteri Tedarik Projesinin yürürlüğe girmesi sebebiyle yapılan avans ödemesinden kaynaklanmaktadır. Buna bağlı olarak gelir ve kurumlar

vergisinden ayrılan SSDF payına ilişkin tahakkuk etmiş alacakların tahsilatının, Hazine Müşteriliği ile yapılan görüşmeler neticesinde hızlandırılması sonucu SSDF gelirlerinde paralel bir artış sağlanmıştır.

B

Faaliyet Bilgileri

2008 yılı içerisinde gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin bilgiler Stratejik Plan'da yer alan 4 stratejik amaç altında ve belirlenen hedefler çerçevesinde gruplandırılarak aşağıda özetlenmektedir:

1. Kullanıcı ihtiyaçlarına ve endüstriyel hedeflere uygun olarak tedarik faaliyetlerinin etkinleştirilmesi

1. Yapılabilirlik Etütleri

TSK'nın modernizasyon ihtiyaçlarının karşılanması sürecinde kullanıcı talep ve beklentilerinin azami oranda tatmini ve savunma sanayii alt yapısının güçlendirilmesi açısından tespit edilecek projelere ve teknoloji alanlarına yönelik yapılabilirlik etütleri gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır. Yapılabilirlik etütleri kapsamında, ilgili kuvvet tarafından belirlenen ve Genelkurmay Başkanlığı tarafından onaylanan sistem ihtiyacının geliştirilmesi ve üretimine temel teşkil eden alanlarda inceleme ve araştırmalar gerçekleştirilmektedir.

Genelkurmay Başkanlığı ve MSB Müsteşarlığı ile yapılan koordinasyon sonucunda, Savunma Planlama sürecine SSM katılımı kurumsallaştırılmıştır. Bu çerçevede SSM tarafından yürütülecek projelerin OYTEP öncesi yapılabilirlik etütleri Müsteşarlığımız tarafından gerçekleştirilmektedir. Müsteşarlık tarafından tedariki öngörülen sistemlerin geliştirilmesi sürecinde, yurtiçi imkan ve kabiliyetlerin azami oranda kullanımını öngören geliştirme planı tespit edilerek; sistemin geliştirme ve üretim, envantere dahil etme ve tam operasyonel kabiliyete erişme takvimi oluşturulmaktadır. Ayrıca, çalışma kapsamında, sisteme ilişkin teknik ve taktik özelliklerin belirlenmesi, lojistik ve kullanım konseptlerinin tanımlanması, tesis ve altyapı ihtiyaçlarının tespit edilmesi hedeflenmektedir.

Şekil 10: PPBS Sürecinde Yapılabilirlik Etütleri

Bu itibarla TSK'nın geleceğe yönelik ihtiyaçları çerçevesinde kritik önemde olabilecek teknolojiler ışığında savunma sanayiinin uzun vadeli gelişimini yönlendirmek üzere yapılabilirlik etütlerinin

yürütülmesini teminen alınan SSİK Kararı çerçevesinde, SSDF'den bu alana kaynak tahsisi yapılmaktadır.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

2008 yılı içerisinde tamamlanan yapılabirlik etütleri ve diğer analiz çalışmalarını tabloda gösterilmiştir:

İLGİLİ BİRİM	PROJE
Hava Araçları Daire Başkanlığı	Mi-17 Depo Seviyesi Bakımı
Deniz Araçları Daire Başkanlığı	Türk Tipi Hücumbot
	400-500 Tonluk Sahil Güvenlik Botu Tedarik Projesi
	Mayın Tarama Gemisi
	DM2 A4 Torpidosu Harp Bataryası Üretimi
	Acil Müdahale Dalış Eğitim
Elektronik Harp ve Algılayıcılar Daire Başkanlığı	Elektronik Harp Podu
	High Power Microwave-Nuclear Quadrupole Resonance
Roket, Füze ve Mühimmat Daire Başkanlığı	Duman Roketi
	Optik Nişangah

Tablo 7: 2008 Yılında gerçekleştirilen Yapılabirlik Etütleri

2. Tedarik Süreci İyileştirme Faaliyetleri

SSM tarafından yürütülen projelerde; ihtiyacın SSM'ye bildirilmesi ile sözleşmenin imzalanması arasında, gerek görülmesi halinde Bilgi İstek Dokümanı'nın (BİD) hazırlanması ve yayımlanması, söz konusu dokümana gelen cevapların değerlendirilmesi sonucu Teklife Çağrı Dosyası'nın (TÇD) hazırlanması ve yayımlanması, alınan tekliflerin değerlendirilmesi, firma seçimi ve seçilen firma ile sözleşme görüşmelerinin yürütülmesi faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla, ihale öncesi faaliyetler ve ihale süreci, tedarik sürecinin ilk aşamasını teşkil etmekte ve fiili tedarik faaliyetleri ancak bunların tamamlanmasını müteakip başlamaktadır. Bu sürecin hızla ve sağlıklı şekilde tamamlanması projenin başarısı açısından kritik önem taşımaktadır.

2005 yılı itibarıyla başlanan Tedarik Süreci İyileştirme çalışmaları kapsamında; öncelikle personelin ihtiyaç duyduğu eğitimler alınmış, akabinde, Müsteşarlığımızın fonksiyonel

yapılanmasına paralel olarak, proje yönetimindeki faaliyet adımlarını incelemek amacıyla beş ayrı grup ile çalışmalar yürütülmüştür. Süreç Tanımlama ve Haritalandırma Çalışması Müsteşarlığımızın fonksiyonel iş bölümüne uygun olarak Proje Gruplarıyla mülakatlar yapılmış ve ilk

aşamada mevcut durum ortaya konmuştur. Bu aşamada, Daire Başkanlıkları tarafından yürütülmüş ve yürütülmekte olan projelerde uygulanan adımlar tanımlanmış ve her bir birim için bu adımlardan oluşan ortak, anlamlı bir Tedarik Süreci Haritası oluşturulmuştur.

Haritalandırma çalışmalarının ardından, süreç iyileştirme ve detaylandırma çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalara paralel olarak, tedarik faaliyetleri çerçevesinde Müsteşarlıkta kullanılan dokümanların tasnifi, değerlendirilmesi ve derlenmesi çalışmaları tamamlanmıştır. Takiben, tedarik faaliyetlerinde halen kullanılan ve gelecekte gündeme gelebilecek tüm

dokümanların taslak haline getirilerek kullanıcı birimlerin incelemelerine sunulması ve ardından rehber/standart doküman olarak yayımlanması yaklaşımı çerçevesinde 2008 içerisinde Teklif Değerlendirme Usul ve Esaslar Yönergesi, Yüklenici ve Alt Yüklenici Firmalardaki SSM Ofisi Çalışma Usul ve Esasları Yönergesi ile Son Kullanıcı Belgesi Usul ve Esasları Yönergesi onaylanarak yürürlüğe girmiştir, PTD-TÇD ve TÇD-Sözleşme İmzası alt süreçleri rehber dokümanları tamamlanmıştır.

Bunlara ilaveten, 20 yılı aşkın sürede kazanılan tecrübenin mevzuata yansıtılması amacıyla 3238 sayılı Kanun'un güncellenmesi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/b maddesi kapsamındaki istisna hususlarının düzenlendiği Bakanlar Kurulu Kararı'nın revizyonu ve bunlara bağlı olarak, Proje Yönetim Yönergesi, SSİK Yönergesi, Teklif Değerlendirme Yönergesi gibi mevzuat oluşturma çalışmaları başlatılmış olup çalışmalar devam etmektedir.

3. Sözleşme Tipleri ve Maliyet Analizi

SSM tarafından yürütülmekte olan modernizasyon projeleri için standart sözleşme tipleri hazırlanmakta, söz konusu sözleşmelere ilişkin uygulama usul ve esasları belirlenerek, takibi yapılmaktadır. Ayrıca, proje faaliyetleri kapsamında, proje gruplarına maliyet analizi ile ilgili konularda fonksiyonel destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda proje uygulamalarından alınan geri beslemelerden de istifade edilerek Maliyet Artı Yurtiçi Geliştirme, Sabit Fiyatlı Yurtiçi Geliştirme, Yurtdışından Hazır Alım/Ortak Üretim standart sözleşmeleri güncellenerek kullanıma sunulmuştur.

Standart mali rapor formatları, pilot uygulamalara ilişkin çalışmalar çerçevesinde güncellenmiştir. Maliyetlerin tespiti ve denetimi ile ilgili eğitim alınmıştır. Pilot uygulamalara paralel olarak Maliyet Denetimi ve İzleme mekanizmaları kurulması faaliyeti devam etmiştir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

2. Savunma sanayiinin özgün yurt içi çözümler sunabilecek ve uluslararası alanda rekabet edebilecek şekilde yapılandırılması

4. Sanayi ve Teknoloji Yönetimi Faaliyetleri

Müşterilerimiz, ulusal savunma sanayiinin geliştirilmesi amacıyla uluslararası alanda ortaya çıkan değişim ve teknolojik gelişmeler paralelinde sektöre rehberlik etme görevinin bilinciyle proje faaliyetlerini sanayileşmeye yönelik birimlerin proje gruplarına aktif katılımı ile yürütmektedir. Böylece bir taraftan TSK'nın ihtiyaç duyduğu modern savunma teçhizatı tedarik edilirken diğer taraftan ülkemiz savunma sanayiinin geliştirilmesi mümkün olmaktadır.

Uygulamaya aktarılan projeler kapsamında; bugün gelinen noktada, savunma sanayii şirketlerinin cirosu 2001 yılından itibaren düzenli artış göstererek 2008 yılında 2,3 milyar ABD Dolarına ulaşmıştır.

Savunma sektörünün 2008 yılında gösterdiği bu performans ile ihtiyaçların yurt içinden karşılanma oranı % 44,2 seviyesine ulaşmıştır. 2010 yılına kadar söz konusu oranın % 50 mertebelerine ulaştırılması hedefi istikametinde, 2008 yılında Müşterilerimiz tarafından gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda sıralanmıştır:

- Ülkemizin savunma ve güvenliğine yönelik sistem ihtiyaçlarının özgün tasarımlarla karşılanması hedefi istikametinde; savunma sanayii politikalarının, tedarik ve Ar-Ge yönetiminde bir bütünlük içinde uygulanmasını sağlamak üzere Savunma Sanayii Sektörel Strateji Taslağı hazırlanmıştır.
- Kara Araçları, Havacılık ve Uzay, Deniz Platformları, Muhabere ve Elektronik Sistemler, Elektronik Harp ve Algılayıcılar, Roket, Füze ve Mühimmat alanlarında Alt Sektör Strateji Taslakları oluşturulmuştur. 2009 yılı içerisinde kamuoyu ile paylaşılacaktır.

- Yan sanayide, ana sistem üreticileri tarafından kalifiye edilmiş taşeron sayısının artırılması ve savunma sanayiinde ana yüklenicilerimizin altında yer alacak nitelikli yan sanayi ve KOBİ'lerin sayısının artması, sağlıklı ve sürdürülebilir bir yapıda, dış pazarlarda da rekabet edebilen, savunma sanayii ürünü satabilen bir yan sanayiinin oluşturulması amacıyla oluşturulan; "Yan Sanayii Entegrasyon Prosedürü" ne ait taslak çalışma tamamlanmıştır. Sektör geri bildirimleri doğrultusunda doküman nihai şeklini alacak ve kamuoyu ile paylaşılacaktır.
- Müşterilerimiz tarafından yürütülmekte olan savunma sanayii projeleri kapsamında Ana yükleniciler tarafından, KOBİ'lere verilen iş payının teminat altına alınması ve iş paylarının artırılmasını sağlamak amacıyla Standart Sözleşme ve Rehber Teklife Çağrı Dosyasının İdari Bölümünde gerekli düzenlemeler yapılmış olup, projeler kapsamında Ana Yükleniciler tarafından KOBİ'lere verilecek iş payları takip edilmektedir.

- Savunma Ar-Ge Yol Haritası çalışması kapsamında tespit edilen 12 adet Mükemmeliyet Ağı (MÜKNET) için lider aday kurum/kuruluşlarla koordinasyon faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. MÜKNET lider kuruluşlarına yol haritası ve MÜKNET'lere ilişkin yapılanma, temel süreçler ve MÜKNET'ler bazında tespit edilen şemsiye Ar-Ge projeleri aktararak, bu hususlara ilişkin görüş ve önerileri alınmıştır.
- MÜKNET yapılanmasına ilişkin detaylı mekanizma ve süreçler üzerinde çalışmalara devam edilmektedir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

- Savunma Ar-Ge Yol Haritası konusunda; DPT'ye sunulan Savunma Ar-Ge Programı 2009 Yılı Yatırım Programı'na alınmamıştır. Savunma Ar-Ge Yol Haritası kapsamında yer alan ve önceliği Genelkurmay Başkanlığı ile koordineli olarak belirlenecek olan alt sistem/bileşen/teknoloji projelerini gerçekleştirmek üzere SSDF'den kaynak ayrılmasına yönelik SSİK kararı alınmıştır.
- SSM olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve ODTÜ Teknokent tarafından düzenlenen "Yeni Fikirler Yeni İşler" yarışmasında;
- SSM Özel Ödülü'nü (50.000TL): BİYONESİL (Biyolojik Mayın Tespit Sistemi)
- SSM İkincilik Ödülü'nü (5.000TL): TERAHertz (Kompakt Terahertz Spektrometre) kazanmaya layık görülmüştür.

Ar-Ge Konsepti:

Savunma sanayimiz, yurt içi ürün geliştirme aşamasına gelmiş ve sistem entegrasyonu konusunda önemli bir alt yapı kazanmıştır. Bundan sonraki aşamada, TSK'nın ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen kritik alt sistem/bileşen/teknoloji bazında dışa bağımlılığın azaltılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede, tahsis edilen kaynakların etkin olarak kullanılmasına yönelik, uygun Ar-Ge projelerinin belirlenmesi, önceliklendirilmesi ve planlı bir şekilde yürütülebilmesi için özgün yurt içi geliştirme yoluyla tedarik edilecek TSK sistem projelerinin gereksinim duyduğu teknoloji alt yapısını güçlendirmek, böylece yurt içi karşılama oranını artırmak üzere, hazırlanan "Savunma Ar-Ge Yol Haritası" ile

- Ana sistem projeleriyle uyumlu,
- İleriye dönük teknoloji altyapısını oluşturmayı hedefleyen,
- Sanayi, üniversite, araştırma enstitüleri ve KOBİ'ler arasında işbirliğini kuvvetlendiren
- Kritik alt sistem/bileşen/teknoloji kazanımını amaçlayan

Ar-Ge projelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, yurt içi savunma sanayi firmalarımızın uluslararası pazara entegre olabilmesi ve rekabet edebilir bir yapıya kavuşabilmesi bakımından çok önemli bir fırsat olduğu değerlendirilen AB 7. Çerçeve Programı'na katılmaları desteklenmektedir.

Savunma Ar-Ge Yol Haritamızın, Mükemmeliyet Ağları (MÜKNET) vasıtasıyla savunma sanayi alt yapısının gelişiminde önemli rol oynayacağı değerlendirilmektedir. Bu yapı ile

- Savunma Ar-Ge projelerini tanımlamak ve gerçekleştirmek,
- TSK gelecekteki ihtiyaçları paralelinde Savunma Ar-Ge Yol Haritasını güncellemek,
- Ar-Ge çalışmalarını için mevcut olan altyapı yatırımını tespit etmek ve geliştirmek,
- Ar-Ge için gerekli eğitimi ve bilgi paylaşımını sağlamak

amaçlanarak ile uzmanlık alanlarına göre üniversite, sanayi ve araştırma kuruluşlarının arasında işbirliğini sağlayacak, desteklenebilir bir yapının oluşturulması hedeflenmiştir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Savunma Sanayinin Yönlendirilmesi:
2008 yılında;

- Sualtı Akustiği Çalıştayı (10 Ocak 2008)
- Askeri Gemi Projelerine Sanayinin Entegrasyonu (1 Şubat 2008)
- SSM-ASO İşbirliği Toplantısı (13 Şubat 2008)
- Telekomünikasyon'un Savunma Sanayindeki Yeri ve Geleceği Konferansı (19 Mart 2008)
- Esbaş Havacılık Kümelenmesi Toplantısı (9 Nisan 2008)
- Konya Sanayi Odası ve Konya Ticaret Odası Üye Firmalarını Savunma Sanayi Konusunda Bilgilendirme Toplantısı (17 Ocak 2008/ 30 Nisan 2008)
- Eskişehir Firmalarını Ziyaret (6-7-8 Mayıs 2008)
- Roket, Füze ve Mühimmat Daire Başkanlığı Endüstri Günü (13 Mayıs 2008)
- 3. Türk - Alman Çalıştayı (13-14 Mayıs 2008)
- Harp Sanayii Toplantısı (14 Mayıs 2008)
- İsveç Türkiye Savunma Teknolojileri Günü (4 Haziran 2008)
- Çorum Sanayi ve Ticaret Odası ve Savunma Sanayi İşbirliği Toplantısı (9 Haziran 2008)
- Kara Araçları Endüstri Günü ve Güç Çalıştayı (16-17 Haziran 2008)
- Mercedes-Koluman Tesisleri Ziyareti (26-27 Haziran 2008)
- Bursa-Balıkesir Firma Ziyaretleri (1-2 Temmuz 2008)
- Zırh Çeliği Çalışmaları Konusunda Ereğli Demir Çelik Fabrikası Ziyareti (27 Ekim 2008)
- Yabancı Ülke Askeri Ataşelerine Brifing (14 Ekim 2008)
- İzmir Havacılık Kümelenmesi Toplantısı (12-14 Kasım 2008)
- Savunma Sanayii 3. Kalite Kurultayı (4 Aralık 2008)
- Tek-Er Modernizasyonu Konferansı ve Sergisi (23 Aralık 2008)
- Sinerjitürk - Savunma '08 (26-27 Aralık 2008)

faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

5. İhracatı Geliştirme Faaliyetleri

SASAD tarafından derlenen veriler çerçevesinde sektörün ihracatı 2008 yılında 576,3 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Ancak bu rakam yalnızca savunma ürünleri ihracatını kapsamakta olup, büyük çoğunluğu savunma tedarik projeleri kapsamında, firmaların SSM'ye verdikleri off-set taahhütlerinden yararlanılarak gerçekleştirilen "sivil havacılık" ihracatını yansıtmamaktadır. Ülkemizde doğrudan sivil havacılık üzerine faaliyet gösteren bir sanayiden bahsetmek zor olduğu gibi, gerçekleşen sivil havacılık ihracatının, savunma sanayiinin (TUSAŞ, TEI, Alp Havacılık vb.) bir yan ürünü olduğu değerlendirilmektedir.

(Milyon \$)	SİVİL HAVACILIK İHRACATI	OFF-SET KISMI
2006	\$134,9	%94,7
2007	\$195,3	%93,8
2008	\$207,6	%60,7

Tablo 8: Sivil Havacılık İhracatı (SSM Anketi)

Ulusal savunma sanayiinin tanıtımı ve ihracat imkanlarının artırılmasına yönelik faaliyetlerin koordinasyonu görevi SSM tarafından yürütülmektedir. Bu kapsamda, sanayi katılımı/off-set, Türk savunma sanayii altyapısının uluslararası savunma sanayii pazarında tanıtımı amacıyla ulusal ve uluslararası fuar, seminer ve sempozyumlara katılımın desteklenmesi ve

koordinasyonu ile bu tür organizasyonların düzenlenmesi, savunma sanayii kabiliyetlerine ilişkin ürün ve firma bilgilerini içeren Ürün Katalogu ile tanıtıcı broşürlerin hazırlanması faaliyetleri yürütülmektedir.

Stratejik Plan'da yer alan yıllık 1 milyar ABD doları tutarında ihracat hedefini gerçekleştirebilmenin yegane yolu, bu yönde planlı ve akılcı hareket etmektir. Bunun bilincinde olarak, ilgili kurumlarla ve sektörle gerçekleştirilen istişareler kapsamında İhracat Eylem Planı/Stratejisini oluşturma çalışmalarını sürdürülmektedir.

Savunma sistem ihracat kredisi verilmesi konusunda, mevzuattan kaynaklanan sıkıntılar bulunmaktadır. Sıkıntıların aşılması yönünde çalışmalar devam etmektedir. İhracatı teşvik kredi mekanizmasının kurulması için Eximbank ve Hazine Müsteşarlığı ile yürütülen çalışmalar sonucunda Eximbank ile düşük bütçeli ve silah unsuru bulunmayan bir proje konusunda çalışmalar değerlendirilmiştir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Fuarlar:

İhracatın artırılması yönünde katkı sağlayan unsurlardan biri de ihracata yönelik katılım sağlanan uluslararası fuarlardır. Türk savunma sanayiinin uluslararası alanda tanıtımı çerçevesinde 2008 yılı içerisinde, SSM öncülüğünde ulusal ve milli katılım düzenlenen uluslararası fuarlar ile üst düzeyde gerçekleştirilen ziyaretlere ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

FUAR	YER	TARİH	KATILIM SAĞLAYAN FİRMA SAYISI
SOFEX 2008	Ürdün / Amman	31 Mart – 3 Nisan 2008	60 ülkeden 300 firma katılımı 20 Türk savunma sanayii şirketi "En İyi Ülke Temsil ve Tasarımı" Özel Ödülü alınmıştır.
DSA 2008	Malezya / Kuala Lumpur	21-24 Nisan 2008	36 Türk savunma sanayii şirketi
IDEAS 2008	Pakistan /Karachi	24-28 Kasım 2008	25 Türk savunma sanayii şirketi En başarılı pavilyon Pakistan ile korvet yapımı konusunda MoU

Tablo 9: Savunma Sanayii Fuarları

Off-set:

Projeler kapsamında, yerli sanayi firmalarının imkan ve kabiliyetlerinin kullanılması, ihracat yoluyla uluslararası rekabet güçlerinin artırılması ve teknolojik işbirliği, yatırım ve Ar-Ge imkanları sağlanması amacıyla sanayi katılımı/off-set faaliyetleri planlanmakta ve gerçekleştirilmektedir. 2008 yılında değiştirilen "Sanayi Katılımı/Off-set Değerlendirme Formülü" ile KOBİ'lere ve yerli tasarıma verilen önem artmıştır.

SSM'ye sunulan SK/O teklifleri aşağıdaki formül çerçevesinde değerlendirilir:

$$S = 0.20 * (Y) + 0.10 * (KOBİ_p) + 0.70 * (Off-set)$$

Y : Proje kapsamında yerli sanayiye verilecek tasarım işlerinin puanı olup aşağıdaki formül ile hesaplanır:

$$Y = \sum_{j=1}^4 w_j * Y_j$$

j : Tasarım modeli (j= 1,2,3,4)

w : Tasarım modelinin ağırlığı

Y1: Yurtdışından kurumsal teknik destek almaksızın yapılan yerli tasarım, analiz ve doğrulama faaliyetleri puanı

Y2: Yurtdışı kurumsal destek olarak yapılan tasarım, analiz ve doğrulama faaliyetleri puanı

Y3: Teknik veri paketi yabancı bir firmaya ait olan ürünün fikri, sınai ve mülkiyet haklarının satın alınması suretiyle yurt içinde yapılan tasarım uyarlama, üretim ve geliştirme faaliyetleri puanı

Y4: Tasarımı ve dolayısıyla hakları yabancı bir firmaya ait olan ürünün tamamının veya bir bölümünün, teknoloji veya üretim veri paketi transferi ile yurt içinde üretimini esas alan faaliyetleri puanı

Firmalar tarafından verilen Sanayi Katılımı/Off-set tekliflerini değerlendirme çalışmalarında yukarıda belirtilen Yi ile ilgili ağırlıklar, wj, teklifler açılmadan önce Sanayi Katılımı/Off-set Teklifi Değerlendirme Heyeti tarafından belirlenecektir.

KOB_p: Proje kapsamındaki KOBİ iş payı puanı (En yüksek KOBİ iş payını veren teklif 100 puan alacaktır ve diğer teklifler buna göre göreceli olarak puanlandırılacaktır.)

Off-set: Off-set Puanı olup aşağıdaki formül ile hesaplanır:

$$O_{\text{offset}} = \sum_{i=A,B,C} \frac{M_i Q_i}{1 + D_i/T}$$

i : Off-set Kategorisi (i= A, B ve C olmak üzere, 2007 Sanayi Katılımı/Off-set Yönergesi Madde 4.1'de tanımlanan faaliyetleri)

M : Off-set Faktörü (Kategori-A için MA=1.00 ve Kategori-B için MB=0.80 ve Kategori C için MC=0.40)

Q : Off-set taahhüdünün off-set alınmasını gerektiren sözleşme bedeline oranı

D : Off-set taahhütlerinin ağırlıklı ortalama gerçekleşme zamanı ile off-set Gerçekleşme süresi orta noktası (T/2) arasındaki fark

T : Off-set gerçekleşme süresi

2008 yılı verileri incelendiğinde, proje çalışmalarına paralel olarak sürdürülen off-set kapsamında gerçekleştirilen ihracatın toplam ihracat içerisindeki payı %38,8 olarak gerçekleşmiştir.

Yıl içerisinde imzalanan 13 adet SK/O sözleşmesi kapsamında alınan sanayii katılımı/off-set taahhüt miktarı 1.48 milyar \$ olmuştur.

İmzalanan off-set anlaşmalarında firmaların off-set taahhütleri yıllara sari olarak verilmektedir. 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla vadesi gelen toplam off-set taahhüt miktarı 3,5 milyar ABD Doları olup, bu taahhüdün 1,51 milyar ABD Doları doğrudan off-set, 1,99 milyar ABD Doları dolaylı off-settir. Aynı tarih itibarıyla doğrudan off-sette 1,65 milyar ABD Doları, dolaylı off-sette 2,30 milyar ABD Doları olmak üzere toplam 3,95 milyar ABD Doları tutarında gerçekleşme sağlanmıştır. Gerçekleşme oranları, doğrudan off-sette % 109 ve dolaylı off-sette % 115 olmuştur.

01 Ocak 2008 – 31 Aralık 2008 tarihleri arasında, devam etmekte olan off-set anlaşmaları kapsamında; 222 milyon ABD Doları doğrudan off-set, 171 milyon ABD Doları dolaylı off-set olmak üzere toplam 393 milyon ABD Doları tutarındaki off-set taahhüdüne karşılık, 304,4 milyon ABD Doları doğrudan off-set, 135 milyon ABD Doları dolaylı off-set olmak üzere, toplam 439,4 milyon ABD Doları tutarında gerçekleşme sağlanmış olup ve Tablo X'de off-set kategorilerine göre yüzdeler dağılımı yer almaktadır. Taahhütlerin gerçekleşme oranı toplamda % 112 olmuştur.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

OFF-SET KATEGORİSİ	TUTARI (\$)	GERÇEKLEŞME İÇİNDEKİ YÜZDESİ (%)
Savunma Sanayii Ürün ve Hizmet İhracatı	304.436.676	69,28
Tercih Edilen ve Diğer Sanayi Ürünleri ve Hizmet İhracatı	123.069.395	28,01
Teknolojik İşbirliği, Yatırım, Ar-Ge ve Eğitim	11.894.960	2,71
GENEL TOPLAM	439.401.031	100.00

Tablo 10: 2008 Yılı Off-set Gerçekleşmelerinin Kategorilere Göre Dağılımı

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

6. Kalite-Test ve Sertifikasyon Faaliyetleri Sertifikasyon:

SSM'de uluslararası standartlarda Uçuşa Elverişlilik Sertifikasyon alt yapısının oluşturulması ve savunma sanayi kuruluşlarında, ürün kabulü için uluslararası standartlarda tasarım ve üretim alt yapısının oluşturulması amacı ile altyapı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda:

- Hava Araçlarında Uçuşa Elverişliliğin Sağlanması Yönetmeliği", ilgili düzenlemeler incelenerek yeniden düzenlenmiş ve " Uçuşa Elverişliliğin Sağlanması" Yönergesi yayımlanmıştır.
- Ana teması 'Havacılık Emniyetinde Uçuşa Elverişlilik Sertifikasyonu' olarak belirlenen Kalite Kurultayı'nın üçüncüsü 04 Aralık 2008 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.
- Uçuşa Elverişlilik Sertifikasyonu kapsamında, sanayi firmalarını bilgilendirmek amacı ile yaklaşık 30 firmanın katılım sağladığı "Uçuşa Elverişlilik Sertifikasyonu Brifingi" Ankara'da gerçekleştirilmiştir.
- Uçuşa Elverişlilik Sertifikasyonu konusunda, uluslararası işbirliği amacı ile Avrupa Askeri Havacılık Otoriteleri Grubu (European Military Aviation Authorities Group-EMAAG) toplantı ve çalışmalarına katılım sağlanmıştır.
- Türkiye Askeri Havacılık Otoritesi Kuruluşu çalışmalarına destek verilmiştir. Endüstriyel kalite:

Müşterilerimiz tarafından yürütülen projeler kapsamında, firmaların Kalite ve Konfigürasyon Yönetim Sistemleri ve uygulamalarının sözleşmelerin gizlilik ve güvenlik ile ilgili gereksinimleriyle uyumlu olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla "Firma İnceleme ve Değerlendirme" faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 2008 yılında;

- MIKES, Koç Savunma ve Bilgi Teknolojileri, GATE Elektronik, ROKETSAN ve SDT Uzay ve Savunma Teknolojileri firmalarında inceleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiş, MIKES ve SDT. firmalarına Proje Kalite Uyumluluk Sertifikaları verilmiştir.
- HAVELSAN, ROKETSAN, SDT Uzay ve Savunma Teknolojileri, GATE Elektronik, TEPE Teknolojik Servisler firmalarında inceleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiş, HAVELSAN ve ROKETSAN firmalarına Sanayi Güvenliği Uyumluluk Sertifikaları verilmiştir.

Uluslararası kalite faaliyetleri:

- NATO AC/327 Ömür Devri Yönetimi Grubu bünyesinde faaliyet gösteren Kalite Çalışma grubu toplantılarına katılım sağlanmıştır. Söz konusu toplantılar öncesinde hazırlık çalışmaları ve toplantılar sonrasında sonuç ve değerlendirmeler Müsteşarlığımız Tedarik Yönetimi Daire Başkanlığı; MSB Kalite Yönetimi Dairesi ve Teknik Hizmetler Daire Başkanlıkları ile koordine edilmektedir.
- ISO TC/176 Kalite Yönetimi ve Kalite Güvencesi Teknik Komitesinin, yılda bir kez düzenlenmekte olan, 25. Genel Toplantısına katılım sağlanmış, söz konusu toplantıda ISO 9001, ISO 9004, ISO 19011 standartlarına yönelik çalışma gruplarında yer alınmıştır. Toplantı sonuçları söz konusu komitenin ülkemizdeki yansımaları olan ve başkanlığı Müsteşarlığımız adına Endüstriyel Kalite bölümü tarafından yürütülmekte olan MTC 44 Ayna Komite üyeleri ve TSE ile paylaşılmıştır.

Devlet Kalite Güvencesi (DKG) faaliyetleri:

- Polonya Hükümeti'nin ASELSAN ile yürütmekte olduğu ARS2000 projesi kapsamında Müsteşarlığımıza yapılan Devlet Kalite Güvencesi talebi doğrultusunda, ASELSAN'da görevli bir personelimiz projeye DKG Temsilcisi olarak atanmıştır.
- Müsteşarlığımızca ASELSAN ve HAVELSAN İş Ortaklığı ile yürütülmekte olan MILGEM Savaş Sistemleri Projesi kapsamında ASELSAN'ın alt yüklenicisi olarak görev yapan RAMSYS firmasına atanmak üzere Almanya Hükümeti'ne DKG talebinde bulunulmuştur.

Standartlara ilişkin faaliyetler:

- Müsteşarlığımız bünyesinde yürütülen projelerde atıf yapılan standartların doğru ve ihtiyacı karşılayan şekilde belirlenmesi, edinilmesi, revizyon/güncelleme takibinin yapılması ve projelerdeki uygulamaların takip edilmesi büyük önem taşımaktadır.
- Bu kapsamda kurulacak sisteme yönelik çalışmalara 2008 yılının son çeyreğinde başlanmış olup, konuya ilişkin firma ziyaretleri gerçekleştirilmiş, MSB Standardizasyon Şube Müdürlüğü ile görüşülmüş ve uluslararası benzer sistemler incelenmiştir.

3. Uluslararası işbirliğini gözeten çok taraflı sanayii, savunma ve güvenlik projelerine aktif katılım sağlamak

7. Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri

Günümüzde ülkelerin ihtiyaçlarını uyumlaştırarak, sistem geliştirme faaliyetlerini ortak konsorsiyum yoluyla yürütme çabaları önem kazanmıştır. Bu itibarla; daha önce başlatılan ve Müsteşarlığımız tarafından yürütülmekte olan A400M Ulaştırma Uçağı, Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) ve İttifak Satış

Gözetleme (NATO AGS) projelerine ilişkin faaliyetlere devam edilmiştir.

Bunlara ilave olarak uluslararası işbirliğine yönelik potansiyel projeler araştırılmakta olup, faaliyetlerin detaylarına ilişkin tablo aşağıda verilmektedir:

FAALİYET	AÇIKLAMA
Uluslararası işbirliğine yönelik potansiyel proje araştırması	<ul style="list-style-type: none"> • Pakistan - Korvet • Suudi Arabistan – Mini İHA /Gemi • Cezayir – Telsiz • Almanya – Gelişmiş İHA
Resmi girişimde bulunulan projeler	<ul style="list-style-type: none"> • Gelişmiş İHA: Onay alınarak, Aselsan'ın Cezayir'de Ortak Yatırım Şirketi kurması girişiminde bulunulmuştur. • Almanya - Support Jammer • Pakistan – Korvet (MoU gönderilmiştir.)
İcra komitesi kararı alınmış uluslararası işbirliği projeleri	<ul style="list-style-type: none"> • Almanya – Support Jammer (Uzaktan Kanştırma)

Tablo 11: Uluslararası İşbirliği Projeleri

OCCAR, ASD, EDA ve uluslararası kurumlarla işbirliği:

Avrupa Savunma Ajansı (EDA) ile ülkemiz arasında politik engeller sebebiyle henüz resmi ilişkiler kurulmamış olmakla beraber, EDA'nın ve Avrupa Birliği Komisyonu'nun savunma sanayii alanında getirmiş olduğu düzenlemeler ve başlattığı girişimler takip edilmiştir.

Avrupa Birliği'nin savunma sanayii konusunda önemli bir paydaşı olan ASD'ye SASAD'ın üyeliğinin devamı konusunda destekte bulunulmuş, ASD Genel Kurul ve Ar-Ge Komisyonu toplantılarına Müsteşarlığımız temsilcilerinin de iştiraki ile sanayimizin bu faaliyetlere yönlendirilmesi sağlanmıştır.

OCCAR ile ilişkilerimiz A400M projesi kapsamında sürdürülmektedir.

NATO Savunma Projelerinde Yerli Katkının Artırılması:

NATO savunma projelerinde yerli sanayinin payının artırılmasına yönelik çalışmalara Türk savunma sanayii ve ilgili kuruluşların katılımı sağlanması kapsamında; NATO CNAD toplantılarına, NATO SATCOM Toplantısına, RTO AR-TE Günü Etkinliğine, NATO Ana Silahlanma Grubu Kara ve Deniz Çalışma Alt Gruplarına iştirak edilmiştir. NIAG faaliyetlerine ulusal katılım konusunda çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

NATO tedarik ajansları temsilcileriyle Türk sanayicisinin buluşturulması hedefi kapsamında;

- NC3A NATO ile İş Yapmak Konferansına iştirak edilmiş ve sonuçlar firmalar ile paylaşılmış,
- Dışişleri Bakanlığı ile koordineli olarak NATO Ajansları Bilgilendirme Günü düzenlenmiştir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

NATO Ajansları alım (ihale) faaliyetlerinin takibinin yapılarak yerli sanayii bilgilendirilmesi kapsamında ilgili kurumlardan Müsteşarlığımıza ulaşan NATO ihale bilgileri SASAD aracılığı ile firmalarımıza duyurulmuştur.

SASAD bünyesinde teşkile edilmiş olan NAMSA ve NC3A Çalışma Grubu toplantıları Müsteşarlığımız koordinasyonunda icra edilmiştir.

NATO ve diğer uluslararası savunma ihale bilgilerinin paylaşılması amacıyla SSM İhracat Portalı (ihracat.ssm.gov.tr) oluşturulmuştur.

Gelen Delegasyonlar:

1. Polonya Hava Kuvvetleri Komutanı Lt. Gen. Andrzej Blazık'ın Ziyareti (03 Aralık 2008)
2. Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakan Yardımcısı Mary Beth LONG ve Savunma Güvenlik ve İşbirliği Ajansı Başkanı Jeffrey WIERINGA'nın Ziyareti (05 Aralık 2008)
3. Sri Lanka Cumhurbaşkanı Mahinda Rajapaksa'ya ve Beraberindeki Heyetin Ziyareti (1-4 Aralık 2008)
4. Çin Sastınd Başkanı Chen QIUFU Başkanlığındaki Heyetin Ziyareti (28 Kasım 2008)
5. Şili Hava Kuvvetleri Komutanı Org. Ricardo Ortega'nın Ziyareti (19 Kasım 2008)
6. Suudi Arabistan Dz.K.Loç. ve İkmal Komutanı Tümamiral Grasham Monahi Alkahtani'nin Ziyareti (17-23 Kasım 2008)
7. Şili Heyetinin Ziyareti (10-16 Kasım 2008)
8. Hırvatistan Savunma Bakan'ının Ziyareti (22 Ekim 2008)
9. Bosna Hersek Enerji ve Sanayi Bakanı Vahid HECO'nun ziyareti, (22 Ağustos 2008)
10. Kongo Demokratik Cumhuriyeti Ordu Genel Müfettişi Korgeneral Olenga ve Beraberindeki Heyetin Ziyareti (11 Ağustos 2008)
11. Pakistan Heyeti'nin Ziyareti (02 Temmuz 2008)

12. Şili Heyetinin Ziyareti (17 Haziran 2008)
13. Endonezya Heyeti'nin Ziyareti (09 Haziran 2008)
14. Bosna Hersek Federasyonu Ziyareti (18-22 Mayıs 2008)
15. Cezayir Heyeti Türkiye Ziyareti (25-30 Mayıs 2008)
16. Avustralya Savunma Bakanı Joel FITZGIBBON'un ziyareti, (28 Nisan 2008)
17. Suudi Arabistan KKK'lığı Elektronik Harp Daire Başkan'lığındaki Heyetin Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı'nı ziyareti. (18.03.2008)
18. Pakistan Dz.K.Kurmay Başkanı Koa. Asaf HUMAYUN ziyaretleri / 26 Şubat 2008
19. Güney Kore Dz.K.Kurmay Bşk. Won Sur ve Beraberindeki Heyetin Ziyaret Programı / 01 Ocak 2008
20. İtalya Savunma Bakanı Arturo PARISI'nin ziyareti (16 Ocak 2008)

Gerçekleştirilen Resmi Ziyaretler:

1. Katar(22-24 Ocak 2008)
2. Cezayir (04-06 Mart 2008)
3. Azerbaycan (06-11 Temmuz 2008)
4. Suriye(12-15 Eylül 2008)
5. Azerbaycan (16-20 Eylül 2008)

Avrupa Birliği Müzakereleri:

03 Ekim 2005 tarihinde başlayan müzakere sürecinde Müsteşarlığımızın katılım sağladığı fasıllar olan Kamu Alımları, İşletmeler ve Sanayii Politikaları, Mali Hizmetler, Dış İlişkiler, Sermayenin Serbest Dolaşımı, Dış, Güvenlik ve Savunma Politikaları fasılları çerçevesinde faaliyetler sürecin başından itibaren Avrupa Birliği Çalışma Grubu bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Bugün gelinen nokta itibarıyla yavaşlayan müzakere sürecinin bundan sonraki safhasında Kamu Alımları ve İşletmeler ve Sanayi Politikası fasıllarının Müsteşarlığımızı ilgilendirebilecek fasıllar olarak öne çıkacağı değerlendirilmektedir.

4. Kurumsal yapıyı etkinleştirmek

8. Stratejik İnsan Kaynakları Uygulamaları

Müştarlığımızda geleneksel personel yönetimi yaklaşımı terk edilerek, arzulanan vizyona ulaşılmasını ve kurumsal yapının etkinleştirilmesini teminen, 2008 yılı süresince işe alım ve oryantasyon, performans yönetimi, yetkinlik geliştirme, çalışanların gelişimi ve eğitim konuları stratejik insan kaynaklarını temel alan bir perspektif ile ele alınmıştır.

2008 yılında Sözleşmeli Personel alımı için 2 kez, Uzman Yardımcısı alımı için 2 kez olmak üzere toplam 4 ayrı sınav açılmıştır. Yapılan sınavlar neticesinde Müştarlığımıza 37 Sözleşmeli personel, 24 Uzman Yardımcısı olmak üzere toplam 61 yeni personel istihdamı gerçekleştirilmiştir. İşe yeni giren personel için düzenlenen ve kurumun iç ve dış paydaşlarının tanıtımı, memuriyet ve çalışma hayatı ile ilgili temel bilgilendirmeler ve yetkinlik artırıcı kişisel gelişime yönelik eğitimlerin yanı sıra, Müştarlığın yakın çalışma ortağı olan kurumlara ziyaretleri içeren 2 ayrı oryantasyon programı ile hem kurum kültürüne hem de memuriyet hayatlarına adaptasyonları sağlanmıştır.

2008 yılı içerisinde ilk olarak Müştarlığımızın eğitim ihtiyaçları bir plan dahilinde karşılanmıştır. Mesleki eğitimler, kişisel gelişim eğitimleri ve yöneticilere yönelik eğitimlerden oluşan eğitim planı tüm birimlerin ihtiyaçlarını yanı sıra Müştarlığımız görev tanımları da dikkate alınarak oluşturulmuştur. Bu kapsamda, Stratejik Plan'da öngörülen 6.000 saat eğitim hedefinin ötesinde Müştarlık personeline toplam 6.702 saat eğitim alınmıştır.

Stratejik insan kaynakları yönetiminin önemli adımlarından biri olarak, 2008 yılında Müştarlığımızda ilk olarak "Performans Değerlendirme Sistemi" geliştirilmiştir. Literatür taramasının yanı sıra benzer kamu kuruluşları ve sektördeki firmaların performans değerlendirme sistemleri incelenmiş olup, dünyadaki mevcut gelişmeler ışığında Müştarlığımız için kriterler, ölçüm sıklığı, kariyer gelişimine etkisi ve geribildirim

seviyesi belirlenerek yönetim kademesinin geribildirimleri çerçevesinde nihai hale getirilmiştir. Bu kapsamda, hazırlanan performans değerlendirme sisteminde, Takım Çalışması, Analitik Düşünme ve Problem Çözme Çabası, İletişim ve Temsil Yeteneği, Organizasyon ve Planlama Çabası, Kişisel Gelişim Çabası ve Çalışma Disiplini olmak üzere aşağıda Müştarlığımız için temel olan altı yetkinlik ölçülmektedir. Sistem temel olarak 360 Derece Performans Değerlendirme esasına dayanmakta olup, Müştarlığımız yapısına uygun olarak geliştirilmiştir. Sistem, çalışanın üstleri, çalışma arkadaşları ve astları tarafından değerlendirilmesine imkan sağlamaktadır.

2008 yılı içerisinde, hazırlanan yönerge ile birlikte Müştarlığımızda ilk kez staj uygulamasına başlanmıştır. Üniversitelerin 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yönelik 1 ay süreli staj programı ile 2008 Temmuz ve Ağustos aylarında toplam 14 öğrenci Müştarlığımızın çeşitli birimlerinde staj yapmışlardır.

Kamuoyunda bilinirliğimizi artırmak ve tercih edilen bir kurum olmak amacıyla, 2008 yılında ilk kez üniversitelerin kariyer günlerine katılım sağlanmıştır. Bu kapsamda, Bilkent Üniversitesi, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde gerek stant açılarak, gerek sunum yapılarak Müştarlığımızı ülkemizin önde gelen üniversitelerinde okuyan öğrencilere tanıtma imkanı sağlanmıştır.

Kurum kültürünün oluşturulması ve geliştirilmesine yönelik olarak atılan somut adımlardan biri 2008 yılı içerisinde oluşturulan sosyal komitelerdir. Kültürel Faaliyetler Komitesi, Spor Faaliyetleri Komitesi ve Çalışma Ortamını İyileştirme Komitesi tarafından yıl içerisinde tiyatro, sinema, konser, gezi, tavlama, satranç, bowling turnuvaları, pilates kursu gibi birçok sosyal etkinliğin yanı sıra Ankara Cerrahi Onkoloji Derneği yararına düzenlenen kermes gibi sosyal sorumluluk projeleri de hayata geçirilmiştir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

9. Bilgi ve Süreç Yönetimi Faaliyetleri

2009 yılı sonuna kadar tamamlanması planlanan e-Savunma Sanayii Projesi ile e-dönüşüm Türkiye Projesi, Türkiye'nin Bilgi Toplumu Vizyonu² ve Bilgi Toplumu Stratejisi³ doğrultusunda kurumsal yükümlülükleri, mevcut uygulama ve mevzuat ile uyumlu olarak yerine getirmek; bu kapsamda Müsteşarlık iş süreçlerini elektronik ortama geçirerek kurumsal faaliyetlere etkinlik ve hız kazandırmak amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda; İş Akış/Süreç Yönetimi, Doküman Yönetimi, Kayıt Yönetimi parçalarından oluşan Kurumsal İçerik Yönetim Sistemi'nin tesisi, kurumsal kaynak planlama sisteminin kurulması, kurumsal bilgi envanteri ve haritasının belirlenmesi, projeler kapsamında elde edilen ürün, teknoloji, yetenek ve maliyet bilgi sisteminin oluşturulması, sektörel ve kurumsal bilgi veritabanı altyapısının oluşturulması, birimlerin ihtiyaç duydukları donanım ve yazılımların tedariki öngörülmüştür.

E-Savunma Sanayii Projesinin ana amaçları ve sağlayacağı yararları;

- Kurum verilerini toplamak, düzenlemek, kayıt altına almak; verileri yararlı bilgi haline getirerek bunlara doğru zamanlarda, doğru kimselerin ulaşabilmesini sağlamak,
- Tekrarlanan işlemlerin teknolojik araçlarla yapılmasını ve bunun sonucunda zaman ve kaynak tasarrufu sağlamak,
- SSM tarafından yürütülen tüm faaliyet, iş ve süreçlerde bilgi ve iletişim teknolojileri imkânlarından azami istifade ederek kurumsal mükemmelliği hedeflemek ve paydaş memnuniyeti elde etmek,
- Zaman ve kaynak tasarrufu sağlamak,
- Verimliliği artırmak,

- İş süreçleri standardizasyon düzeyini ve izlenebilirliği artırmak,
- Standart işleri otomatize etmek,
- Hizmet kalitesini artırmak olarak belirlenmiştir.

2007 yılı ikinci yarısında kurulum çalışmaları başlatılan "Evrak-Doküman-Arşiv ve Süreç Yönetimi Sistemi"nin kabul işlemleri devam etmiştir. Bu kapsamda, gerekli eğitimler verilmiş olup, kurum içi dahili haberleşme son kullanıcının hizmetine sunulmuştur. Böylece kurum içi haberleşmelerin elektronik imzalı olarak tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilmesi noktasına ulaşılmıştır. 2009 yılında e-imzalı doküman üretme, gelen ve giden evrak süreçlerinin tamamlanarak kullanıma açılması hedeflenmektedir.

Ayrıca; arşivin sayısallaştırılması ve Kaynak Planlama Yönetim Sistemi tedariki işlerinin 2009 yılında gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Diğer taraftan, "Savunma Sanayiine Yön Veren Uzman Tedarik Kurumu Olmak" vizyonu ile yola çıkan Müsteşarlığımız öğrenen organizasyon özelliğini güçlendirmek ve bunu tüm paydaşlar ile paylaşılabilir kılmak hedefiyle, stratejik yönetimden proje yönetimine, ihtisas alanlarında genel teknolojilere ilişkin 200'ün üzerinde ulusal ve uluslararası yayın kütüphanemiz koleksiyonuna dahil edilmiştir.

Sektörde bilgi paylaşımının artırılması, akademik çalışma kültürünün desteklenmesi ve bilgi temelli yönetim anlayışının yerleştirilmesi amacıyla yayın hayatına başlayan Savunma Sanayii Gündemi Dergisi 2008 yılı içerisinde Avrupa Birliği, Kara Araçları, Teknoloji Yönetimi, Sanayi Katılımı ve Off-set temaları ile olmak üzere dört sayı olarak yayımlanmıştır.

² "Bilim ve teknoloji üretiminde odak noktası haline gelmiş, bilgi ve teknolojiyi etkin bir araç olarak kullanan, bilgiye dayalı karar alma süreçleriyle daha fazla değer üreten, küresel rekabette başarılı ve refah düzeyi yüksek bir ülke olmak"

³ "2010 yılında kamuda bütün iç ve dış yazışmaların elektronik ortamda yapılması" hedefi

10. Diğer Hizmet ve Faaliyetler

Ayrıca, mevcut mevzuat hükümleri doğrultusunda, Müşteşarlığın ana faaliyetlerini herhangi bir aksaklığa mahal vermeden, bu faaliyetlerin zamanında ve en iyi şekilde yerine getirilmesini teminen ihtiyaç duyulan destek hizmetleri kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda özetlenmiştir:

- Yeni hizmet binasının yaptırılmasına yönelik olarak başlatılan proje kapsamında; mimari proje seçimi tamamlanmıştır. Bina inşaatına başlanabilmesi için gerekli olan inşaat ruhsatının alınabilmesini teminen Milli Savunma Bakanlığı ve Çankaya Belediyesi nezdindeki çalışmalar sürdürülmektedir. Ruhsat alınabilmesi için Belediye tarafından talep edilen İmar Planı değişikliği yapılarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na onaylatılmış ve mevcut SSM arazisinin aplikasyon çalışmaları tamamlanmıştır. İnşaat ihalesinde firmaların ön yeterlik değerlendirmeleri tamamlanmış olmakla birlikte, inşaat çalışmalarını başlatmak için ruhsat alımına yönelik işlemlerin tamamlanması beklenmektedir.
- Müşteşarlığımız 5188 sayılı 'Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun' çerçevesinde 15 özel Güvenlik Personeli ile güvenliği sağlanmaktadır.
- Temizlik hizmetleri: Her yıl 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri gereği ihaleye çıkılarak hizmet alımı suretiyle yürütülmektedir. Temizlik hizmetleri 40 personel tarafından yerine getirilmektedir.
- Ulaştırma hizmetleri: Envanterimizde bulunan 1 adet araca ilave olarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi ihale yoluyla kiralanan 14 adet özel firma araçları ile yerine getirilmektedir. Bu hizmetler 15 şoför ile yürütülmektedir.
- Personelin mesaiye gidiş-gelişleri ihale yoluyla kiralanan araçlarla sağlanmaktadır. Hali hazırda toplam 18 güzergahta yüklenici firma tarafından bu hizmet yürütülmektedir.
- Müşteşarlığımız personelinin öğle yemeği Bütçe Kanununa uygun bir şekilde özel bir firma tarafından karşılanmaktadır.
- Kurum lojmanlarının kontrolü bakım ve onarımları ile tahsis sırasına göre çalışanlara dağıtılması "Kamu Konutları Yönetmeliği" çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.
- HAVELSAN tarafından yapılan "Elektronik Güvenlik Sistemlerinin bakım-onarım sözleşmesinin HAVELSAN ile devamı sağlanmıştır.
- Kullanımımızda bulunan jeneratör, klimalar, asansör, kalorifer sistemi, yangın algılama sistemleri için ilgili firmalarla bakım ve tamir sözleşmeleri yapılmıştır.
- Müşteşarlığımız kullanımında bulunan diğer makine ve araç gereçlerin bakım ve idamesi hizmetleri temin edilmiştir.
- Müşteşarlığımız personelinin tedavi hizmetleri Daire Tabibi vasıtası ile yerine getirilmektedir.
- Müşteşarlık envanterine giren taşınırın muayene ve kabul işlemleri yerine getirilmiş, kayıt altına alınmış ve ilgisine zimmet işlemleri gerçekleştirilmiştir.
- Çalışanların ihtiyaç duyduğu kırtasiye, araç, gereç ve malzemelerin temini ile ilgili satınalma hizmetleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu çerçevesinde piyasadan veya Devlet Malzeme Ofisi'nden temin edilmektedir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Proje Yönetimi

Müştaşarlığımızca yürütölen projelerin başlangıç noktasını Kuvvet Komutanlıklarının Genelkurmay Başkanlığı'na intikal ettirdiğı harekât ihtiyaçları oluşturmaktadır. Genelkurmay tarafından On Yıllık Temin/Tedarik Programına (OYTEP) dâhil edilen bir proje;

“büyük ölçüde yatırımı gerektirmesi, müşterek ihtiyaç olması, mevcut yurt içi imkân, kabiliyet ve yatırımların kullanımına imkân tanınması, SSM tarafından tedarik edilmiş önceki yıllara ait bir projenin devamı niteliğinde veya benzer nitelikler taşınması ve milli yazılım geliştirilmesi gerektirmesi”

durumlarından biri mevcut ise SSM'ye devredilmektedir. Sürecin ilk adımı olarak projenin başlatılmasına yönelik SSİK kararı ile Müşttaşarlık, tedarik sürecinin sorumluluğunu almak üzere yetkilendirilmektedir. Ardından projeyi yürütecek olan Daire Başkanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve ilgili Kuvvet Komutanlığı temsilcilerinin yer aldığı “Proje Grubu” oluşturulmaktadır. Projeler özetle aşağıda verilen süreçler izlenerek yürütölmektedir:

1. PTD-TÇD Süreci: Öncelikle, Yapılabilirlik Etüdü, Proje Beratı ve Proje Yönetim Planı hazırlanması ile uygun proje modelinin belirlenmesi temel adımlarını kapsar. Teklife Çağrı Dosyası'nın yayımlanması ile süreç sona erer. TÇD'lerde yer alan bölümler aşağıda verilmiştir:

- Cilt I. İdari
- Cilt II. Ticari
- Cilt III. İş Tanımı
- Cilt IV. Teknik Şartname
- Cilt V. Sözleşme
- Cilt VI. Sanayi Katılımı ve Off-set
- Cilt VII. Entegre Lojistik Destek

2. İhale Süreci: TÇD'nin yayımlanmasının ardından olası yüklenici adaylarına teklif verme süresi tanınmakta ve bu süreç zarfında firmalarla projeye ilişkin bilgi paylaşımı yapılmaktadır. Tekliflerin alınmasından önce gerek duyulması halinde İhale Konferansı gerçekleştirilmekte ve TÇD'de düzenleme ihtiyacı olup olmadığı değerlendirilmektedir. Tekliflerin açılmasından önce Teklif Değerlendirme Planı hazırlanarak kriter ağırlıkları Müşttaşarlık Makamı onayı ile belirlenmektedir. Teklif değerlendirme çalışmalarının sonuçlanmasının ardından firma seçimi için SSİK kararı alınmaktadır. Ardından, SSİK tarafından seçilen yüklenici adayı ile sözleşme görüşmeleri yapılmakta ve olumlu sonuçlanması durumunda sözleşme imzalanmaktadır.

3. Geliştirme Dönemi: Bu dönemde yüklenici firma, tedarik edilecek olan ürünün, proje modeli çerçevesinde tanımlı olan tasarım, geliştirme, uyarılama, prototip üretimi, prototip kalifikasyonu faaliyetlerini gerçekleştirmekte ve tüm süreç dokümantasyonu ile birlikte takip edilmektedir.

4. Üretim Dönemi: Bu dönemde tasarımı onaylanmış olan bir ürünün, hat kalifikasyonu, pilot üretimi, seri üretimi ve kabul testlerini içeren faaliyetler yürütölmekte ve Müşttaşarlık tarafından üretim tesislerinde takip ve kontrol edilmektedir.

5. Garanti Süreci: Tedarik edilen sistemler en az iki yıl süreyle garanti kapsamındadır. Bu süreçte, kullanıma alınmış ürünlerin bakım-onarımı ve arızalarının giderilmesi yönündeki faaliyetler takip edilmekte ve sürecin sonunda ürün tedarik sözleşmesi ile birlikte kullanıcılarına devredilmektedir.

Müşterilik tarafından yürütülen tedarik projelerinin modelleri dört ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar;

Yurt İçi Geliştirme: Geliştirme faaliyetinin yurt içi yüklenici tarafından yapıldığı, ortaya çıkan ürünün fikri ve sınai mülkiyet haklarının ülkemize ait olduğu tedarik yaklaşımıdır.

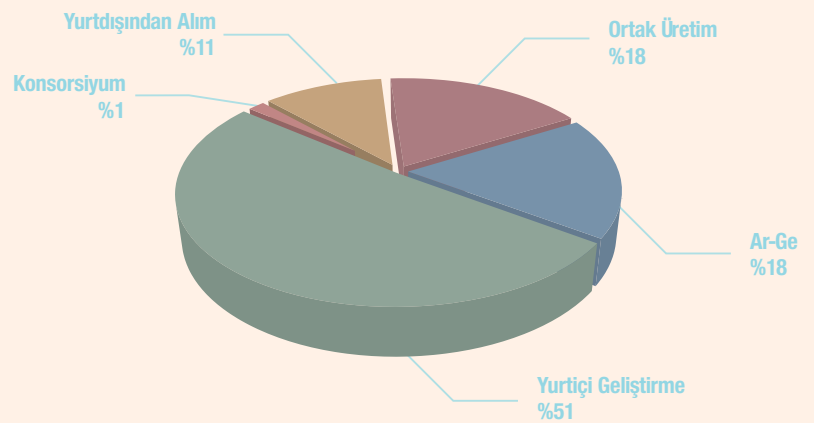
Konsorsiyum: Ülkelerin ihtiyaçlarının uyumlaştırılması sonucu olarak, sistem geliştirme faaliyetlerinin ortak konsorsiyum ya da iş paylaşımı yoluyla sorumluluk alan firmalar tarafından üstlenildiği tedarik projeleridir.

Ortak Üretim: Tasarımı ve dolayısıyla hakları yabancı bir firmaya ait olan ürünün yurt içinde üretimi ya da montajını esas alan yaklaşımdır.

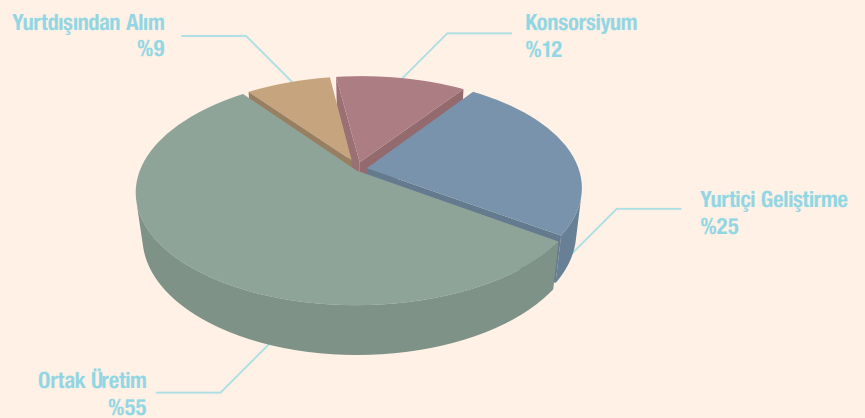
Yurtdışından Hazır Alım: Yurtdışından tedarikin zorunlu olduğu durumlarda, ortak üretim ve ofset yoluyla Türk sanayiine azami ölçüde iş imkanları sağlanmak koşuluyla yurt dışı firmalardan doğrudan yapılan tedariklerdir.

2008 Aralık sonu itibarı ile SSM tarafından yürütülen ve proje modeli belirlenmiş 132 adet projenin adet bazında proje modellerine göre dağılımı Şekil-11'de verilmektedir:

SSM tarafından yürütülen ve sözleşmesi imzalanmış 83 adet tedarik projesinin toplam 23.772.271.763 TL olan sözleşme bedelinin proje modellerine göre dağılımı Şekil-12'de verilmektedir:

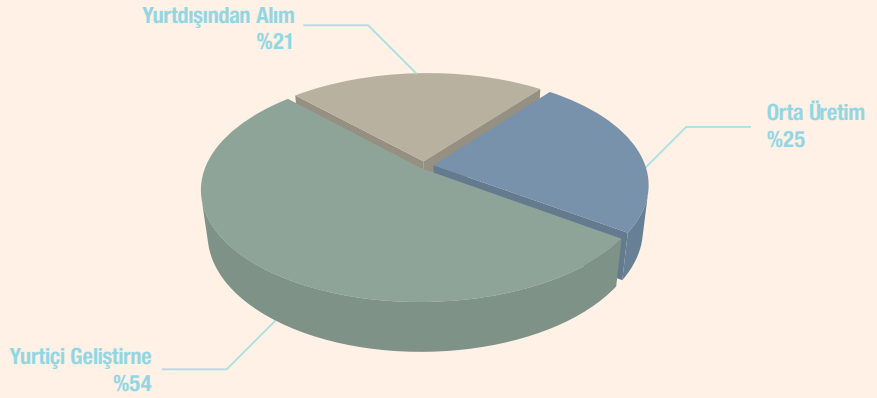
Şekil 11: Adet Olarak Tedarik Proje Modellerinin Dağılımı

Şekil 12: Sözleşme Bedeli Bazında Proje Modeli Dağılımı

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

SSM tarafından yürütülen ve 2008 yılı içerisinde sözleşmesi imzalanmış 11 tedarik projesinin toplam 1.412.843.052 TL olan sözleşme bedelinin proje modellerine göre dağılımı aşağıda verilmektedir:

Şekil 13: 2008 yılında imzalanan Sözleşmelerin Bedel Bazında Proje Modeli Dağılımı

SSM tarafından yürütülen ve sözleşmeye bağlanmış 28 adet Ar-Ge projesinin yaklaşık sözleşme bedeli 220.092.919 TL'dir.

Bu çerçevede, SSM tarafından yürütülen toplam 172 projeden sözleşmeye bağlanmış 111 projenin yaklaşık sözleşme bedeli **23.992.364.682 TL**'dir⁴

2008 yılında SSM tarafından yürütülen projelerde yaşanan önemli gelişmeler aşağıda özetlenmiştir:

- TSK'nin Taarruz Taktik Keşif Helikopteri ihtiyacının karşılanması amacıyla başlatılan ATAK projesi sözleşmesi imzalanmış, 24 Haziran 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Helikopterler TAL firması ana yükleniciliğinde, ASELSAN ve AgustaWestland firmaları ile birlikte ortak üretim modeli ile Türkiye'de üretilecektir. Türk şirketlerin iş payının 1,2 milyar dolar olduğu proje kapsamında, helikopterin görev bilgisayarı, yazılımları ve aviyonik mimarisinin tamamen Türk

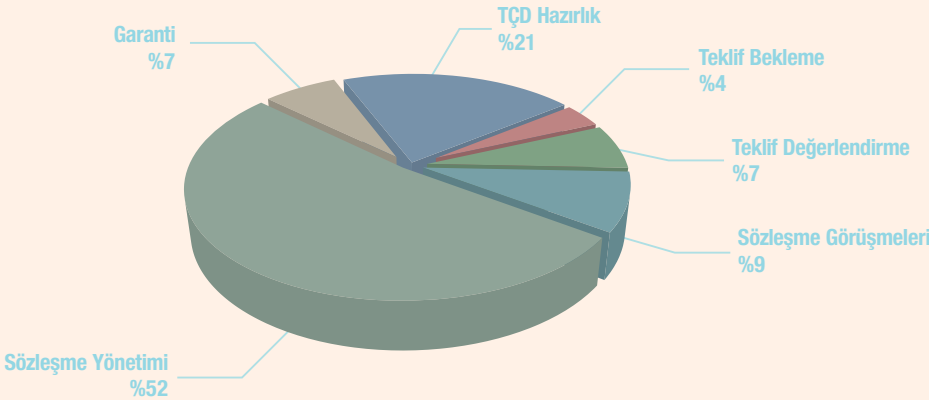
tasarımı olması öngörülmekte olup yapılan testlerde helikopter üzerine entegre edilen milli görev bilgisayar kontrolündeki silah sisteminden atılan tanksavar füze hedefi başarıyla vurmuştur. Helikopterin ilk uçuşunu 2010 yılında gerçekleştirmesi ve 2012 yılında seri üretime geçilmesi planlanmaktadır.

- Türkiye'nin tüm fikri, mülkiyet ve ihracat haklarına sahip olacağı ilk milli tasarım tank prototipinin geliştirilmesi amacıyla başlatılan ALTAY (Milli İmkanlarla Modern Tank Üretimi) projesi sözleşmesi Otokar firması ile 29 Temmuz 2008 tarihinde imzalanmıştır. Projede ana muharebe tankının Otokar A.Ş. ana yükleniciliğinde geliştirilmesi, atış kontrol sisteminin ASELSAN, 120 mm topun MKEK, zırhın ise Roketsan tarafından üretilmesi öngörülmekte olup prototip tankın Aralık 2015 itibarı ile tamamlanması planlanmıştır.

⁴ 1 ABD Doları = 1.24 TL, 1 Euro = 1.90 TL

- Türkiye'nin ilk milli tasarım korvet tipi savaş gemisi MİLGEM projesi kapsamında, ilk gemi olan Heybeliada Gemisi, Preveze Deniz Zaferi'nin 470. yıldönümü olan 27 Eylül 2008 tarihinde denize indirilmiştir. Geminin tasarımı İstanbul Tersanesi Komutanlığı tarafından yapılmış olup savaş sistemleri ASELSAN ve HAVELSAN tarafından geliştirilecektir.
- Özel sektör tersanelerimizde inşa edilecek ilk muharip gemi olan Sahil Güvenlik Arama Kurtarma Gemisi ile Yeni Tip Karakol Botunun ilk kaynakları 2008 Mayıs ayında RMK Marine A.Ş. ve DEARSAN A.Ş. tersanelerinde yapılmıştır.
- MİLSOFT firması tarafından geliştirilecek Komuta Kontrol Sistemi Yazılımına haiz olması öngörülen dört adet Sahil Güvenlik Arama Kurtarma Gemisininin 2012 yılına kadar envanterimize girmesi planlanmıştır.
- Toplam 16 adet tedarik edilecek olan yurtiçi tasarım Yeni Tip Karakol Botlarının teslimatlarına ise 2010 yılında başlanacaktır.
- İç güvenlik ihtiyaçlarına yönelik olarak yürütülen ve geleceğin havacılık teknolojisi olarak görülen İHA sistemlerinin milli imkanlarla geliştirilerek TSK ihtiyaçlarının karşılanması hedeflenmiştir. Tamamen milli imkanlar ile tasarlanan ve üretilen Mini İHA Sistemleri Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na teslim edilmiştir.

Müşteşarlığımızda yürütülen projelerin hangi safhada olduğunu gösteren grafik aşağıda verilmiştir.

Şekil 14: Projelerin Aşamaları

Kara, Hava ve Deniz Araçları ile Muhabere Elektronik ve Bilgi Sistemleri, Elektronik Harp ve Algılayıcılar, Roket-Füze ve Mühimmat ile Ar-Ge alanlarında gerçekleştirilen proje faaliyetlerine ilişkin bilgiler izleyen bölümlerde özetlenmektedir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Sözleşmesi İmzalanmış Ar-Ge Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	ANA YÜKLENİCİ	PROJE KAYNAĞI	PROJE AŞAMASI	2008 GELİŞMELERİ
1.	A.03 AR-GE 98-1	17 .03. 1997, 97/2	TÜBİTAK-UEKAE	SSDF	Üretim ve Teslimat	Proje süresi 23 Ocak 2010 tarihine kadar uzatılmıştır.
2.	A.07.10 MODSİM-SAMMOS-1 (Satihta Konuşlu Aktif Hava Savunma Harekatı'nın Modellenmesi ve Simülasyonu)	17 .07. 1998, 98/8	METEKSAN SISTEM-C2TECH	Milli Bütçe	Üretim ve Teslimat	SAMMOS-1 Sistemi Sürüm 3.0 çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
3.	A.07.11 MODSİM-MGKMOS (Müşterek Görev Kuveti Harekatının Modellenmesi ve Simülasyonu)	17 .07. 1998, 98/8	ODTÜ-HAVELSAN	Milli Bütçe	Üretim ve Teslimat	Yapı 2 tamamlanmış ve teslim edilmiştir. Yapı 3 kapsamında hazırlanan dokümanlar Müsteşarlığımıza sunulmuştur.
4.	A.07. 12 MODSİM KAMMOS ÖDY (Taktik Seviyede Tehdide Yönelik Mühimmat Planlaması Simülasyon Sistemi Ömür Dönemi Yönetimi)	17 .07. 1998, 98/8	METEKSAN SISTEM	Milli Bütçe	Tamamlandı	Proje başarıyla tamamlanmış olup; 3 Ocak 2008 tarihi itibarıyla 3 yıllık garanti süresi başlamıştır.
5.	A.07. 07 MODSİM JTLS (Joint Theatre Level Simulation) Harp Akademileri Kom. Harp Oyunu ve Sim. Merkez Başkanlığı (HOSİM) ihtiyacı Müşterek Harekat Alanı Sim. (JTLS) Yazılımına İlişkin "Yazılım Bakım-Onarım-Hizmet ve Sürüm Yenileme Sözleşmesi»	17 .07. 1998, 98/8	ROLANDS&ASSOCIA TES CORP.	Milli Bütçe	Üretim ve Teslimat	Hizmet Sözleşmesi kapsamındaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.
6.	A.10 A400M Teknik Güvenlik Çalışma Grubu (A400M-TGÇG)	25.01.1992-92/1	TÜBİTAK-UEKAE	SSDF	Üretim ve Teslimat	12.Dönem çalışmalar tamamlanmıştır.
7.	A.14 MİLGEM TB-SH 05 Sualtı Telefonu Üretim ve Entegrasyonu	22.06.2005-281	TÜBİTAK-MAM	SSDF	Üretim ve Teslimat	Çevresel testlere hazırlık yapılmıştır.
8.	A.15 MİLGEM Milli Sonar Deniz Birimleri Üretim ve Entegrasyonu	14 .05. 2004-247	TÜBİTAK-MAM	SSDF	Üretim ve Teslimat	Birinci ve ikinci parti (toplam 200 adet) transdüser elemanının kabul testleri tamamlanmıştır.
9.	A.16 MİLGEM Kızılötesi İz Tahmini ve Yönetim Sistemi	14 .05. 2004-247	TÜBİTAK-UEKAE	SSDF	Üretim ve Teslimat	Teste Hazırlık Gözden Geçirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
10.	A.17 MİLGEM Elektromanyetik Uyumluluk ve Etkileşimin Azaltılması	14 .05. 2004 -247 22 .06. 2005 -281	TÜBİTAK-UEKAE	SSDF	Üretim ve Teslimat	Üretim ve Teslimat çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
11.	A.18 MİLGEM Degaussing (D/G) Sistemi Üretimi ve Entegrasyonu	22.06.2005-281	TÜBİTAK-MAM Enerji Enstitüsü	SSDF	Üretim ve Teslimat	Üretim çalışmalar gerçekleştirilmiştir
12.	A.20 Radar Video Plot Çıkartma Sistemi Tasarım ve Üretimi	14.05.2004-256	ESDAŞ	SSDF	Üretim ve Teslimat	Prototip geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
13.	A.21.01 Fiber Optik Kablo Denetim Sistemi	22.06.2005-284	TÜBİTAK-UEKAE	TÜBİTAK	Üretim ve Teslimat	Üretim çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmış Ar-Ge Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	ANA YÜKLENİCİ	PROJE KAYNAĞI	PROJE AŞAMASI	2008 GELİŞMELERİ
14.	A.21.02 Gerçek Zamanlı İşletim Sistemi Geliştirilmesi/ Uyarlanması	22.06.2005-284	TÜBİTAK-MAM-BTE	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Kritik tasarım çalışmalarını gerçekleştirmiştir.
15.	A.21.03 Milli PAP (ROV) Cihazı Geliştirilmesi	22.06.2005-284	TÜBİTAK-MAM- EE	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Kritik Tasarım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
16.	A.21.04 IR Ölçüm Sistemi İle Ölçüm ve Analizler	22.06.2005-284	TÜBİTAK-UEKAE-İLTAREN	TÜBİTAK	Üretim ve Teslimat	Teste Hazırlık Gözden Geçirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
17.	A.21.05 Haberleşme/Gözetleme Uydusu Uplink ve Downlink Sinyallerinin Elektromanyetik Koruması (AYSEK)	22.06.2005-284	C2TECH-DEVNET-PARGE	TÜBİTAK	Prototip Dönemi	Prototip modem geliştirme çalışmalarını gerçekleştirmiştir.
18.	A.21.06 Tank Komuta Kontrol Bilgi Sistemi (TKKBS) Geliştirilmesi	22.06.2005 -284	STM	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Kritik tasarım aşaması tamamlanmıştır. Geliştirme faaliyetlerine başlanmıştır.
19.	A.21.07 Görünmezlik Teknolojileri-Yazılım-Radar Kesit Alanı Projesi (RKAYAZGEL)	22.06.2005-284	TÜBİTAK MAM BTE	TÜBİTAK	Üretim ve Teslimat	RKAD yazılımının entegrasyonu tamamlanmış olup, yazılımın ölçümle doğrulanması çalışmalarını gerçekleştirmiştir.
20.	A.21.08 Milli Sonoboy Geliştirilmesi ve Üretimi	22.06.2005-284	TÜBİTAK MAM BTE	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Kritik Tasarım Gözden Geçirme aşaması tamamlanmıştır. Tasarım çalışmalarını gerçekleştirmiştir.
21.	A.21.09 Deniz Harp Oyunu Simülasyonu Altyapısı (DEHOS)	22.06.2005 -284	METEKSAN SAVUNMA	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Kritik Tasarım Gözden Geçirme aşaması tamamlanmıştır. Yazılım geliştirme faaliyetlerine başlanmıştır.
22.	A.21.10 SAR Teknolojileri Geliştirilmesi	22.06.2005 -284	AELSAN, SDT	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Sistem Gereksinimlerinin Belirlenmesi aşaması tamamlanmış olup, ön tasarım çalışmalarına başlanmıştır.
23.	A.21.11 Görünmezlik Teknolojileri-Hava Araçları İçin Radar Soğurucu Malzeme Geliştirilmesi (Maske-2)	22.06.2005 -284	TUSAŞ pilot yürütücülüğünde, Kimetsan ve GYTE	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Sözleşme imzalanmıştır. Tasarım çalışmalarını gerçekleştirmiştir.
24.	A.21.12 Kara Hedef Angajmanı İçin İleri Milimetrik Dalga Teknikleri Geliştirilmesi (MMDT)	22.06.2005-284	METEKSAN SAVUNMA	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Dört Aylık Proje İlerleme Raporu (PIR)'nin gözden geçirilmesine yönelik olarak Proje Yönetimi Gözden Geçirme (PYGG) toplantısı gerçekleştirilmiştir.
25.	A.21.13 Görünmezlik Teknolojileri-Deniz Araçları İçin Radar Soğurucu Malzeme (RSM) Geliştirilmesi	22.06.2005- 284	TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü	TÜBİTAK	Tasarım Dönemi	Tasarım çalışmalarını gerçekleştirmiştir.
26.	A.22 Kaska Entegre Kumanda Sistemi (AVCI)	12.12.2006 -350	AELSAN	SSDF	Tasarım Dönemi	Sistem Tasarım Gözden Geçirme dokümanları hazırlanmıştır.
TOPLAM SÖZLEŞME BEDELİ:				214.538.660 TL		

Sözleşmesi İmzalanmış Hava Araçları Projeleri

Sıra	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE AŞAMASI	2008 GELİŞMELERİ
1.	H.02 S-70A Blackhawk Helikopteri Depo Seviyesi Bakımı (DSB(S))	21.09.1992 92/8	Yurtdışından Hazır Alım	188 adet tamirlik ünitenin bakım/onarım kabiliyeti	Sikorsky Ops. Int., Inc.	37.440.992\$	Garanti	Yedek parça teslimatları gerçekleştirilmiştir.
2.	H.03 A400M Ulaştırma Uçağı	28.02.1993-55 20.07.2001-196	Konsorsiyum	10 adet	AMSL (Airbus Military Konsorsiyumu)	1.490.000.000€	Tasarım Dönemi	İlk A400M uçağının nihai montaj hattından uçuş hattına verilmesine ilişkin 'Roll-out' Töreni İspanya-Sevilla'da gerçekleştirilmiştir. A400M Motoru, C-130 uçağı üzerinde ilk uçuşunu yapmıştır.
3.	H.04 AS 532 Cougar Helikopteri Depo Seviyesi Bakım/Onarım Kabiliyetinin Kazandırılması	17 .04. 2002-214	Ortak Üretim	Kabiliyetin bütünüyle kazanılması	GATE (Aviyonik), EUROCOPTER (Yapısal) , TURBOMECA (Motor)	Yapısal: 14.800.000 € Aviyonik: 27.900.000 € Motor: 11.000.000 €	Üretim ve Teslimat	Aviyonik: Test set, eğitim ve yayınların kabulü devam etmiştir. Yapısal: Yedek parça kabul faaliyetleri devam etmiştir. Motor: Sözleşme imzalanmıştır.
4.	H.06 S-70B Sea Hawk Deniz Helikopteri Tedariki	21.06.1995 / 95/4 24.08.1998 -98/13	Yurtdışından Hazır Alım	8 adet	Sikorsky	317.402.797\$	Garanti	Yedek parça teslimatları gerçekleştirilmiştir.
5.	H.07 Taarruz Taktik Keşif Helikopteri (ATAK)	14.05.2004/245 30.06.2006/309 12.12.2006/331 30.03.2007/352	Ortak Üretim	50 + 41 Opsiyon	TUSAŞ	1.235.000 € 1.256 .000 \$	Tasarım Dönemi	Proje Yönetimi Gözden Geçirme Toplantıları gerçekleştirilmiştir.
6.	H.08 Havadan Erken İhbar ve Kontrol (HIK) Sistemi	17 .05.2002-218 7 .10.1996-96/3	Ortak Üretim	4 adet Havadan Erken İhbar ve Kontrol (HIK) Uçağı ve 1 adet Yer Destek Sistemi	BOEING (sistem)	1.516.000.000\$	Üretim ve Teslimat	Elektronik Destek Tedbirleri(ESM) sisteminin birinci faz Tasarım Doğrulama Testleri (DVT)tamamlanmıştır.
7.	H.09 F5 Modernizasyonu	31 .12.1997-97/16 15 .11. 1997-97/11-A 08 .10. 1999-99/28	Ortak Üretim	Toplam 48 adet F/NF-5 A/B uçağı modernize edilecektir	IAI-Elbit-Singapore Technologies Aerospace konsorsiyumu-1.HİBM.Komutanlığı	130.000.000\$	Garanti	Projenin garanti hususlarının ve işlem maddelerinin takibi faaliyetleri gerçekleştirilmiştir
8.	H.11 Sahil Güvenlik Helikopteri (SGH)	24 .11. 2004-255 18 .05. 2006-308	Yurtdışından Hazır Alım	15 (birinci paket 5 + ikinci paket 4 + üçüncü paket 5 + dördüncü paket 1)	AgustaWestland	162.500.000\$	Üretim ve Teslimat	5 helikopterin nihai kabul testleri yapılmıştır.
9.	H.12 Deniz Karakol ve Sahil Güvenlik Keşif Karakol Uçakları Platform Tedariki (MELTEM-1)	27.01.1998-98/19	Ortak Üretim	9 adet	EADS-CASA	147.000.000\$	Garanti	Dz.KK ve SGK için yedek parça tedariki gerçekleştirilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmış Hava Araçları Projeleri

Sıra	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE AŞAMASI	2008 GELİŞMELERİ
10.	H.14 İnsansız Hava Araçları (İHA)	14 .05. 2004-243 30 .06.2006-310	Yurt İçi Geliştirme-Yurtdışından Hazır Alım	MALE Geliştirme : 1 Sistem MALE Hazır Alım : 3 Sistem. Taktik Geliştirme : 4 Sistem (24 Uçak) Mini Uçak : 19 Sistem (76 Uçak)	TUSAŞ (MALE Geliştirme - MALE Yurtdışından Hazır Alım) Kalekalıp/Baykar Makina (Mini Uçak), Kiralık İHA (IAI), Acil Taktik İHA (Aeronautics), Döner Kanat Mini (Baykar Makina)	Toplam: 323.393.398\$	Tasarım Dönemi	2.Paket TİHA MALE Geliştirme Programı: PDR Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Mini Uçak: Ağustos 2008'de teslimatlar tamamlanmıştır. Taktik İHA Yurtdışından Hazır Alım: Sözleşme imzalanmış olup 1.kabul faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
11.	H.15 Müşterek Taarruz Uçağı (JSF)	12 .12.2006-331 27 .11.2001-2001/10	Konsorsiyum	İlk Planlama 100 (CTOL)	Lockheed Martin	10.700.000.000\$	Tasarım Dönemi	Üretim Destek ve Sürekli İyileştirme (PSFD) Evresi Meclis onay süreci tamamlanmıştır. Motor Tedarikçi Değerlendirme Dokümanı yayımlanmıştır.
12.	H.22 Deniz Gözetleme Kabiliyetli Deniz Karakol Uçağı (MELTEM-3)	19 .01.2005-262	Yurtdışından Hazır Alım	10 adet	Alenia Aeronautica	218.682.313\$	Prototip Dönemi	Ön Tasarım Gözden Geçirme toplantısı yapılmıştır.
13.	H.23 Temel Eğitim Uçağı (TEU)	19 .01. 2005-260 20 .06.2007-366	Ortak Üretim	40 (+15 Opsiyon)	KAI	357.000.000\$	Tasarım Dönemi	1. Program Yönetimi Gözden Geçirme (PMR) ve Ön Tasarım Gözden Geçirme (PDR) toplantıları gerçekleştirilmiştir.
14.	H.28 S-70B Sea Hawk Deniz Helikopteri Tedariki (II. Paket)	22.06.2005-280	Yurtdışından Hazır Alım	17 Helikopter + (5 Helras Sonarı Opsiyon)	Sikorsky Int. Ops., Inc.	557.269.757\$	Üretim ve Teslimat	Üretim faaliyetleri devam etmektedir.
15.	H.30 Türk Başlangıç ve Temel Eğitim Uçağı Geliştirme	19 .01. 2005-260	Yurt İçi Geliştirme	4 adet prototip ve Teknik Veri Paketi	TUSAŞ	92.000.000\$	Tasarım Dönemi	Rüzgar Tüneli testleri tamamlanmıştır.
16.	H.32 Deniz Karakol ve Sahil Güvenlik Uçakları Görev Ekipmanları Tedarik ve Platform Birleştirme (MELTEM-2)	27.01.1998-98/19 27.11.2001 2001/10	Ortak Üretim	6 Adet Deniz Karakol, 3 Adet Sahil Güvenlik Uçağı Görev Ekipmanı ve Yer Sistemleri ile Meltem-3 platformu için 10 set Görev Ekipmanı tedariki	Thales Systèmes Aérospatiaux (TAS)	390.000.000\$	Üretim ve Teslimat	Antalya ve Ankara Sahil Güvenlik Komutanlığı Yer Sistemlerinin Thales firmasına teslimatı gerçekleştirilmiştir.
17.	H.33 C-130E/B Aviyonik Modernizasyonu (ERCİYES)	01 .07. 1999-99/19 21 .12.2001-2001/14 17 .02. 2006 -295	Yurt İçi Geliştirme	13 Adet C-130E/B Uçağı 4 adet	TUSAŞ	119.950.000\$	Prototip Dönemi	İkinci prototip uçağın Tusas firmasına teslimatı yapılmıştır.

Sözleşmesi İmzalanmış Hava Araçları Projeleri

Sıra	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE AŞAMASI	2008 GELİŞMELERİ
18.	H.35 Özel Kuvvetler UH-60 Modernizasyonu (YARASA)	07.10.1996-96/3 21.07.2000-2000/22 08.05.2002-216	Yurt İçi Geliştirme	4 adet	TUSAŞ	94.400.000\$	Üretim ve Teslimat	Helikopterler uçuş testlerine hazır hale getirilmiştir.
19.	H.38 T-38 Tekamül Eğitim Uçağı Aviyonik Modernizasyonu	30 .06 2006-318	Yurt İçi Geliştirme	55 adet (+14 adet opsiyon)	TUSAŞ	84.276.800\$	Tasarım Dönemi	Ön Tasarım Gözden Geçirme Toplantısı, İkinci Entegre Lojistik Destek Gözden Geçirme ve Yazılım İsterleri Gözden Geçirme Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
20.	H.39 İlave F-16 Tedariki (Peace ONYX IV)	12 .12. 2006-332	Ortak Üretim	30 Adet	Lockheed Martin	1.720.000.000\$	Tasarım Dönemi	Kritik Tasarım Gözden Geçirme Toplantısı (CDR) ve Entegre Lojistik Destek (ELD) Konferansı gerçekleştirilmiştir.
21.	H.41 Jandarma Helikopter Modernizasyonu	12 .12. 2006 - 333	Yurt İçi Geliştirme	26 adet S-70 ve 13 adet Ab205	ASELSAN	37.120.790\$	Tasarım Dönemi	Proje Başlangıç Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
22.	H.42 Komuta Kontrol Uçağı	12 .12. 2006-344 30 .10.2008-427	Yurtdışından Hazır Alım	2 adet	Gulfstream	115.000.000\$	Üretim ve Teslimat	Sözleşme imzalanmıştır.
23.	H.43 Kara Kuvvetleri Komutanlığı Eğitim Uçağı	12 .12. 2006-343 09.04.2008-405	Yurtdışından Hazır Alım	46 adet	Cessna	36.000.000\$	Üretim ve Teslimat	Sözleşme imzalanmıştır.
24.	H.44 Dikey Rüzgar Tüneli	12 .12. 2006-336	Yurt İçi Geliştirme	1 adet	STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret A.Ş.	4.983.769\$	Garanti	Kabul faaliyetleri ve eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
TOPLAM SÖZLEŞME BEDELİ:						14.483.203.329 TL (Müşterek Taarruz Uçağı (JSF) hariç)		

Sözleşmesi İmzalanmamış Hava Araçları Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	H.37 Yük Helikopteri Tedariki	22 .06. 2006-317	Yurtdışından Hazır Alım	10 adet	Teklif Bekleme	Bilgi İstek Mektubu yayınlanmıştır.
2.	H.27 Genel Maksat Helikopteri	05 .12. 2007-389	Ortak Üretim	K.K.K. : 20 Adet Hv.K.K. : 6 Adet Dz.K.K. : 6 Adet O.G.M. : 20 Adet GES K. : 2 Adet J.Gn.K. : 30 Adet Öz.K.K. : 11 Adet EGM. : 20 Adet	Teklif Değerlendirme	Teklifler alınmıştır.
3.	H.45 Mi-17 Helikopterleri Depo Seviyesi Bakımı (Mi-17 DSB)	05.12.2007-390	Yurtdışından Hazır Alım	18 adet	Teklif Değerlendirme	Teklif değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
4.	H.46 S-92 Helikopteri	01 .11. 2007-371 29 .11. 2007-372	Yurtdışından Hazır Alım	3 adet	Teklif Değerlendirme	Teklif değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
5.	H.47 F-16 Modernizasyon Seri Montaj	09 .04.2008 - 421	Yurt İçi Geliştirme	166 adet (97 Adet Blok 40, 69 Adet Blok 50)	TÇD Hazırlık	TÇD Hazırlık çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmış Kara Araçları Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	K.04 Altay Projesi	14 .05.2004-242 30.03.2007-353 20 .06. 2007-367 20 Eylül 2007-370	Yurt İçi Geliştirme	250 adet	Otokar	494.000.000\$	Sözleşme Yürürlük	Sözleşme imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir.
2.	K.05 Leopard 1 A1/A1A4 İyileştirme	02 .06. 2000-2000/18	Yurt İçi Geliştirme	166 adet	ASELSAN	160.000.000\$	Üretim ve Teslimat	Teslimatı yapılan sistem sayısı 127'ye ulaşmıştır.
3.	K.06 M60 A1 Tank Modernizasyonu	02.06.2000-00/19, 24.12.2001-01/18, 15.03.2002-210	Ortak Üretim	170 adet	IMI	687.500.000\$	Üretim ve Teslimat	Seri üretim dönemi faaliyetleri devam etmiştir. Kabulü tamamlanan tank sayısı 66'dır.
4.	K.16 Nükleer Biyolojik Kimyasal (NBC) Koruyucu Elbise Takımı	12 .05. 2003-231 12 .12. 2006-337	Yurt İçi Geliştirme	149.792 NBC Koruyucu Elbise Takımı (NBC Koruyucu Elbise, Bot Kılıfı ve Eldiven)	ÇAN Ortak Girişimi	46.300.000€	Tasarım Dönemi	Koruyuculuk testleri devam etmektedir.
5.	K.17 Seyyar Yüzücü Hücum Köprüsü	12.12.2006-338	Yurt İçi Geliştirme	4 Set (600m) (kullanım) + 50 m(eğitim)	FNSS Savunma Sistemleri A.Ş.	130.272.113\$	Prototip Dönemi	Dönem-I Tasarım Dönemi tamamlanmış, Dönem-II Prototip Dönemine geçilmiştir.
6.	K.18 Tank Atış Alanları Elektronik Hedef Sistemi/Kaynarca	22 .06. 2005-283	Yurt İçi Geliştirme	2 set Tank Atış Kontrol Sistemi	ASELSAN	7.400.000€	Üretim ve Teslimat	Sözleşme imzalanmıştır. Kurulum faaliyetlerine başlanmıştır.
7.	K.19 30 Yataklı Seyyar Cerrahi Hastane	22.06. 2005-270 05.12. 2007-381	Ortak Üretim	1 adet 30 yataklı Seyyar Cerrahi Hastane ve Mobil İlk Yardım İstasyonu	GAMA	17.223.505€	Tasarım Dönemi	Sözleşme imzalanmıştır. Proje Uygulama Takvimi başlamıştır.
8.	K.26 Tank Atış Kontrol Sistemi	14 .05. 2004-242	Yurt İçi Geliştirme	2 set Tank Atış Kontrol Sistemi	ASELSAN	22.000.000\$	Prototip Dönemi	TAKS prototip birimlerinin üretim faaliyetlerine başlanılmıştır.
TOPLAM SÖZLEŞME BEDELİ						1.987.032.080 TL		

Sözleşmesi İmzalanmamış Kara Araçları Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	K.25 Özel Maksatlı Taktik Tekerlekli Zırhlı Araç	30 .06. 2006-324	Yurt İçi Geliştirme	336 adet araç	Teklif Bekleme	TÇD yayımlanmış olup teklif beklenmektedir.
2.	K.27 Silah Taşıyıcı Araç	12 .12. 2006-346	Yurt İçi Geliştirme	1075 adet	Teklif Değerlendirme	Teklifler alınmıştır.
3.	K.28 Taktik Tekerlekli Araç	30 .03. 2007- 359 18 .12. 2008 - 428	Yurt İçi Geliştirme	2720 adet	Sözleşme Görüşmeleri	Firma seçimi yapılmıştır.
4.	K.29 Amfibi Zırhlı Muharebe İstihkam İş Makinası (AZMİM)	05.12.2007-399 18.12.2008-429	Yurt İçi Geliştirme	12 adet	Sözleşme Görüşmeleri	Firma seçimi yapılmıştır.
5.	K.30 Kundağı Motorlu Obüsleri için Mühimmat Aracı (KOMA)	05.12.2007-400	Yurt İçi Geliştirme	71 adet	Teklif Bekleme	TÇD yayımlanmıştır.
6.	K.31 Tank Taşıyıcı Araç ve Römorku (TTAR)	05.12.2007-401	Ortak Üretim	45 adet tank taşıyıcı araç ve römorku	Teklif Değerlendirme	Firma teklifleri alınmıştır.
7.	K.32 NBC Mobil Arazi Laboratuvarı	09.04.2008-422	Belirlenmemiş	1 adet	TÇD Hazırlık	Bilgi İstek Dokümanı (BİD) yayımlanmıştır.
8.	K.33 Mayın Temizleme Sistemleri	18.12.2008-455	Belirlenmemiş	50 adet	PYP Hazırlama	PYP hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.

Sözleşmesi İmzalanmış Deniz Araçları Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	D.01 Mayın Avlama Gemisi	8 .04. 1999/8	Ortak Üretim	6 adet mayın avlama gemisi, 1 adet sahil simülatörü	Abeking & Rasmussen-Fr. Lürssen Werft	625.000.000\$	Üretim ve Teslimat	5.geminin geçici teslimi yapılmıştır.
2.	D.02.04 Ani Müdahale Botları Gümrük Motorbotu Tedariki	30.11.1995-95/6	Yurt İçi Geliştirme	7 Adet	Yonca-Onuk Adi Ortaklığı	9.936.839\$	Üretim ve Teslimat	6. botun "Kesin Teslim Gemi İnşa Aşaması " tamamlanmış, 7. botun inşasına devam edilmiştir.
3.	D.02.05 Ani Müdahale Botları Hudut ve Sahiller Sağlık Hizmet Motorbotu	30.11.1995-95/6	Yurt İçi Geliştirme	4 adet	Yonca-Onuk Adi Ortaklığı	4.243.931\$	Üretim ve Teslimat	.4. Botun Kesin Teslim Gemi İnşa Aşaması tamamlanmıştır.
4.	D.02.07 Ani Müdahale Botları Süratli Müdahale/Devriye Botu Tedariki	17.02.2006-304	Yurt İçi Geliştirme	2 adet	Yonca-Onuk Adi Ortaklığı	5.000.000€	Üretim ve Teslimat	1.Botun Geçici Teslim Gemi İnşa Aşaması, 2.Botun Geçici Teslim Gemi İnşa Aşaması tamamlanmıştır.
5.	D.03 90 Tonluk Sahil Güvenlik Botları	30.11.1995-95/6	Yurt İçi Geliştirme	22 adet	Yonca-Onuk Adi Ortaklığı	157.025.447\$	Üretim ve Teslimat	17. botun kesin teslimi, 19.Bot Geçici Teslimi yapılmış; -19-22. Botların inşası devam etmiştir.
6.	D.04 Denizaltı Savunma Harbi ve Keşif Karakol Gemisi (MİLGEM)	14 .05.2004-247 22 .06. 2005-281	Yurt İçi Geliştirme	1 adet prototip, 7 adet (+4) Milgem Gemisi	İTÜ Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri F., Türk Loydu Vakfı İktisadi İşletmesi,Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Tic. A.Ş., TÜBİTAK, Aselsan-Havelsan İ.O., MTU Motor Türbin A.Ş., Aselsan A.Ş.	242.812.789\$	Prototip Dönemi	Detay tasarım çalışmalarını tamamlanma aşamasına gelmiş olup, geminin tüm blokları yan ıslak kızakta birleştirilerek 27 Eylül 2008 tarihinde denize indirilmiştir. Donatım faaliyetleri devam etmektedir.
7.	D.04.01-MİLGEM Projesi Prototip Gemi Klaslama Hizmeti Tedariki	14 .05. 2004 / 247 22 .06.2005 / 281	Yurt İçi Geliştirme	1 adet	Türk Loydu Vakfı İktisadi İşletmesi	228.000\$	Üretim ve Teslimat	Savaş gemisi ekipmanları için gerekli test ve ölçüm altyapısının kazanılması, yönünde Türk Loydu tarafından çalışmalar yapılmıştır.
8.	D.04.03-MİLGEM Projesi Prototip Gemi Ana Tahrik Sistemi Tedariki	14 .05. 2004 / 247 22 .06.2005 / 281 17 .11.2006 / 328	Ortak Üretim	1 adet	MTU Motor Türbin San. ve Tic. A.Ş.	33.686.000€	Üretim ve Teslimat	2.Paket Dizayn Dokümanları onaylanmıştır. 3. Paket ve 2. Paket sistem malzeme teslimatları başlamıştır.

Sözleşmesi İmzalanmış Deniz Araçları Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
9.	D.04.04-MİLGEM Projesi Prototip Gemi Dizayn Hizmetleri Platform İnşa Donatım Malzeme ve Hizmetleri Tedariki	14 .05. 2004 / 247 22 .06. 2005 / 281 17 .02. 2006 / 303	Yurt İçi Geliştirme	4 adet	STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret A.Ş.	62.500.000\$	Üretim ve Teslimat	Malzeme/Sistem ve Hizmet tedariki ile ilgili olarak 43 Yüklenici (34 Yerli, 9 Yabancı) ile 56 adet alt sözleşme imzalanmıştır, toplam 2029 kalem malzeme talebinin 1283 adedinin tedarik işlemi gerçekleştirilmiştir.
10.	D.05 Sahil Güvenlik Arama Kurtarma Gemileri	14 .05. 2004-249 30 .06.2006-314	Ortak Üretim	4 adet	RMK Marine Gemi Yapım Sanayi ve Deniz Taşımacılığı İşletmeleri A.Ş.	352.500.000€	Üretim ve Teslimat	Sözleşme yürürlüğe girmiştir.
11.	D.06 Yeni Tip Karakol Botu	19 .01. 2005-266 30.03.2007-354	Yurt İçi Geliştirme	16 adet	Dearsan Gemi İnşaat Sanayii A.Ş	402.000.000€	Üretim ve Teslimat	1. Bot "Gemi İnşa Aşaması'na" ulaşmıştır.
12.	D.07 SAR-35 Botu Modernizasyonu	19 .01. 2005-269	Yurt İçi Geliştirme	4 adet	İstanbul Denizcilik Gemi İnşa San.Tic.	18.525.000€	Üretim ve Teslimat	3 botun modernizasyonu tamamlanmıştır.
TOPLAM SÖZLEŞME BEDELİ						2.924.884.320 TL		

Sözleşmesi İmzalanmamış Deniz Araçları Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	D.02.08 25 Tonluk Sahil Güvenlik Botu	05.12.2007-382	Yurt İçi Geliştirme	17 Adet	TÇD Hazırlık	TÇD hazırlık çalışmalarını gerçekleştirilmiştir.
2.	D.08 Yeni Tip Denizaltı	22.06.2005 - 271 12.12.2006 - 348 22.07.2008 - 426	Ortak Üretim	6 adet	Sözleşme Görüşmeleri	-Firma seçimi yapılmış, sözleşme görüşmelerine başlanmıştır.
3.	D.10 Havuzlu Çıkarma Gemisi	22 .06. 2005-273	Belirlenmemiş	1 adet	BİD	BİD hazırlık çalışmalarını gerçekleştirilmiştir.
4.	D.11 Denizaltı Kurtarma Ana Gemisi	22 .06 2005-274	Yurt İçi Geliştirme	1 adet	Teklif Bekleme	TÇD yayımlanmıştır.
5.	D.11.01 MTA Sismik Araştırma Gemisi	18.12.2008-442	Belirlenmemiş	1 Adet	TÇD Hazırlık	SSİK (başlangıç) kararı alınmıştır.
6.	D.12 Sualtı Taarruz Timleri Harekatı İçin İntikal Botları (SAT Botu)	22 .06. 2005-275	Yurt İçi Geliştirme	2+2 adet (opsiyon)	Üretim ve Teslimat	Teklif değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. - Firma seçimi yapılmış olup, Yonca-Onuk Adi Ortaklığı ile Sözleşme görüşmelerine başlanılmasına ilişkin SSİK Kararı alınmıştır. - SAT Botu Projesi Sözleşme görüşmeleri teknik ve idari çalışmalarının tamamlanarak Yonca-Onuk A.O.İği ile 31.10.2008 tarihinde, Sözleşme imzası gerçekleştirilmiştir.
7.	D.13 Acil Müdahale ve Dalış Eğitim Botu	22 .06. 2005-276	Yurt İçi Geliştirme	2 adet	TÇD Hazırlık	TÇD hazırlık çalışmalarını son aşamaya gelmiştir.
8.	D.14 Kurtarma ve Yedekleme Gemisi Tedariki	30 .06. 2006-325	Yurt İçi Geliştirme	2 adet	Teklif Bekleme	TÇD yayımlanmıştır.
9.	D.15 Süratli Amfibi Gemi	30 .06. 2006-326 18 .12. 2008-438	Yurt İçi Geliştirme	8 adet	Sözleşme Görüşmeleri	Firma seçimi yapılmıştır.
10.	D.16 Amfibi Gemi	12 .12.2006-347	Belirlenmemiş	2 adet	Teklif Bekleme	TÇD yayımlanmıştır.
11.	D.17 Yelkenli Okul Gemisi	05.12.2007-396	Belirlenmemiş	2 adet	BİD	BİD hazırlama çalışmalarını tamamlanmıştır.
13.	D.18 TF 2000	05.12.2007 -398	Belirlenmemiş	4 adet	PYP Hazırlama	Proje modeli oluşturma çalışmalarını gerçekleştirilmiştir.
14.	D.19 Denizde İkmal Muharebe Destek Gemisi	05.12.2007-397	Belirlenmemiş	1 adet	Fizibilite Çalışması	BİD hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.
15.	D.21 MİLGEM 2. Gemi Tedariki	14 .05. 2004-247 09 .04.2008-407	Yurt İçi Geliştirme	1 adet	Sözleşme Görüşmeleri	Sistem, malzeme ve hizmetlerin tedarikine ilişkin sözleşme görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmış MEBS Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	E.01.02 Radar Network	05.07.1989-89/4	Yurt İçi Geliştirme	1 adet Radar Ağı	AYESAŞ	2.893.350\$	Tamamlandı	Kabul süreci tamamlanmıştır.
2.	E.02.05 MEFORS Yazılım Destek ve Bakım-İdame	28.02.1993-93/2	Yurt İçi Geliştirme	Bakım-idame faaliyetleri	STM	570.000\$	Üretim ve Teslimat	Geçici kabuller gerçekleştirildi.
3.	E.07 Uzun Ufuk Yer Sistemleri (IMSS)	23.5.1997-97/4 7.11.2003-236	Yurt İçi Geliştirme	4 adet Radar, 3 adet R-ESM (Radar-Elektronik Destek Teçhizatı) ve Haberleşme Sistemleri	TNNL (Hollanda)	52.350.000\$	Üretim ve Teslimat	Fabrika kabul testleri gerçekleştirildi.
4.	E.20 TSK X-BAND Uydu Haberleşme Sistemleri (X-BAND)	01.09.1999-99/23	Ortak Üretim	1 ASKM, 1 YSKM, 1 Sabit, 16 (7+9) Gemi, 19 Araç ve 32 Sirt	ASELSAN	164.324.840\$	Üretim ve Teslimat	İlave GEMİ terminalleri üretim ve kabul faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
5.	E.32 TSK Bilgi Sistemi (TBS)	28 .02. 1993-93/2	Yurt İçi Geliştirme	97 adet modül yazılımı ve TSK kurumsal veri tabanını oluşturmak	KOÇ SİSTEM	5.726.663\$	Garanti	Ek Sözleşme kapsamında kabuller gerçekleştirilmiştir.
6.	E.36 Gemi Entegre Savaş İdare Sistemi (GENESIS)	24.11.2004-256	Yurt İçi Geliştirme	8 adet G-Sınıfı firkateyn için Savaş İdare Sistemi Modernizasyonu	HAVELSAN	101.241.941\$	Üretim ve Teslimat	3. geminin kabulü gerçekleştirilmiştir.
7.	E.36-1 Otomatik Hedef Tespit ve Takip Sistemi (OTOHETTS)	24 .11. 2004-256	Yurt İçi Geliştirme	8 gemi için Otomatik Hedef Takip Sistemi	AYESAŞ	5.707.000\$	Üretim ve Teslimat	3.sistem deniz kabul testleri gerçekleştirilmiştir.
8.	E.36-2 Çok Amaçlı Veri Link İletişim Sistemi (ÇAVLİS)	24 .11. 2004-256	Yurt İçi Geliştirme	8 gemi için Link 11-Link 16 sistem modernizasyonu (4 gemi opsiyon)	MİLSOFT	23.000.000\$	Tasarım Dönemi	Sistem geliştirme çalışmalarını gerçekleştirilmiştir.
9.	E.37 Su Üstü ve Su Altı Tespit Sistemi (AKSAZ)	19.01.2005-268 05.12.2007-374	Ortak Üretim	Aksaz ve Foça'da konumlu 2 adet sistem	ASELSAN	55.100.000€	Sözleşme Yürürlük	Sözleşme imzalanmıştır.
10.	E.38 Askeri Sağlık Sistemi Otomasyonu (ASOS)	09.12.2004-257	Yurt İçi Geliştirme	17 Askeri sağlık teşkilinin otomasyonu ve bunların entegrasyonunu sağlayacak yazılımın geliştirilmesi	TEPE Teknolojik Servisler	7.000.000\$	Üretim ve Teslimat	Alt yapı sistemleri kabulleri gerçekleştirilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmış MEBS Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
11.	E.45.02 Hedefleme Podu Tedariki	22.06.2005-282	Yurt İçi Geliştirme	4 adet Prototip ASELPÖD	ASELSAN	51.550.000\$	Tasarım Dönemi	Kritik tasarım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
12.	E.48 EO/IR Taktik Keşif Sensörü ve SAR Sensörü Tedarik ve Entegrasyonu	17.02.2006-290	Ortak Üretim	4 adet EO/IR Sensörü, 2 adet SAR Sensörü	ASELSAN	165.000.000\$	Sözleşme Yürürlük	Sözleşme imzalanmıştır.
13.	E.50 Millî Deniz Top Atış Kontrol Sistemi (76 mm TAKS)	22.06.2005/270-285	Yurt İçi Geliştirme	1 adet prototip TAKS	ASELSAN	7.300.000\$	Üretim ve Teslimat	Prototip testleri gerçekleştirilmiştir.
14.	E.53 TSK Çok Bantlı Sayısal Müşterek Telsiz	12.12.2006-339	Yurt İçi Geliştirme	327 adet telsiz, 1390 adet telsiz opsiyon olarak sözleşmede yer almaktadır.	ASELSAN	26.401.033\$	Prototip Dönemi	Kritik tasarım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
15.	E.58 Helikopter Simülatörleri (HELİM)	19.01.2005-264	Yurt İçi Geliştirme	2 adet blackhawk, 1 adet seahawk tam görev, 1 adet blackhawk 1 seahawk kısmi görev simülatörü	HAVELSAN	89.803.000\$	Üretim ve Teslimat	Bina ve EYBİS Kabulleri gerçekleştirildi
TOPLAM SÖZLEŞME BEDELİ						976.246.106 TL		

Sözleşmesi İmzalanmamış MEBS Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	E.31 Alliance Ground Surveillance (AGS)	17.02.2006 - 293	Belirlenmemiş	Muhtelif	Sözleşme Görüşmeleri	NATO nezdinde katılımcı ülkeler arası Anlaşım Muhtırası (MOU) çalışmalarını gerçekleştirilmiştir.
2.	E.39 GÖKTÜRK	22.06.2005-277	Yurtdışından Hazır Alım	1 adet	Sözleşme Görüşmeleri	Firma seçimine yönelik SSİK kararı alınmıştır.
3.	E.47.01 LİNK-16 Terminal Tedariki	17.02.2006-291	Yurtdışından Hazır Alım	165 adet Link-16 Terminal tedariki, Ağ Yönetim Sisteminin geliştirilmesi	FMS case çalışmaları	TÇD yayımlanmıştır.
4.	E.47.02 Link-16 Birlikte Çalışabilirlik Projesi	05.12.2007 - 375	Yurt İçi Geliştirme	Link 16 Kabiliyetine Haiz Platformlar için birlikte çalışabilirliğin sağlanması ve Danışmanlık Hizmeti	Sözleşme Görüşmeleri	Teklif değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
5.	E.51 TKRS C3 Modernizasyonu- Muharebe Alanı Çoklu Taktik Veri Linki Sistemi (ÇOTVİS)	17.02.2006/292 30.06.2006-327 5.12.2007/376	Yurt İçi Geliştirme	5+4 adet C3 Sistemi, 5 adet ÇOTVİS	TÇD Hazırlık	Hv.K.K. tarafından PTĐ revizyonu yapılması kararı alınmış ve çalışmalara ara verilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmamış MEBS Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
6.	E.52 MILGEM Savaş Sistemi Tedariki	22.06.2005-281	Yurt İçi Geliştirme	1 adet prototip	Tasarım Dönemi	Kritik tasarım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
7.	E.54 Sahil Gözetleme Radar Sistemi	12.12.2006-340	Belirlenmemiş	Henüz kesinleşmemiştir.	Fizibilite Çalışması	Bilgi İstek Dokümanı (BİD) cevaplarının incelenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarını gerçekleştirilmiştir.
8.	E.55 Türk Silahlı Kuvvetleri Uydu Muhabere Sistemi	12.12.2006-341	Ortak Üretim	UHF, X, EHF Bandlarda çalışan Uydu Aktarıcılar	Model Belirleme	Frekans tahsisi başvurusu yapılmıştır.
9.	E.57 Yangın-Yarasavunma Eğitim Simülatörleri	30.06.2006/319-320	Yurt İçi Geliştirme	1 adet sistem	Sözleşme Görüşmeleri	Firma seçimine yönelik SSİK karar alınmıştır.
10.	E.59 Temel Eğitim Uçağı Simülatörü (TESİM)	19.01.2005-260	Yurt İçi Geliştirme	1 adet sistem	Sözleşme Görüşmeleri	Havelsan ile sözleşme çalışmalarına başlanmıştır.
11.	E.60 Denizaltı Dalış Simülatörü	30.03.2007 - 360	Belirlenmemiş	1 adet sistem	TÇD Hazırlık	Teklif Çağrı Dosyası hazırlık çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
12.	E.62 Mesaj ve Evrak Dağıtım Sistemi (MEDAS2)	30.03.2007/361	Yurt İçi Geliştirme	1 adet sistem	Teklif	Firma seçimine yönelik SSİK karar alınmıştır.
13.	E.63 İnsan Kaynakları Değerlendirme Seçme ve Sınıflandırma Sistemi	05.12.2007-378	Yurt İçi Geliştirme	1 adet sistem	Teklif Değerlendirme	Teklif değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
14.	E.64 Yavuz Sınıfı Fırkateyn Yanı Ömür Modernizasyonu	05.12.2007-392	Yurt İçi Geliştirme	4 adet Yavuz Sınıfı Fırkateyn	Model Belirleme	Model belirleme çalışmalarını gerçekleştirilmiştir.
15.	E.65 TKRS Radar Sistemi Anten Yayın Elemanları (RLS) Modifikasyonu	05.12. 2007-377	Ortak Üretim	14 adet	Teklif Değerlendirme	Proje modeli belirlenmiştir.
16.	E.66 Ay Sınıfı Denizaltı Cihaz/Sistem Yenileme	05 .12. 2007-391	Yurt İçi Geliştirme	2+2 Denizaltı	Teklif Değerlendirme	Teklif değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
17.	E.67 F-16 Eğitim Simülatörü Tedariki	09 .04.2008-419 18 .12. 2008-443	Ortak Üretim	1 adet sistem	TÇD Hazırlık	Proje modeli belirlenmiştir.
18.	E.68 Hava Savunma Telsiz Ağı (TELSİZ NETWORK)	09.04.2008 -420	Yurt İçi Geliştirme	1 adet telsiz ağı kurulumu	TÇD Yayımı	TÇD yayımlanmıştır.
19.	E.70 Yeni Ana Silah Sistemlerine Ait Bilgi Sistemlerinin HVBS ile Bütünleşmesi	18.12.2008 -459	Yurt İçi Geliştirme	Bilgi sistemleri bütünleştirme	TÇD Hazırlık	SSİK başlangıç karar alınmıştır.
20.	E.72 TSK Taktik Data Link Harekat Merkezi Kurulumu Projesi	18.12. 2008 -456	Yurt İçi Geliştirme	1 adet harekat merkezi kurulumu	TÇD Hazırlık	SSİK başlangıç karar alınmıştır.

Sözleşmesi İmzalanmış Elektronik Harp Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
1.	EH.01 HEWS Füze İkaz Sistemleri (MWS-TU)	07.10.1996/96-3 08.10.1997/97-8 24.12.2001/01-17	Yurt İçi Geliştirme	288 adet Füze İkaz Sistemi	ASELSAN	183.544.426€	Üretim ve Teslimat	Sistem seri üretim kabulleri, helikoptere entegrasyon ve testler gerçekleştirilmiştir.
2.	EH.02 Karşı Tedbir Atma Sistemi/Mühimmat	08.10.1997-97/8 04.12.2001-2001/11	Yurt İçi Geliştirme	341 adet Sistem, 77.150 adet mühimmat	ASELSAN	128.345.000\$	Üretim ve Teslimat	<ul style="list-style-type: none"> Sistem seri üretim kabulleri, helikoptere entegrasyon ve testler gerçekleştirilmiştir. IR iz ölçüm ve analizi, RAKA hesaplamaları, Mühimmat üretim altyapısı çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
3.	EH.03 RWR, RF JAMMER, LWR ve SCPU Tedariki ve Entegrasyonu	08.10.1997- 97/8 10.12.2001 2001/13	Yurt İçi Geliştirme	283 adet RWR, 191 adet RFJ, 283 adet LWR ve 283 adet SCPU sistemleri	ASELSAN	590.500.000\$	Tasarım Dönemi	Tasarım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
4.	EH.04 İkinci Paket F-16 Elektronik Harp Sistemleri (SPEWSII)	04 .04. 2002-212	Ortak Üretim	Radar İkaz Alıcısı (RWR) ve Radar Karıştırıcısı'ndan (RF Jammer) oluşan 60 adet elektronik harp sistemi	ASELSAN	228.300.000\$	Prototip Dönemi	Pilot üretim ve doğrulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
5.	EH.06.01 Elektronik Harp Test ve Eğitim Sahası (EHTES)	17.02.2006 - 299	Yurtdışından Hazır Alım	1 adet	OERLIKON. HAVELSAN	11.400.000€	Üretim ve Teslimat	Sistem teslimatı ve entegrasyon faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
6.	EH.08 Radar Elektronik Destek Ve Elektronik Taarruz Sistemleri (RADAR ED/ET)	25.12.1998-98/29 01.09.1999-99/24	Yurt İçi Geliştirme	2 adet Radar ED ve 1 adet Radar ET	ASELSAN	26.000.000\$	Garanti	Radar ED/ET sistemlerinin teslimi gerçekleştirilmiştir.
7.	EH.09 HF Kestirme (DF) Dinleme Sistemi (MİLKED-4A)	25.12.1998-98/29 01.09.1999-99/24	Yurt İçi Geliştirme	2 adet MİLKED-4A Mobil HF D/K Sistemi	ASELSAN	21.250.000€	Prototip Üretim ve Tasarım Doğrulama Aşaması	Sistem tasarımı çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
8.	EH.10 Genelkurmay Radar Karıştırma Aldatma Simülatörü (RAKAS) ve Muhabere Karıştırma Aldatma Simülatörü (MUKAS) Tedariki	03 .10. 2003-234 17 .02. 2006-301	Yurt İçi Geliştirme	1 (bir) adet RAKAS ve 1 (bir) adet MUKAS Simülatörü	VESTEL Savunma Sanayi A.Ş.	25.345.311€	Tasarım Dönemi	Sistem Gereksinim Özelliklerine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
9.	EH.11 Müşterek Elektronik Harp Simülasyon Sistemi (MEHSİM) Tedariki	03.10.2003-234	Yurt İçi Geliştirme	1 adet simülasyon sistemi	MİLSOFT	10.800.000 €	Garanti	Nihai Kabul gerçekleştirilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmış Elektronik Harp Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE DÖNEMİ	2008 GELİŞMELERİ
10.	EH.13 LR-100 Elektronik Harp Programlama ve Simülasyon Merkezi (EHPSM)	19.01.2005-265 17.02.2006-302	Yurt İçi Geliştirme	LR-100 Elektronik Destek Ölçüm (ESM) sistemi için Elektronik Harp Programlama ve Simülasyon Sistemi	MİLSOFT	17.150.000€	Üretim ve Teslimat	Entegrasyon, Prototip geliştirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
11.	EH.15 UH-1H/AB-205, AB-212 Helikopterlerine Kızıl Ötesi Bastırıcı Sistemi Tedarik Ve Entegrasyonu (KBS-DAVIS)	08.10.1997-97/8	Ortak Üretim	176 adet	DAVIS ENG.	10.072.000\$	Sözleşme Görüşmeleri	Garanti süreci takip edilmiştir.
12.	EH.16.02 Elektronik Destek Sistemleri Elektronik Harp Veritabanlarının Birleştirilmesi (Dz.K.K.)	22.06.2005-284	AR-GE	-	TÜBİTAK-UEKAE	3.584.467TL	Tasarım Dönemi	Prototip teslimatı ve gözden geçirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
13.	EH.16.03 AN/ALQ-178(V)3 EH Sistemi Görev Bilgi Dosyası Hazırlama Yazılımı	22.06.2005-284	AR-GE	1 adet	TÜBİTAK-UEKAE	1.969.792TL	Üretim ve Teslimat	Proje geçici kabulü gerçekleştirilmiştir.
TOPLAM SÖZLEŞME BEDELİ						1.736.773.839 TL		

Sözleşmesi İmzalanmamış Elektronik Harp Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	PROJE DÖNEMİ	2007 GELİŞMELERİ
1.	EH.07.01 Kara Konuşlu Uzaktan ED/ET Kabiliyeti Kazanımı	06.03.2000- 2000/09 05.12.2007/379	Yurt İçi Geliştirme	1 adet Radar ED, 1 adet Radar ET sistemi	Teklif Değerlendirme	Sözleşme hazırlıklar gerçekleştirilmiştir.
2.	EH.07.02 Hava Konuşlu Uzaktan Ed/Et Teçhizatı	06.03.2000, 2000/9 05.12.2007	Belirlenmemiş	4 adet sistem ve hava platformu tedarigi	Fizibilite Çalışması	Almanya ile işbirliği ve fizibilite çalışması faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.
3.	EH.09.01 V/UHF Karıştırma Sistemi	25.12.1998-98/29 01.09.1999-99/24	Yurt İçi Geliştirme	1 adet prototip	TÇD Hazırlık	TÇD çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
4.	EH.14 Helikopter Elektronik Harp Destek Merkezinin Kurulması Ve Teknik Destek Hizmeti Tedariki (HEWS-HEHDEM)	08.10.1997-97/8 09.04.2008/408	Yurt İçi Geliştirme	Hizmet Sözleşmesi	Sözleşme Görüşmeleri	Sözleşme görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.
5.	EH.16.01 Sayısal Hesaplamalı Elektronik Taarruz Teknikleri (SAHET)	22.06.2005-284	AR-GE	1 Adet Kavram Gösterim Sistemi	Sözleşme Görüşmeleri	Teklif değerlendirilme ve protokol imzası çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Sözleşmesi İmzalanmış Roket, Füze ve Mühimmat Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	ANA YÜKLENİCİ	SÖZLEŞME BEDELİ	PROJE AŞAMASI	2008 GELİŞMELERİ
1.	R.01 Kısa Menzilli Tanksavar Silah Sistemi (ERYX)	03 .04.2002 (projenin SSM'ye devri)	Ortak Üretim	3.920 adet mühimmat, 623 adet silah, 152 adet gece görüş cihazı, 37 adet simülatör, 31 adet test seti	MBDA France	404.000.000 €	Tahkim	Uluslararası tahkim süreci nihai karar beklenmektedir.
2.	R.02 Uzun Menzilli Tanksavar Füze	07.11.2003-237	Yurt İçi Geliştirme	Seri üretim dönemi öncesinde belirlenecektir.	ROKETSAN	65.300.000 € (7.190.000 € üretim hattı kalifikasyonu opsiyonel)	Geliştirme Dönemi	Dönem-1 faaliyetleri tamamlanmış, Dönem-2 sözleşmesi imzalanmıştır.
3.	R.03 Orta Menzilli Tanksavar Silah Sistemi (Yurtiçi Geliştirme)	07 .11. 2003-237	Yurt İçi Geliştirme	108 silah, 1080 mühimmat (asgari)	ROKETSAN	32.400.000TL	Tasarım Dönemi	Kavram Geliştirme Aşaması tamamlanmıştır.
4.	R.04 Orta Menzilli Tanksavar Silah Sistemi (Yurtdışından Hazır Alım)	30 .06. 2006-323 09 .04. 2008-410	Yurtdışından Hazır Alım	80 silah, 800 mühimmat	Rosoboronexport	96.653.235\$	Sözleşme Yürürlük	Sözleşme imzalanmıştır.
5.	R.05 Kaideye Monteli Stinger (KMS)	07 .10. 1996-4 07 .10. 2002-225	Yurt İçi Geliştirme	158 Adet KMS Sistemi (70 Atılğan, 88 Zıpkın)	AELSAN	283.109.710\$	Üretim ve Teslimat	8 Atılğan ve 4 Zıpkın teslim edilmiştir.
6.	R.05.01 Kaideye Monteli Stinger Lançeri (KMSL)	07 .10. 1996-96-4 07 .10. 2002-225	Yurtdışından Hazır Alım	163 set Lançer (77 SVML, 86 ATAS)	Raytheon Company	51.295.640\$	Garanti	İlave 10 adet ATAS Lançer Sistemi tedarikine yönelik çalışmalar yapılmıştır.
7.	R.11 5,56 mm Piyade Tüfeği	07 .10. 1996-96-3 31 .12. 1997-97-17	Ortak Üretim	20000 adet/yıl kapasiteli üretim hattı	MKEK	26.000.000\$	Üretim ve Teslimat	Kredi geri ödemelerinin takibi gerçekleştirilmiştir.
8.	R.12 5,56 mm /7,62 mm Piyade Tüfeği Fişek ve Kapsül	07 .10. 1996-96-3	Ortak Üretim	50 milyon adet/yıl fişek, 150 milyon adet/yıl kapsül kapasiteli üretim hattı	MKEK	46.092.452€	Üretim ve Teslimat	Kredi geri ödemelerinin takibi gerçekleştirilmiştir.
9.	R.13 Küresel Barut Üretim Hattı	07 .10. 1996-96-3	Ortak Üretim	750 ton/yıl kapasiteli üretim hattı	MKEK	18.768.873\$	Üretim ve Teslimat	Kredi geri ödemelerinin takibi gerçekleştirilmiştir.
10.	R.15 Penguin MK2 Mod7 G/M	05.12.2007-383 09.04.2008-411	Yurtdışından Hazır Alım	16 adet ilave G/M tedariki, 24 adet füze için depo seviyesi bakım hizmeti alımı	Kongsberg Defence & Aerospace AS	283.394.343NOK	Üretim ve Teslimat	İlave G/M tedariki ve depo seviyesi bakım hizmetine ilişkin sözleşme değişiklikleri takvimi başlatılmıştır.
TOPLAM						1.669.686.348 TL		

Sözleşmesi İmzalanmamış Roket, Füze ve Mühimmat Projeleri

Sıra No	PROJE KODU-ADI	SSİK KARARLARI TARİH VE NUMARALARI	PROJE MODELİ	TEDARİK MİKTARI	PROJE AŞAMASI	2008 GELİŞMELERİ
1.	R.06 Alçak İrtifa Hava Savunma Füze Sistemi	17.02.2006-287 09.04.2008-415 18.12.2008-434	Çekili: Yurt İçi Geliştirme K/M (Otonom): 18 Yurtdışından Hazır Alım + 27 (opsiyonel: üç farklı tedarik yöntemi)	45 Lançer - 45 sistem (12 üs/ limanın korunması için yeterli sayıda batarya)	Çekili: Sözleşme görüşmeleri K/M (Otonom): TÇD Yayımı	Çekili: Sözleşme görüşmeleri tamamlanmıştır. K/M (Otonom): TÇD yayımlanmıştır.
2.	R.08 Kundağı Motorlu Namlulu Alçak İrtifa Hava Savunma Silah Sistemi	17.02.2006-289 09.04.2008-413	Yurt içi geliştirme	42 adet silah sistemi ve 14 adet Komuta Kontrol Sistemi	Teklif Değerlendirme	TÇD yayımlanmış ve teklif değerlendirmesi yapılmıştır.
3.	R.09 Uzun Menzilli Bölge Hava ve Füze Savunma Sistemi	30.06.2006-321	Yurtdışından Hazır Alım	4 batarya	TÇD Hazırlık	Firmaların BID cevapları değerlendirilmiş ve TÇD çalışmalarına başlanmıştır.
4.	R.10 Orta İrtifa Hava Savunma Füze Sistemi	30.06.2006-322	Yurtdışından Hazır Alım	3 batarya	TÇD Yayımı	TÇD yayımlanmıştır.
5.	R.16 Otomatik Bomba Atar	05.12.2007-393	Yurt İçi Geliştirme	545 Adet	TÇD Yayımı	PYP ve TÇD hazırlanmıştır.
6.	R.17 Modern Piyade Tüfeği	05.12.2007-394 18.12.2008-436	Yurt İçi Geliştirme	191.471	Sözleşme Hazırlık	Sözleşme imzalanmasına yönelik olarak SSİK Kararı alınmıştır.
7.	R.18 Modern Makineli Tüfek	05.12.2007-395	Yurt İçi Geliştirme	5042 adet	TÇD Hazırlık	TÇD hazırlık çalışmaları yapılmıştır.
8.	R.19 40 mm Çift Namlulu Baş Top Tedariki	22.01.2008-402	Yurtdışından Hazır Alım	4 Adet	Sözleşme Hazırlık	Sözleşme görüşmeleri yapılmıştır.
9.	R.20 Havadan Taşınabilir 105 mm Hafif Çekili Obüs	09.04.2008-416	Yurt İçi Geliştirme	106 adet	TÇD Hazırlık	Fizibilite Etüdü yapılmıştır.
10.	R.23 35 mm Oerlikon Ateş İdare Cihazı Modernizasyonu ve Tedariki	09.04.2008-414	Yurt İçi Geliştirme	57 adet	Teklif Değerlendirme	TÇD yayımlanmış ve teklif değerlendirmesi yapılmıştır.
11.	R.24 76 mm. Baş Top Tedariki	09.04.2008-407	Yurtdışından Hazır Alım	1 adet	TÇD Hazırlık	TÇD hazırlık çalışmaları yapılmıştır.
12..	R.25 35 mm Oerlikon Modernizasyonu ve Parçacıklı Mühimmat Tedariki	18.12.2008-460	Yurt İçi Geliştirme	118 35mm çekili topun modernizasyonu	TÇD Hazırlık	Fizibilite Etüdü yapılmıştır.

İleri Teknoloji Endüstri Parkı ve Havaalanı Projesi

24.10.2008 tarihindeki görevlendirilme ile Taşınır ve Taşınmaz Varlıklar Yönetimi Şube Müdürlüğü'nün teşkilinden itibaren İleri Teknoloji Endüstri Parkı ve Havaalanı (İTEP) projesi İdari Mali İşler Daire Başkanlığı altında yürütülmeye başlanmıştır.

Bu kapsamda, Yap-İşlet-Devret modeli ile ihale edilen ve 01 Mayıs 2008 tarihinde inşaatına başlanan Sabiha Gökçen Havaalanı Yeni Dış Hatlar Terminali ve Müteimmeleri Projesi dahilindeki inşaatlar büyük bir hızla sürdürülmüş olup, proje kontrolü ve koordinasyon çalışmaları yürütülmüştür. Söz konusu inşaatların 29.10.2009 tarihinde tamamlanması hedeflenmektedir.

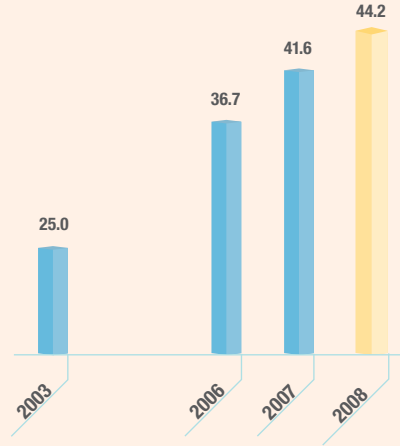
Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

2008 Yılı Performans Sonuçları

SSM 2008 yılı faaliyetlerinin Performans Programı kapsamında belirlenen performans göstergelerinden bazılarına ilişkin 2008 yılı gerçekleştirmeleri aşağıda verilmiştir.

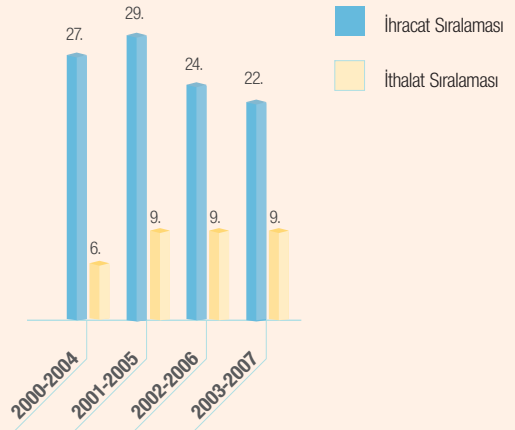
Dışa bağımlılık ve Silahlı Kuvvetlerimizin caydırıcılığına ilişkin göstergeler:

TSK İHTİYAÇLARINIIN YURT İÇİNDEN KARŞILANMA ORANI (%)

Şekil 15: TSK İhtiyaçlarının Yurtiçinden Karşılama Oranı

İHRACAT-İTHALAT SIRALAMASI

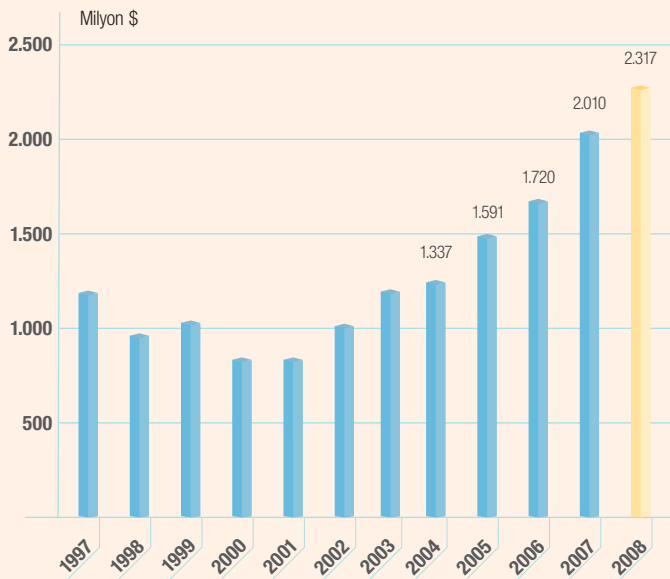

Şekil 16: Beş Yıllık Birikimli Verilerle Türkiye'nin İhracat-İthalat Sıralaması (Kaynak: SIPRI)

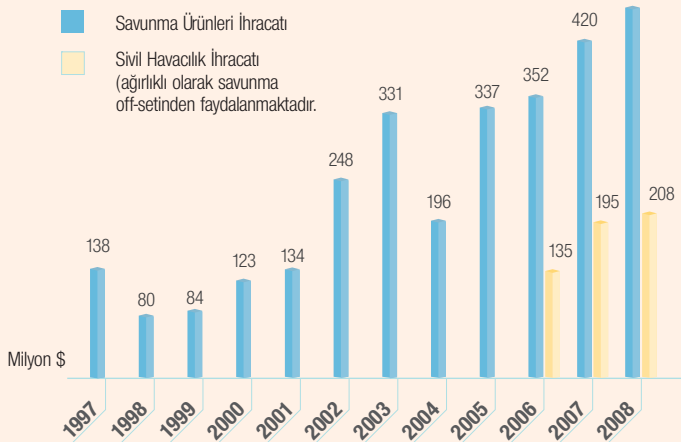
Türk savunma sanayinin rekabet gücüne yönelik göstergeler:

DOLAYSIZ SEKTÖR CİROSU

Şekil 17: Türk Savunma Sanayii Firmalarının Toplam Dolaysız Cirosu

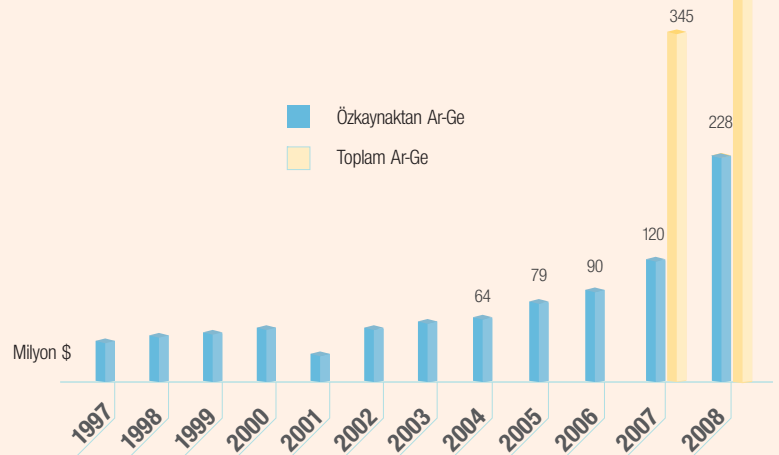
İHRACAT PERFORMANSI

Şekil 18: Türk Savunma Sanayinin İhracat Performansı (Kaynak: SASAD ve SSM Anketi)

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

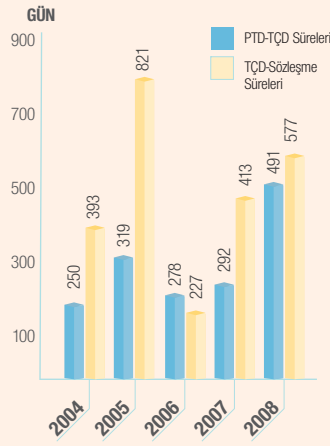
SAVUNMA SEKTÖRÜ AR-GE HARCAMALARI

Şekil 19: Türk Savunma Firmalarının Ar-Ge Harcamaları (Kaynak: SASAD)

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

Tedarik faaliyetlerine yönelik göstergeler: TEDARİK PROJELERİNDE SÜRELER

Şekil 20: Tedarik Projelerinde Süreler

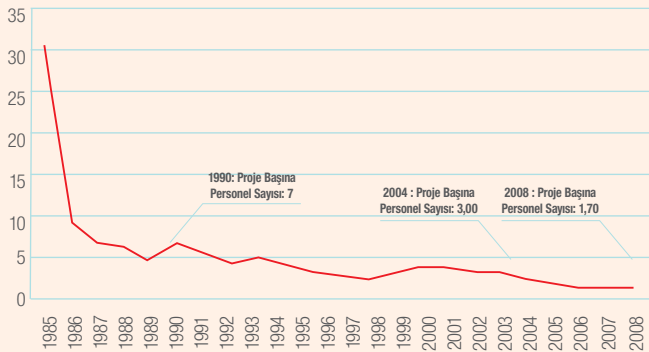
Proje sürelerine esas hesaplamalara Ar-Ge projeleri dahil edilmemiş olup, yalnızca tedarik projelerine ilişkin veriler kullanılmıştır. Grafikten de anlaşıldığı üzere, projelerde teklife çağrı dosyasının yayımlanması ve ardından sözleşmenin imzalanması sürecinde olumsuz bir eğilim söz konusudur.

Yapılan analizler neticesinde söz konusu eğilimde;

- Uzun zamandır sonuçlandırılmamış olan önemli projelerde TÇD yayımı ya da sözleşme imzası aşamasına ulaşılmış olmasının,
- Müsteşarlığın proje yükündeki hızlı artışın,
- Son dönemde projelerin ağırlıklı olarak yurtiçi geliştirme modeli çerçevesinde gerçekleştirilmesinin,
- İhtiyaçlarda zaman içerisinde ortaya çıkan değişiklikler sebebiyle Proje Tanımlama Dokümanı (PTD) revizyonuna gidilmesinin,
- Proje kapsamında Yapılabilirlik Etüdü gerçekleştirilmesine ya da Bilgi İstek Dokümanı (BİD) yayımlanmasına ihtiyaç duyulmasının etkili olduğu tespit edilmiştir.⁵

Sürelerin kısaltılmasına yönelik olarak alınabilecek tedbirler için süreç iyileştirme çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca; yeni PPBS süreci ile Savunma Planlama sürecine SSM katılımının kurumsallaşması, SSM tarafından yürütülecek projelerin OYTEP öncesi yapılabilirlik etütlerinin Müsteşarlığımız tarafından gerçekleştirilmesine olanak sağlamaktadır. Bu sayede; önümüzdeki dönemde PTD revizyon ihtiyaçlarının belirgin bir şekilde azalacağı, proje modeli değişikliği gibi süreçte gecikme yaratan geri dönüşlerin ortadan kalkacağı öngörülmektedir.

PROJE BAŞINA PERSONEL SAYISI (2008)

Şekil 21: Proje Başına Personel Sayıları

STRATEJİK AMAÇ 1: Kullanıcı ihtiyaçlarına ve endüstriyel hedeflere uygun olarak tedarik faaliyetlerini etkinleştirmek

GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	2006	2007	2008
Proje başına personel sayısı	Kişi	1,80	1,67	1,70
Tedarik projelerinde ihtiyacı bildiriminden TÇD yayımına kadar geçen süre ⁶	Gün	278 (18 proje)	292 (14 proje)	491 (23 proje)
TÇD yayımından Sözleşmenin imzalanmasına kadar geçen süre ⁷	Gün	227 (9 proje)	415 (19 proje)	577 (12 proje)
Yıl içerisinde gerçekleştirilen Yapılabilirlik Etüdü sayısı	Adet	8	12	10

Tablo 12: Tedarik Faaliyetlerinin Etkinleştirilmesine Yönelik Performans Göstergeleri

⁵ Ortalamanın üzerinde sürelerde gerçekleşen projelerin %30'unda PTD revizyonuna gidildiğinin; %50'sinde ise BİD yayımlandığı/Yapılabilirlik Etüdü gerçekleştirildiği ya da PTD revizyonu yapıldığı tespit edilmiştir.

⁶ TÇD'si ilgili yıl içerisinde yayımlanan projeler esas alınmıştır. Ar-Ge projeleri dahil değildir.

⁷ Sözleşmesi ilgili yıl içerisinde imzalanan projeler esas alınmıştır. Ar-Ge projeleri dahil değildir.

STRATEJİK AMAÇ 2: Savunma sanayiini özgün yurt içi çözümler sunabilecek ve uluslararası alanda rekabet edebilecek şekilde yapılandırmak

GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	2006	2007	2008
Savunma sanayi firmalarının dolaysız cirosu (SASAD anketi)	Milyar \$	1,720	2,010	2,317
TSK ihtiyaçlarının yurt içi imkanlarla karşılanma oranı ⁸	Oran	%37	% 41,7	% 44,2
Savunma ürünleri ihracat tutarı (SASAD anketi)	Milyon \$	352,0	420,0	576,3
Sivil havacılık ürünleri ihracatı (yeni gösterge) ⁹	Milyon \$	134,9	195,4	207,6
Sivil havacılık ürünleri ihracatında off-setin payı	Oran	%94,7	%93,8	%60,7
Toplam "savunma ve havacılık" ihracatı	Milyon \$	486,9	615,4	783,9
Toplam savunma ihracatında off-setin payı ¹⁰	Oran	%37	%45	%38,8
Bugüne kadar alınan off-set taahhüdü (yeni gösterge)	Milyar \$	-	-	8,2
Bugüne kadar gerçekleşen off-set (yeni gösterge)	Milyar \$	-	-	3,95
Bugüne kadar taahhüdü alınmış off-set yükümlülüklerinde gerçekleşme ¹¹	Oran	% 108	% 112	% 112
Halen taahhüdü alınmış off-set yükümlülükleri (backlog) (yeni gösterge)	Milyar \$	-	-	4,2
Sözleşmeye bağlanan Ar-Ge proje sayısı	Adet	7	9	0
Sözleşmeye bağlanan Ar-Ge projelerinin tutarı	TL	31.527.412	134.670.304	0
Fuarlar için harcanan tutar	Milyon \$	1,78	2,68	2,90
Uçuşa elverişlilik sertifikasyon çalışması yürütülen proje sayısı	Adet	3	4	5
Kalite güvence temsilcisi görevlendirilen firma sayısı	Adet	10	20	22
Firmaların uluslararası Ar-Ge projelerine katılım başvurusu	Adet	VY	14	13

Tablo 13: Sanayi ve Teknoloji Yönetiminin Etkinleştirilmesine Yönelik Performans Göstergeleri

*VY : Veri Yok

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

⁸Yurt içi karşılama oranı = Yurt içi savunma (modernizasyon) ürünleri dolaysız satışları / Toplam modernizasyon harcamaları" formülü çerçevesinde hesaplanmaktadır.

⁹TUSAŞ, TEI, Alp Havacılık ve Kale Havacılık firmalarının sivil havacılık ihracat verilerini yansıtmaktadır.

¹⁰"ihracatta off-setin payı = Off-set kanalıyla gerçekleştirilen savunma ürünleri ihracatı / toplam savunma ve havacılık ürünleri ihracatı" formülü çerçevesinde hesaplanmaktadır.

¹¹Bugüne kadar 8,2 milyar \$ Off-set taahhüdü alınmış ve 3,95 milyar \$ gerçekleşme sağlanmıştır. Gerçekleşme rakamı, yıllara sari olarak planlananın üzerinde seyretmektedir.

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

STRATEJİK AMAÇ 3: Uluslararası işbirliğini gözeten çok taraflı sanayi, savunma ve güvenlik projelerine aktif katılım sağlamak

GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	2006	2007	2008
İhtiyaçların eşleştirilmesi sonucu katılım için resmi girişimde bulunulan uluslararası projeler	Adet	1	6	4
İcra komitesi kararı alınmış uluslararası işbirliği projeleri	Adet	2	1	1
NATO savunma ihalelerine ilişkin yapılan eğitim-toplantı	Saat	32	50	128
NATO savunma ihalelerine yerli firmaların verdiği teklif	Adet	112	212	VY
NATO savunma ihalelerini kazanan yerli firma sayısı	Adet	61	36	VY
NATO savunma ihaleleri kapsamında alınan iş tutarı	Milyon \$	31	19	VY

Tablo 14 Uluslararası İşbirliğinin Geliştirilmesine Yönelik Performans Göstergeleri

*VY : Veri Yok

STRATEJİK AMAÇ 4: Kurumsal yapıyı etkinleştirmek

GÖSTERGE	ÖLÇÜ BİRİMİ	2006	2007	2008
Toplam alınan eğitim	Saat	1.933	11.645	6702(eğitim) 534(konferans)
Eğitim için harcanan tutar	TL	70.118	236.868	272.558
Kişi başına düşen eğitim süresi	Saat	VY	42	23
Çalışan başına bilişim altyapısı maliyeti	TL	4.000	4.537	2.500
Kurum lehine sonuçlanan dava sayısı	Adet	10	12	11
Kuruma yeni açılan dava sayısı	Adet	5	4	3
SSM personeli tarafından yazılan makale	Adet	VY	25	18
Elektronik imza ile üretilen evrak sayısı	Adet	-	-	1269

Tablo 15: Kurumsal Yapının Etkinleştirilmesine Yönelik Performans Göstergeleri

*VY : Veri Yok

Faaliyetlere İlişkin Bilgiler

IV. Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi

Kurumsal Kabilyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi

Müşterilik faaliyetlerinin yeni bir anlayış çerçevesinde kamuoyu ile paylaşmaya başladığımız 2006 yılından bu yana üçüncü faaliyet raporumuzu hazırlamış bulunmaktayız. Geçmiş yılların faaliyet raporlarında "Kurumsal Kabilyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi" bölümünde yer alan Müşteriliğimiz zayıf yanlarına ilişkin çözüm bulma gayreti ve her geçen yıl somut gelişmelerin kaydedilmesi gelecek yıllar açısından umut verici olarak değerlendirilmektedir.

2007 yılı Faaliyet Raporu 2007-2011 Stratejik Planı'nın ilk uygulama yılı olmuş, hedef odaklı çalışma kültürünün hayata geçirilmesi açısından önemli adımlar atılmıştır. 2008 yılında ise Stratejik Plan'da belirlenen dört stratejik öncelik kapsamında yer alan "Kurumsal Yapı" ile ilgili gelişmelere ağırlık verilmiştir. Strateji bilincinin ve stratejik yönetim uygulamalarının kurumsallaşmaya başlaması yönünde atılan adımlar sonuçlarını vermektedir. Stratejik Plan çerçevesinde kurum performansı üç aylık periyotlarla (çeyrek bazında) portal üzerinden izlenmekte ve üst yönetim toplantılarında gerçekleştirmeler değerlendirilmektedir. Bu çerçevede 2008 yılında kurumsal performansımız değerlendirildiğinde:

Müşteriliğimiz TSK modernizasyon ihtiyaçlarının tedarikini gerçekleştirirken yalnızca ihtiyaç duyulan sistemin satın alınmasına odaklanmamaktadır. Bir yandan tedarik edilecek sistemin kullanıcı ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılaması hedeflenirken; bir yandan da –diğer standart kamu alımlarından farklı olarak- katma değer yaratacak stratejileri uygulamaya sokmaktadır. Standart sözleşme uygulamalarında ve ihale şartlarında yer alan %50 sanayi katılımı ve off-set yükümlülüğü, KOBİ'lere işpayı verme ve projeler kapsamında Ar-Ge'ye kaynak ayırma zorunluluğu, yurtiçi tasarımların teklif değerlendirmede önceliklendirilmesi gibi hükümler sanayimizi işpaylaşımı, tasarım, ihracat alanlarında teşvik etmekte ve zorlamaktadır. Bu sayededir ki ülkemiz, özellikle son yıllardaki gelişim eğilimi göz önüne alındığında dünyanın önde gelen, ihracatçı ve tasarım yeteneğini haiz savunma sanayilerinden birine sahip olmuştur.

2008 yılı performans göstergeleri geçmiş yıllar ile kıyaslandığında önemli gelişmeler kaydedildiği göze çarpmaktadır. Bununla birlikte geliştirmeye açık yönlerin olduğu da şüphesizdir. Sayısal veriler üzerinden hareketle kurumsal performansımız aşağıda değerlendirilmiştir:

- Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarının yurtiçinden karşılanma oranının % 44,2 mertebesine ulaşması 2010 hedefi olan %50'nin yakalanacağına olan inancı pekiştirmektedir. Bu gösterge hem TSK hem de ülkemiz için büyük önem taşımaktadır. Tasarımına hakim olduğumuz özgün yurtiçi

ürünlerle donatılmış bir Silahlı Kuvvetlerin hem caydırıcılığı artacak hem de ülkemizin bu alandaki dışa bağımlılığı daha kabul edilebilir seviyelerde tutulabilecektir.

- Sektör cirosunda 2002 yılından bu yana süren istikrarlı artış devam etmiş ve ciro bir önceki yıla göre %15 artışla 2,317 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Ciroya paralel olarak savunma ürünleri ihracatı % 37 artışla 576 milyon \$ seviyesine ulaşmıştır. Ayrıca; sektörün "savunma ve havacılık ihracatı" toplam 800 milyon dolar seviyesine yaklaşmıştır.
- 2008 yılı içerisinde Müşteriliğimizde yeni bir Ar-Ge projesi sözleşmesi imzalanmamış olmasına rağmen, savunma firmalarımızın özkaynaklarıyla gerçekleştirdiği Ar-Ge faaliyetleri %90 gibi yüksek bir artışla 228 milyon dolara ulaşmıştır. Bu sonuçlar ışığında Türk savunma sanayinin durumu memnuniyet verici olup ileriki yıllar için de ümit vermektedir.
- Projeler kapsamında alınan off-set taahhütlerinde %100'ün üzerinde gerçekleştirilmiş ve önceki yıllarda görülen seyir sürmüştür. Halen taahhüdü alınmış olan yaklaşık 4,2 milyar dolarlık off-set yükümlülüğünün, önümüzdeki yıllarda sektörümüzün sürdürülebilirliği açısından önemli bir işlevi yerine getireceği değerlendirilmektedir.
- Halihazırda Müşteriliğimizde üzerinde en fazla durduğu göstergelerden birisi de projelerin gerçekleştirme sürelerinin kısaltılmasına ilişkin olanıdır. Silahlı Kuvvetlerimizin mümkün olan en kısa sürelerde, en uygun sistemlerle donatılması yönünde analizler yapılmakta ve tedbirler araştırılmaktadır. PPBS ile tanımlanan savunma planlama sürecine yapılabirlik etütleri aşamasında SSM katılımının kurumsallaşması, süreçte gecikme yaratan etmenlerin önlenmesine yardımcı olacaktır.
- Hızla artan proje sayısı karşısında yetersiz kalan personel sayısı nedeniyle 2008 yılında Sözleşmeli Personel ve Uzman Yardımcısı alımı için ikişer kez olmak üzere toplam 4 ayrı sınav açılmıştır. Yapılan sınavlar neticesinde Müşteriliğimize 37 Sözleşmeli personel, 24 Uzman Yardımcısı olmak üzere toplam 61 yeni ve yüksek nitelikli personel istihdamı gerçekleştirilmiştir. İstihdam edilen uzman yardımcılarının KPSS ortalaması 93,3; KPDS ortalaması 85,3; TOEFL-İBT ortalaması 102,4 olarak gerçekleşmiştir.

- Yıllık planlama çerçevesinde, toplamda 6702 saat ve personel başına ortalama 23 saat olarak eğitim alınmış olup, bu alana harcanan toplam tutar 272.558 TL mertebesine ulaşmıştır.
- İşe yeni başlayan personel için düzenlenen ve kurumun iç ve dış paydaşlarının tanıtımı, memuriyet ve çalışma hayatı ile ilgili temel bilgilendirmeler ve yetkinlik artırıcı kişisel gelişime yönelik eğitimlerin yanı sıra, Müsteşarlığın yakın çalışma ortağı olan kurumlara ziyaretleri içeren iki ayrı oryantasyon programı ile hem kurum kültürüne hem de memuriyet hayatlarına adaptasyonları sağlanmıştır.
- Hazırlanan staj programı doğrultusunda, üniversitelerin üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine yönelik ve bir ay süreli olmak üzere toplam 14 öğrenciyi Müsteşarlığımızın çeşitli birimlerinde staj yapma imkanı sunulmuştur. Kamuoyunda bilinirliğimizi artırmak ve tercih edilen bir kurum olmak amacıyla üniversitelerin kariyer günlerine katılım sağlanmıştır.
- Özel sektörde yıllardır uygulanmakta olan 360 derece performans değerlendirme sistemine ilişkin somut adımlar atılmış, Müsteşarlığımız için bir sistem geliştirilerek pilot nitelikte bir uygulama gerçekleştirilmiştir.
- Evrak, Doküman Arşiv ve Süreç Yönetim Sistemi" kurum içi dahili haberleşme modülü kullanıma sunulmuş olup halihazırda kurum içi haberleşmeler elektronik imzalı olarak tamamen bilgisayar üzerinden gerçekleştirilmektedir. 2009 yılında e-imzalı doküman üretme, gelen ve giden evrak süreçlerinin tamamlanarak kullanıma açılması hedeflenmektedir.
- Projelerin tasarım sürecinin, üretim faaliyetlerinin, test ve kabul işlemlerinin yüklenici tesislerinde ve sürekli takip edilmesi amacıyla, savunma firmalarında kalite güvence temsilcisi bulundurulmaktadır. Bu çerçevede halen 22 yüklenici firma tesisinde 33 personel görev yapmaktadır.
- Gerek sektörde gerekse Müsteşarlık düzeyinde yaşanan veri sıkıntısının giderilmesi, elde edilen verilerin ve edinilen tecrübelerin bilgiye dönüştürülerek sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla yaygın hayatına başlayan ve 3 ayda bir yayımlanan Savunma Sanayii Gündemi Dergisinde 2008 yılı içerisinde, Müsteşarlığımız personeli tarafından kaleme alınan 18 adet makale yayımlanmıştır. Ayrıca dergide SSM personelinin yanı sıra sektörün önde gelen temsilcilerinin görüş ve makalelerine de yer verilmektedir.

Diğer taraftan, Ankara Cerrahi Onkoloji Derneği yararına düzenlenen kermes gibi sosyal sorumluluk projelerinin hayata geçirilmesi sebebiyle de 2008 yılı Müsteşarlığımız için anlamlı bir yıl niteliğindedir.

Müsteşarlığın, sahip olduğu üstünlükler ile geliştirmeye açık yönlerle ilişkin değerlendirmeler aşağıda özetlenmiştir:

Üstünlükler

- Savunma sistemleri tedariki ve proje yönetimi konusunda Müsteşarlığın 20 yılı aşkın tecrübesi ve uzmanlaşmanın sağlanması 3238 sayılı Savunma Sanayii Hakkında Kanun ile kurulan etkin tedarik mekanizması
- Sürekli bir finansman kaynağı olarak SSDF
- Gelişmeye açık yönetim anlayışı ve üst yönetici liderliği
- Yürütülen projelerin ülke savunması ile TSK'nın modernleşmesine ve caydırıcılığına sağladığı katkı
- Etik çalışma kültürü
- Strateji geliştirme kapasitesinin güçlenmesi; yazılı hedeflerle ve performans göstergelerine dayalı stratejik yönetim yaklaşımının uygulanması
- Tedarik sürecinin ve sistematığının oturması

Gelişmeye Açık Yönler

- Yürütülen projeler ve gerçekleştirilen faaliyetler dikkate alındığında hizmetlerin sınırlı sayıda personel ile gerçekleştirilmesi
- İhracat ve Ar-Ge'nin teşviki için düzenli kaynak yaratılamaması
- Mükemmeliyet ağlarının ve Ar-Ge konseptinin uygulamaya aktarılamaması
- SSDF'nin kullanımına ilişkin planlama eksikliği
- Paydaşlar arası (TSK-Sanayi) verimli bilgi paylaşım ortamının oluşturulamaması
- Sektöre ve performans göstergelerine ilişkin veri toplama zorlukları
- Kurum içi birimler arasında iletişim eksikliği
- Üst yönetici liderliğine duyulan ihtiyacın sürmesi

Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi

V. Öneri ve Tedbirler

Öneri ve Tedbirler

SSM, stratejik yönetim yaklaşımına geçiş konusunda gerekli organizasyonel düzenlemelerini gerçekleştirmiş, tespit ettiği amaç ve hedeflere ilişkin gerçekleştirmelerin etkin bir yapıda takibi amacıyla ihtiyaç duyulan altyapıyı oluşturmuştur. Özellikle stratejik planlama çalışmaları ile stratejinin günlük işe dönüştürülmesi ve hizmet birimleri arasında sinerji yaratılarak Müsteşarlığın tespit edilen stratejilere yönlendirilmesi konularında adımlar atılarak, değişim yol haritası tanımlanmıştır.

Stratejik yönetim sürecinde geride kalan iki yılın sonunda, strateji bilincinin oturmaya başladığı ancak, üst yönetici liderliğine bağımlılığın büyük oranda devam ettiği değerlendirilmektedir. Önümüzdeki yılların en önemli konusu, stratejik yönetim uygulamalarının kurumsallaştırılması ve sürecin kişilerden bağımsız hale getirilmesidir.

Artan iş yüküne paralel olarak personel sayısında yıllar içerisinde arzu edilen artışın sağlanamaması sebebiyle bugün gelinen noktada, yaklaşık maliyeti 25 milyar dolara ulaşan proje portföyü, son dönemdeki personel artışına rağmen, hala sınırlı sayıda personel ile yürütülmektedir. Bu çerçevede, nitelikli personel sayısının artırılması amacıyla düzenli olarak personel alımını sağlayacak önlemlerin alınması elzemdir.

Kurumun geleceğinin inşası adına nitelikli personelin işe alınması, bu kişilerin gerekli donanım kavuşturulması, üretkenliklerinin sağlanması ve elde tutulması için gerekli stratejik insan kaynakları yaklaşımının sürdürülmesi büyük önem taşımaktadır. Müsteşarlığın sunduğu benzersiz hizmetlerin etkin bir yapıda, çağın değişim taleplerine uygun olarak yürütülmesini sağlamak üzere kurumsal eğitim programlarına yeterli kaynağın ayrılmasına özen gösterilmelidir.

3238 sayılı Kanun, ülkemizde özel sektör ve teknoloji katkısını da sağlayarak bir savunma sanayii kurulmasını hedeflemiş ve bu görevi Müsteşarlığımıza tevdi etmiştir. Söz konusu Kanun, savunma sanayimizin kuruluş dönemine yönelik olarak vizyoner ve günümüzde dahi geçerli olan hükümler getirmiştir. Bununla birlikte, TSK ihtiyaçlarının daha iyi karşılanabilmesi ve bugün tasarım ve ihracat yapabilecek yeteneği haiz savunma sanayimizin gelişmişlik seviyesine uygun olarak yeniden kaleme alınması hem sektör hem de Silahlı Kuvvetlerimiz açısından kritik değer taşımaktadır. Bu yönde çalışmaların yürütülmesi ve ilgili tarafların desteğinin sağlanması, ülkemiz için yeni ufuklar açacaktır.

Stratejik yönetim felsefesinin "ölçemediğiniz şeyi yönetemezsiniz" yaklaşımından hareketle, kurumsal performansın personel performansı ile paralel bir şekilde iyileştirilmesini teminen "360 Derece Performans Değerlendirme Sistemi" oluşturulmuş ve pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. Sistemin ilerleyen yıllar için geliştirilerek uygulanmaya devam edilmesinin büyük önem taşıdığı değerlendirilmektedir.

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

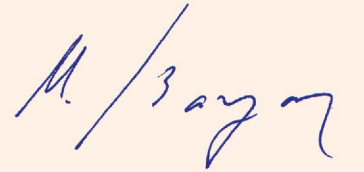
Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin, işlemlerin yasalık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, Müsteşarlığın menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara
30/04/2009

Murad BAYAR
Müsteşar

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nda, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

Müsteşarlığımızın 2008 yılı Faaliyet Raporunun "III/A- Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara
30/04/2009

Berrin ERKİLET
Strateji Geliştirme Daire Başkanı

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

YAPIM
Grafik Sanatlar
Reklam ve Tanıtım Hizmetleri
San. Tic. Ltd. Şti.

Tel: 0.312 394 14 30
www.grafiksanatlar.net

